

BOŽJI PEČAT

Institut za izučavanje religije

Naziv djela:
Božji pečat

Priredivač:
Institut za izučavanje religije

Izdavač:
Institut za izučavanje religije
www.religija.me

Dizajn korica i priprema za štampu:
Pavle Simović

Štampa:
„Donat Graf“ Beograd

Sadržaj

Uvod	4
1. Poreklo i značaj sedmice	6
2. Subota kroz vjekove hrišćanske ere	15
3. Sjećanje koje Bog traži od nas	28
4. Subota u svjetlosti jevanđelja	44
5. Subota u Troanđeoskoj poruci iz Otkrivenja	89
6. Smjernice za svetkovanje subote	100
Dodatak: 100 činjenica o suboti	109

Uvod

Odakle potiče sedmica? Koji je pravi Dan odmora? Da li je to pitanje uopšte važno, i ako jeste, zašto?

Da li je i kako pitanje dana odmora povezano sa autoritetom? Ko je autoritet koji određuje dan odmora?

Ukratko ćemo sumirati šta o danu odmora uči Sveto Pismo.

Dan odmora ili šabat (subota) na hebrejskom jeziku je dan odvojen za počinak i službu Bogu. To je sedmi dan u sedmici, direktno povezan sa sedmicom Stvaranja, opisanom na samom početku 1. knjige Mojsijeve. Prema hronologiji Stvaranja i prema biblijskom računanju vremena, dan počinje i završava sa večeri na večer. To znači da se biblijski šabat svetkuje od petka večer (zalaska sunca) do subote večer (zalaska sunca) po današnjem računanju vremena.

Zašto je važan dan odmora i zašto bismo ga izdvajali od ostalih praznika koje je Bog naložio da se svetkuju? Navešćemo nekoliko bitnih razloga:

1) Uput o svetkovanju Šabata nalazi se u okviru Dekaloga (2. Mojsijeva 20:8-11; vidi takođe 3. Mojsijeva 23:3), Božjeg moralnog zakona, koji je vječan i nepromjenljiv kao i sam Božji karakter.

2) Sedmični dan odmora je uspostavljen odmah nakon stvaranja, blagosloven i posvećen od Tvorca (1. Mojsijeva 2:2,3), što znači prije pada u grijeh i aktivacije Plana spasenja. Dakle, svetkovanje Subote, sedmog dana u sedmici, direktno je povezano sa odavanjem zahvalnosti i poštovanja Stvoritelju, koji je i sam počينو na taj dan. Poslušnost Bogu u ovom posebnom vremenu takođe je direktno vezana za primanje blagoslova (Isaija 58:13,14).

3) Subota je takođe usko povezana sa izbavljenjem: tipski sa oslobođenjem izraelskog naroda iz egipatskog ropstva, i u kontekstu jevanđelja sa izbavljenjem iz ropstva grijehu i smrti – opravdanjem vjerom (Jevrejima 4:4-10).

4) Prema proročanstvima za posledak vremena i završnicu sukoba između Boga i Sotone, dan od odmora biće probni kamen koji će određivati našu pripadnost Stvoritelju, nasuprot ustanovi nedjelje iza koje stoji autoritet zemaljskih pobunjeničkih sila. Subota će biti vidljivi duhovni znak ili pečat pristajanja na Božju stranu, dok će lažni dan od odmora poslužiti kao žig zvijeri (Otkrivenje 13. glava).

Bog je jasno kazao da je Subota znak saveza između Njega i Njegovog naroda (vidi Ezekijel 20:12).

5) Subota će se takođe svetkovati na obnovljenoj Zemlji (Isaija 66:22,23).

Dakle, svetost sedmog dana nikako ne može biti osporena, osim od strane onih koji ističu ljudski autoritet iznad Božjeg.

1. Poreklo i značaj sedmice

Da li ste nekad razmišljali odakle potiče sedmica i na osnovu čega je ona ustanovljena? Ako pitate zvaničnu nauku, postoje brojne teorije i špekulacije, od kojih nijedna nije vrijedna ozbiljnog razmatranja. Dok je trajanje dana, mjeseca ili godine određeno astronomski, sedmica ne zavisi ni od jednog takvog parametra, te se stoga „naučnici“ nemaju zašta uhvatiti.

Dan je vrijeme za koje se Zemlja jedanput obrne oko svoje zamišljene ose. Mjesec je jedinica za vrijeme koja se koristi za kalendare, i koja je povezana sa prirodnim periodom kretanja Mjeseca, Zemljinog satelita, na nebu. Godina je vrijeme za koje Zemlja načini put oko Sunca. Ali šta je sa sedmicom?

Baš kao i u svakoj oblasti zvanične (kontrolisane) nauke, koja sve radi da prikrije bitne činjenice, tako je i sa poreklom sedmice.

Šta je to veoma važno što je od nas praktično sakrila ateistička ideologija? Do pojave ateizma i teorije evolucije, niko nije dovodio u pitanje stvaranje planete Zemlje i univerzuma, bez obzira na vrlo različite, nebiblijske i pogrešne vjerske dogme. Tako je opstajala i sedmica. Ateizam je, međutim, uništio poimanje i sjećanje ljudi na (i) sedmicu stvaranja i (ii) pad u grijeh. Zanimljivo je da su francuski komunistički revolucionari (1789-1799), kad su krvavim prevratom osvojili vlast, pokušali zamijeniti sedmicu dekadom, znajući koji je njen značaj.

Biblijski izvještaj o stvaranju, zapisan u knjizi Postanja, na prvim stranicama Svetog Pisma, proglašen je nepouzdanom legendom antičkih naroda ili alegorijom, čak i od strane predstavnika crkava, jer se doslovna biblijska sedmica ne uklapa ni u njihove šeme. Naravno riječ je o šemama obmane.

Dakle, uvodni tekst 1. Mojsijeve knjige glasi: „*U početku stvori Bog nebesa i Zemlju.*“ Radi se o našoj planeti i univerzumu, o čemu svjedoči dalji izvještaj. Ciklus stvaranja trajao je 6+1 dana. Bog je stvarao šest dana, a sedmi dan je proglasio Danom odmora

kao uspomenu na stvaranje.

Vjerojatno ste se sreli sa tumačenjima koja tvrde kako dani koji se pominju u biblijskom izvještaju nisu doslovni, već se zapravo radi o dugim vremenskim periodima i sl. Iza takvih potpuno neargumentovanih špekulacija stoji tzv. teistička evolucija. Teistička evolucija se pojavila tek kad se pojavila klasična, naučna, neteistička evolucija. Prije pojave teorije evolucije nikome nije ni padalo na pamet da vjeruje u teističku evoluciju, a da u isto vrijeme vjeruje da Bog postoji. Sve crkve su do pojave teističke evolucije smatrale da su dani stvaranja doslovni. Međutim, mnogi naučnici su povjerovali u Darwinove ideje da je cjelokupni živi svijet sa svim svojim vrstama, nastao evolucionim procesom, pa su odbacili ono što piše u Bibliji da je Bog stvorio svijet za doslovnih 6 dana. To je pokušaj da se napravi kompromis između biblijskog stvaranja i onoga što uči evolucionistička teorija.

Zapazite vrlo jednostavni biblijski jezik kojim se označava svaki dan stvaranja: „i bilo je večer i bilo je jutro – dan...“ Prvi, drugi, treći, četvrti, peti i šesti dan. Dani nisu imali imena, već su označavani brojevima, osim sedmog dana koji je Bog posvetio za odmor (vidi 1. Mojsijeva 2:2, 3). Naziv za sedmi dan na hebrejskom jeziku je Šabat, što znači Dan od odmora.

Stvoritelj potvrđuje ovaj sedmični koncept direktnim nalogom u svom moralnom Dekalogu: „*Sjećaj se subotnog dana i smatraj ga svetim. Šest dana radi i obavljaš svoj posao. A sedmi dan je Subota posvećena Gospodu, tvom Bogu. Ne radi nikakav posao, ni ti, ni tvoj sin, ni tvoja kći, ni tvoj rob, ni tvoja robinja, ni tvoja stoka, ni stranac koji živi u tvom gradu. Jer je za šest dana Gospod stvorio nebesa i zemlju, more i sve što je u njima, a sedmog dana je počinio. Zato je Gospod blagoslovio subotni dan i posvetio ga.*“ (2. Mojsijeva 20:8-11)

U četvrtom Uputu, Stvoritelj se jasno identifikuje i daje razlog šta razlikuje sedmi dan od ostalih RADNIH dana. Prema biblijskom kalendaru, Subota počinje šestog dana sa zalaskom sunca i traje do sutradan, opet do zalaska sunca.

Koji dan je sedmi?

Prema današnjem kalendaru, zvanični dan odmora je nedjelja. Nedjelja se takođe smatra sedmim danom u sedmici. Tradicionalne crkve i same države i nameću taj stav.

Da vidimo prvo šta su uradili „crkveni oci“ i kako je zapravo ozvaničena nedjelja kao dan odmora.

Iz istorije Rimske imperije nalazimo jasnu spregu između državnih i crkvenih autoriteta u zamjeni dana odmora. 7. marta 321. godine rimski imperator Konstantin Veliki izdao je sledeću naredbu: „Na časni Dan Sunca neka se svi gradski službenici stanovnici gradova i zanatlije odmaraju. Samo oni koji se bave zemljoradnjom mogu slobodno obavljati svoje poslove.“¹

Atak na Božji zakon

Ovo je bio prvi zvanični u seriji koraka koje su „hrišćanski“ imperatori preduzeli u regulisanju držanja nedjelje. Vrlo važno je zapaziti da njihova terminologija nije biblijska, tj. oni ovaj dan nisu nazivali Šabatom ili subotom, već „Danom Sunca“. Sunce je bilo vrhovno božanstvo među drevnim paganskim narodima. Obožavanje sunca, bilo je svugdje prisutno u predhrišćanskom periodu. Bog sunca bio je vrhovni bog starih naroda, i svi su svetkovali nedjelju, osim Jevreja, koji su se držali onoga što Gospod kaže u četvrtoj zapovijesti. Tokom drugog i trećeg vijeka kult Mitraizma ili obožavanja sunca bio je zvanična religija Rimskog carstva. Imali su svoju organizaciju, hramove, sveštenstvo, haljine... Takođe su imali i jedan zvanični dan obožavanja, putem čega se odavao naročiti značaj suncu. Taj dan se nazivao „Prečasni Dan Sunca“, na latinskom, Dies Solis. Bio je to prvi dan u sedmici, odakle potiče engleski naziv „Sunday“ ili njemački „Zontag“. Kada je Konstantin posle svog navodnog „obraćenja u hrišćanstvo“ utjerao svoje paganske horde u crkvu, oni su proslavljali Dan sunca kao njihov dan obožavanja boga sunca. Kako bi primili novu ekumensku

---

¹ Codex Just knjiga II. titr. 12 loi 3. Isti tekst može se naći u Mosheim Historie ecclesiastique IV. siecle, part. II srct. 5.

religiju, Konstantin je prihvatio njihov dan svetkovanja nedjelje umesto hrišćanske subote (Šabata) koja je svetkovana od strane svih biblijskih vjernika, uključujući Isusa i njegove sledbenike. Careva politika je bila da na taj način sjedini interese hrišćanstva i nezna-boštva, te da sve to iskoristi u cilju učvršćivanja svoje vlasti. S druge strane, u crkvi, posebno među neposvećenim episkopima željnih moći, vlasti i slave, našao je svoje saradnike na tom poslu. Oni (episkopi) su vidjeli šansu i radili na tome da nezna-bošci makar formalno prihvate hrišćanstvo, što bi povećalo silu, moć i uticaj crkve. Nadalje, crkva bi u vojsci imala snažnog saradnika za svje-tovne planove.

To je bio prvi i najveći korak za preinačenje Četvrtog Božjeg uputa. Koliko god da je ovo vodilo u bezakonje, odnosno u grijeh, ono što je uslijedilo kasnije bilo je još strašnije. A uslijedilo je praktično ukidanje ostalih Božjih Uputa i praksa crkve da umjesto da prva osudi bezakonje u svojim redovima, brani prestupnike svo-jim autoritetom.

„Pošto je Mitra predstavljao nepobjedivo sunce, a sunce je va-žilo za carsku zvijezdu, religija je zatražila cara koji će da posluži kao predstavnik Mitre na zemlji. Rimski imperator je po svemu sudeći bio jasno označen kao pravi car. U oštrom kontrastu hrišćanstva, mitraizam je prepoznao cezara kao nosioca božanske blagodati. Njegovo prihvatanje je bilo toliko da je bio u stanju hrišćanskom svijetu nametnuti svoj sopstveni Dan sunca i zamije-niti ga umjesto Šabata; rođendan njegovog sunca, 25. decembar, kao Isusov rođendan“.²

Iz „Preobražaja Katehizma Katoličke doktrine“ od prečasnog Peter Giermann-a čitamo:

„Pitanje: Koji je Dan odmora? Odgovor: Subota je Dan odmora. Pitanje: Zašto mi svetkujemo nedjelju umjesto subote? Odgovor: Mi svetkujemo nedjelju umesto subote zato što je Kato-lička Crkva na Laodikejskom saboru (363-364. n.e. – prim. aut.)

---

² „Istorija Hrišćanstva u svijetlu savremenog shvatanja“, Dr Gilbert Murray M.A., D.Litt, LLD, FBA.

izvršila promjenu svetosti sa subote na nedjelju“.

Dakle nije Biblija ta koja daje nalog za promjenu subote u nedjelju već crkva.

„Pitanje: Imate li bilo kakav drugi dokaz koji dokazuje da Crkva ima moć da uspostavlja pravila svetkovanja? Odgovor: Da nije imala takvu moć, ne bi mogla uticati na to da se skoro svi moderni pripadnici religija slože sa njom. Ona ne bi mogla izvršiti zamjenu svetkovanja nedjelje, prvog dana sedmice, umjesto svetkovanja subote, sedmog dana, to je promjena za koju nema autoriteta u Svetom Pismu“. („Doktrinarni Katehizam“, Steven Keenan)

„Većina hrišćana pretpostavlja da je nedjelja biblijski odobren dan bogoslužjenja. Katolička crkva protestuje jer je ona prenijela hrišćansko bogoslužjenje sa Subote na nedjelju tako da je svaki pokušaj sporenja i dokazivanja da je ta promjena napravljena u Bibliji i nepoštena i poricanje katoličkog autoriteta. Ako protestantizam želi da zasniva svoja učenja samo na Bibliji, treba da služi Bogu subotom.“ (Rome’s Challenge,

www.immaculateheart.com/maryonline, Dec 2003)

„Naši oponenti ponekad tvrde da nijedno vjerovanje ne treba držati dogmatski koje nije eksplicitno navedeno u Svetom Pismu... Ali protestantske crkve su i same prihvatile takve dogme, kao što je trojstvo, za koje nema takvog preciznog autoriteta u Jevanđeljima.“ (Assumption of Mary, Life magazine, Oct 30, 1950, p. 51)

Pitanje je postavljeno u Katoličkom Katehizmu:

- Šta je nedjelja, ili Dan Gospodnji uopšteno?

- To je dan posvećen od apostola u slavu najsvetijeg Trojstva, i u sjećanju da je Hrist naš Gospod ustao iz mrtvih u nedjelju i poslao svetog Duha u nedjelju te se stoga naziva Gospodnjim danom. Takođe se naziva nedjeljom od starog rimskog naziva Dies Solis, dan sunca, kojima je bio svet.“ (The Douay Catechism of 1649, p. 143)

Iz ovih interesantnih izjava vidimo da „svetkovanje nedjelje“ i „doktrina o trojstvu“ oboje dolaze od obožavanja sunca i Sotone u Vavilonu, i oboje je u hrišćanstvo unijela Katolička crkva koju Bog u Bibliji naziva Vavilonom ili Majkom bludnicama. Trojstvo

je direktno povezano sa obožavanjem sunca, baš kao što je to i nedjelja (dan sunca).

Na saboru u Trentu (1545-1563) sazvanom od strane Pape, arhiepiskop iz Ređija, (Reggio), po imenom Gaspare de Fosso kaže: „S druge strane, zakonska pravila koja je učio Gospod prestala su da važe posredstvom autoriteta crkve. Subota, najslavniji dan u zakonu promijenjena je u Gospodnji dan... Ovaj i slični predmeti nisu prestali putem Hristovog učenja, jer je On govorio da je došao da ispuni zakon a ne da ga uništi, nego su zamijenjeni autoritetom crkve.“³

U crkvenoj literaturi mogu se pronaći različita opravdanja i tumačenja koja podržavaju svetkovanje prvog dana sedmice umjesto sedmog. Neki crkveni „oci“, kao na primjer Barnaba iz Aleksandrije, znajući naravno za nepobitnu činjenicu da je subota sedmi dan, nazivali su nedjelju „osmim danom“. Glavni argument za koji su se hvatali bilo je Hristovo uskrsenje u prvi dan sedmice. Međutim, takav stav nema ni najmanje biblijsko uporište. Mesija (Hrist) je svojim uskrsenjem ispunio Praznik prvina koji je svake godine padao u prvi dan sedmice, i ništa više od toga ne može se pripisati tom danu u kontekstu uskrsenja.

Ključni razlozi promjene

Ako bismo sumirali ključne razloge zamjene prenošenja sedmičnog odmora sa sedmog na prvi dan u sedmici, oni su sledeći:

(i) Pobuna protiv Boga i Njegovog zakona, čiji glavni inicijatori i predstavnici su bili Nimrod, unuk Hama, jednog od Nojevih sinova, Semiramis i Tamuz, ličnosti koje su utemeljile okultizam i satanizam koji se proširio na sve narode, u raznim modifikovanim oblicima. Velike civilizacije starog svijeta baštinile su i prenosile ovu misterijsku religiju, počevši od Vavilona, Egipta, Persije, Grčke i Rima. Oni su postali „planetarni bogovi“ i „sveto trojstvo“ – Otac, Majka i Sin. Otuda i lažni dan odmora posvećen bogu

---

³ Gaspare de Fosso, Adress in the 17th Session of the Council of Trent, 18.01.1562. in Mansi Sacrorum, vol 33.

Sunca – Nimrodu ili njegovom duhovnom mentoru – Sotoni. Tako su inicijatori promjene Šabata zapravo bili ekumenisti koji su napravili kompromisnu religiju i prisvojili monopol nad hrišćanstvom.

(ii) Antisemitizam. – Crkvene vođe, pod patronatom države, željeli su se po svaku cijenu distancirati od Jevreja i njihove religije, presijecajući sve veze, od kojih je najtipičnija upravo Subota. Pojam „semitizam“ potiče od imena Sim ili Šem, jednog od tri Nojeva sina, koji je bio nosilac izvorne biblijske vjere, kao što je Ham, suprotno tome, raširio prokletstvo nemoralna i okultizma (vidi Postanje 9:21-27; 10:6-11 i 11:1-9). Prije Potopa, stav dvije ličnosti, dva Adamova sina, Abela i Kaina, takođe je napravio polarizaciju između onog što Biblija naziva „sjeme ženino“ (Božji sledbenici) i „sjeme zmijino“ (satanisti). Kain nije poštovao Božje uredbe tipske službe, koja je bila slika Plana spasenja, već je ustanovio religiju po svom nahođenju (vidi 1. Mojsijeva 4:1-16). Istorija se ponovila i ponavlja se i dan danas.

(iii) Usko vezano sa antisemitizmom, već u ranim vjekovima otpada, razni kvazi hrišćanski teolozi, zadojeni paganskom filozofijom i okultističkim idejama, sistematski su radili na uništavanju Biblije kao cjeline i odvajanju Novog Saveza od Starog. Tako su postavljene određene premise koje vjekovima truju hrišćanstvo: a) da je Zakon ukinut pod Novim Savezom na račun milosti; b) da su Isus Hrist i/ili apostoli uspostavili novu religiju, nezavisno od Starog Saveza; c) da je hrišćanstvo liberalna vjera, suprotstavljena „strogom“ Bogu Starog Saveza; d) da „hrišćanski“ teolozi („oci“) i crkva imaju autoritet iznad Božje Riječi za uspostavljanje svojih kompromisnih dogmi.

(iv) Duhovna identifikacija sa pobunjenikom protiv Boga – Sotonom – i prihvatanje njegovog autoriteta (tijesno s ovim vezan je „žig zvijeri“ – vidi Otkrivenje 13. glava).

Imena dana u sedmici

Kao što smo ranije vidjeli, u antička vremena, dani u sedmici nisu imali imena, osim sedmog dana – Subote. Šesti dan bio je dan

pripreme za Subotu.

Međutim, među neznabožackim narodima bilo je popularno obožavanje nebeskih tijela, preko astrologije i drugih okultnih nauka. U najvećem broju jezika koji za osnovu imaju latinski, nazivi dana u sedmici dati su po imenima sedam planeta antičkog vremena.

Engleski	Francuski	Naziv planete
Sunday	Dimanche	Sunce
Monday	Lundi	Mjesec
Tuesday	Mardi	Mars
Wednesday	Mercredi	Merkur
Thursday	Jeudi	Jupiter
Friday	Vendredi	Venera
Saturday	Samedi	Saturn

U nekim jezicima, kao na primjer u portugalskom, ruskom ili srpskom, zadržalo se numeričko navođenje dana. Portugalski: segunda-feira, terça-feira, quarta-feira, quinta-feira, sexta-feira, sabado, domingo (zapazimo da ponedjeljak broje kao drugi dan, što je tačno). Numerički slijed u srpskom ili ruskom jeziku nije pravilan, jer je crkva u sprezi sa državom već ranije odradila „posao“ u promjeni dana odmora, iako se u pravoslavnom crkvenom kalendaru može vidjeti da sedmica počinje nedjeljom. U engleskom, neki anglo-saksonski bogovi zamijenili su rimske: za utorak Tju (Tiw), srijedu Voden (Woden), četvrtak Tor i petak Freja (uzgred, od ove „boginje“ potiče post petkom na ribi).

Interesantno je zapaziti da u nekim azijskim jezicima, kao što su indijski, japanski ili korejski, takođe nalazimo imena dana

po planetama.

Takođe treba primijetiti da je u velikom broju jezika sačuvana određena modifikovana verzija naziva Šabat za sedmi dan, uključujući i naziv na našem jeziku – subota.

Ne postoji nijedan dokaz da je sedmični ciklus ikada prekinut ili promijenjen, pa ni prilikom promjene kalendara. Ne samo u Bibliji, već i u svakoj dobroj enciklopediji naći ćete podatak da je prvi dan sedmice današnja nedjelja, a sedmi subota.

Možemo zaključiti da je najpouzdaniji drevni izvor – Biblija ili Božja Riječ – u određanju sedmičnog ciklusa jedini mjerodavan, ako hoćemo da poštujemo našeg Stvoritelja. Ukoliko to nećemo, ili smatramo da postoje drugi autoriteti, a iz istorije je lako zaključiti ko su oni i kakvi su im bili ciljevi, onda u najmanju ruku upadamo u grijeh intelektualnog nepoštenja, lažući sebe i druge. Pošto većina ljudi vjeruje da je Božji Zakon ukinut ili „prevaziđen“, ima li smisla pominjati činjenicu da je u teokratiji u drevnom Izraelu bila propisana smrtna kazna za kršitelje Šabata? (vidi: 2. Mojsijeva 31:12-18). Da li bi takvima nešto značilo što Božja Riječ u posljednjoj knjizi Biblije, Otkrivenju, kaže sledeće: „*Srećni su oni koji tvore uputstva Njegova, da bi imali pravo na drvo života, i da uđu na kapije u grad.*“ (Otkrivenje 22:14) Ili u knjizi proroka Isaije: „*Jer kao što nova nebesa i nova zemlja koje stvaram stoje preda mnom, govori Gospod, tako će stajati i vaše potomstvo i vaše ime. Od mladine do mladine i od Subote do Subote svako će tijelo dolaziti da se pokloni preda mnom, kaže Gospod.*“ (Isaija 66:22, 23)

2. Subota kroz vjekove hrišćanske ere

Postoji mnoštvo historijskih podataka o svetkovanju subote kroz vjekove. Navešćemo neke izvore.

2-4. vijek

„Izvjesho je da je starovjekovna Subota bila prisutna i da je svetkovana (zajedno sa Gospodnjim danom)⁴ od strane hrišćana Istočne Crkve, skoro tri stotine godina nakon smrti našeg Spasitelja.“ (Mr Edward Brerewood, *A Learned Treatise of the Sabbath*, p. 77)

„Prvobitni hrišćani su imali veliko poštovanje za Subotu, i provodili su dan u odanosti i propovijedanju. U to nema sumnje, jer su tu praksu preuzeli od samih apostola, što se sa svrhom pojavljuje u nekoliko spisa.“ (*Dialogues on the Lord's Day*, p. 189. London: 1701, By Dr. T.H. Morer)

„...Subota je bila jaka veza koja ih je ujedinila sa životom svih naroda, i čuvanjem Subote svetom, oni su pratili ne samo primjer, već zapovijest Isusa.“ (Justo L. Gonzalez, *Eine kurze Geschichte des Sonntags*, pp.13, 14)

„Ne-jevrejski hrišćani su takođe svetkovali Subotu.“ (Gieseler's "Church History," Vol.1, ch. 2, par. 30, 93.)

„Prvobitni hrišćani su svetkovali jevrejsku Subotu; ...dakle, hrišćani, su za dugo vrijeme zajedništva, održavali njihove skupove uoči Subote, u kojima su neki djelovi zakona čitani, i to se nastavljalo tokom vremena sve do Laodikejskog sabora.“ (“The Whole Works” of Jeremy Taylor, Vol. IX, p. 416 R. Heber's Edition, Vol XII, p. 416).

„Od apostolskog vremena pa sve do Laodikejskog konicla koji se dogodio oko 364. godine, sveto poštovanje jevrejske Subote se

---

⁴ Pod izrazom „Gospodnji dan“ autor podrazumijeva nedjelju, a ne pravi Šabat, kako ga Biblija upotrebljava. Ovaj citat ukazuje na dolazak korišćenja nedjelje u ranim vjekovima ubrzo posle smrti apostola.

nastavljalo, što se može dokazati kroz mnoštvo autora, uprkos sa-
bornom dekretu koji stoji nasuprot tome.“ (“Sunday a Sabbath”,
John Ley, p.163. London: 1640.)

„Sedmi dan – Subota je bila svetkovana od strane Hrista, apo-
stola i prvobitnih hrišćana, sve dok Laodikejski Sabor nije prakti-
čno sasvim ukinuo njen značaj.“ (“Dissertation on the Lord’s
Day,” pp. 33, 34)

„Osim ako napravite subotu pravom subotom (subotujete su-
botu, grčki), nećete vidjeti Oca.“ [“The Oxyrhynchus Papyri,” pt,1,
p.3, Logion 2, verso 4-11 (London Offices of the Egypt Explora-
tion Fund, 1898)]

„Ti ćeš svetkovati Subotu, zbog Onoga koji je prestao sa svo-
jim djelom stvaranja, ali ne i od svog posla providenja. To je odmor
za razmišljanje o zakonu a ne za neiskorišćenost ruku.“ (“The Anti-
Nicene Fathers,” Vol 7,p. 413. From “Constitutions of the Holy
Apostles,” dokument iz 3. i 4. vijeka)

„Nakon festivala neprekidne žrtve (raspeća), stavljen je drugi
festival subote, što je prigodno za svakog ko je god pravedan među
svetima – da isto tako drži praznik subote. Ostaje dakle sabbatismos
(subotovanje), to jest svetkovanje subote, narodu Božjemu (Jevre-
jima 4:9).“ (“Homily on Numbers 23”, par. 4, in Migne, “Patrologia
Graeca,” Vol. 12, cols. 749, 750.)

„Već tako rano kao što je 225. godina posle Hrista, postojale
su velike episkopije ili konferencije Crkve na Istoku (svetkovatelja
subote) koje se protežu od Palestine do Indije. Mingana.“ (“Early
Spread of Christianity.” Vol.10, p. 460.)

„Kušan dinastija Sjeverne Indije sazvala je čuveni savjet bu-
dističkih sveštenika u Vaisaliai, ne bi li ujednačila poštovanje svoje
sedmične subote među budističkim monasima. Neki su bili toliko
impresionirani spisima Starog Zavjeta da su počeli da svetkuju su-
botu.“ (“The Creed of Half Japan,” p. 23. A Learned Treatise of
the Sabbath”, p. 77)

„Kada ste u Rimu, radite kao što Rim radi.“ (Ambrozije koji
je bio slavni biskup Milana, ustanovio je ovu izreku govoreći da
kada je bio u Milanu svetkovao je Subotu, ali kada je u Rimu,

svetkovao je nedjelju.“ (Dr Benjamin George Wilkinson, “Truth Triumphant”, p. 70)

„To je bila opšta praksa u Istočnim crkvama, a i kod nekih crkava na zapadu ... Jer u Crkvi u Milanu, izgleda da je subota bila cijenjena ... Ne na taj način da su Istočne crkve ili ostale, koje su poštovale taj dan, bile naklonjene judaizmu, već tako da su zajedno dolazile subotom, da obožavaju Isusa Hrista Gospodara subote.“ (“History of the sabbath” (original spelling retained), Part 2, paragraf 5, pp.73,74. London: 1636. Dr. Heylyn.)

„Ambrozije, slavni biskup u Milanu, kaže da kada je bio u Milanu svetkovao je subotu, ali kada je bio u Rimu, svetkovao je nedjelju. Ovo je dovelo do stvaranja izreke Kada ste u Rimu, radite kao što Rim radi.“ (Heylyn, “The History of The Sabbath”, 1612)

„Stari hrišćani su bili veoma pažljivi u poštovanju subote, ili sedmog dana ... Jasno je da su sve orijentalne crkve, i najveći dio svijeta, svetkovali subotu kao praznik ... Atanasije nam takođe govori da su vjerska okupljanja održavali u subotu, ne zato što su bili inficirani sa judaizmom, nego da obožavaju Isusa, Gospodara subote, Epifanije kaže isto.“ (Antiquities of the Christian Church, Vol. II Book XX, chap. 3, sec. 1,66. 1137, 1138.)

„U drugoj polovini tog vijeka sveti Ambrozije iz Milana je zvanično izjavio da je Abisinijski episkop – Museus, ‘proputovao skoro svuda po zemlji Seres’ (Kina). Za više od sedamnaest vjekova, crkve u Abisiniji nastavile su da svetkuju subotu kao sveti dan četvrte zapovijesti.“ (“Early Spread of Christianity.” Vol.10, p. 460.)

„Mingana dokazuje da je 370. godine posle Hrista, Abisinijsko hrišćanstvo (Crkva svetkovatelja subote), bilo toliko popularno da je njen slavni vođa, Musacus, putovao intenzivno na istoku promovišući crkvu u Arabiji, Persiji, Indiji i Kini.“ (B.G. Wilkinson, Truth Triumphant, p. 308 (Footnote 27).

„26-ti Kanon sabora u Elviri, otkriva da je Crkva *Spainat* u to vrijeme držala subotu, sedmi dan. Što se tiče subotnjeg posta: Riješeno je da greška bude ispravljena redovnim subotnim postom. Ova rezolucija Savjeta, koja je u direktnoj suprotnosti sa politikom

crkve u Rimu uvedena je tako da zapovijeda subotu kao dan posta, u namjeri da je obezvrijedi i načini odbojnom u narodu.“ (B.G. Wilkinson, *Truth Triumphant: The Church in the Wilderness*, p. 249)

„Još jedna interesantna stvar, koju vrijedi napomenuti je da se u sjeveroistočnom dijelu Španije, nedaleko od grada Barselona, nalazi grad *Sabadell*, u prvobitno naseljenom okrugu. Ljudi su ga zvali i *Valdenzi* i *Sabbatati*.“ (B.G. Wilkinson, *Truth Triumphant: The Church in the Wilderness*, p. 249)

„Popularna žalba na hrišćane: Oni preziru našeg boga sunca, oni imaju bogoslužjenja u subotu, oni skrnave svetu zemlju sahranjivanjem svojih mrtvih u nju.“ (isto)

„Oni preziru našeg boga sunca. Zar nije Zoraster, proglašeni svetac i osnivač naših božanskih vjerovanja, uspostavio nedjelju prije hiljadu godina u čast sunca i zamijenio subotu iz Starog zavjeta. Ipak ovi hrišćani imaju bogoslužjenja u subotu.“ (O’Leary, “*The Syriac Church and Fathers*,” pp.83, 84.)

„16-ti Kanon – U subotu se jevanđelja i drugi djelovi Pisma čitaju naglas. 29-ti Kanon – hrišćani neće judaizirati i biti nezaposleni u subotu, nego će raditi na taj dan. Ali Gospodnji dan (nedjelju) treba posebno poštovati i kao hrišćani, ako je to moguće, da se ne radi na taj dan.“ [Hefele’s “*Councils*,” Vol. 2, b. 6. Filon Aleksandrijski (Philo Of Alexandria 20 BC–50 AD)]

5. vijek

„Narod Carigrada, i gotovo posvuda, okuplja se zajedno u subotu, kao i na prvi dan u nedjelju, običaj koji se nikada nije poštovao u Rimu ili Aleksandriji.“ (Socrates, “*Ecclesiastical History*,” Book 7, chap.19.)

„Jer, iako skoro sve crkve širom svijeta slave svete tajne (pričest) u subotu svake sedmice, pa ipak, hrišćani u Aleksandriji i u Rimu, na račun neke drevne tradicije, odbijaju to da čine.“ (Fusnota koja prati gore navedeni citat objašnjava upotrebu riječi „šabat“. Ona kaže: „To znači subota i tako to treba shvatiti, jer nedjelja nikad nije nazvana Subotom od strane drevnih otaca i

istoričara.“ (Socrates, “Ecclestical History,” Book 5, chap. 22, p. 289.)

„Narod Carigrada, i gotovo posvuda, okuplja se zajedno u subotu, kao i na prvi dan u nedjelju, običaj koji se nikada nije poštovao u Rimu ili Aleksandriji.“ (Sozomen, “Ecclesiastical History,” Book 7, chap. 19.)

Avgustin ukazuje da se subota svetkovala u njegovo vrijeme „u većem dijelu hrišćanskog svijeta“, a njegovo svjedočenje u tom pogledu je još više vrednije jer je on i sam bio ozbiljan i dosledan svetkovatelj nedjelje. Vidjeti “Nicene and Post-Nicene Fathers,” 1st Series, Vol.1, pp. 353, 354.

Papa Silvester (314-335) je bio prvi koji je naredio crkvama da poste u subotu, a papa Inoćentije (402-417) je to uspostavio kao obavezujući zakon u crkvama koje su ga slušale (u cilju da subota postane teret). „Inoćentije je uredio da subota ili šabat bude uvijek post.“ (Dr. Peter Heylyn, “History of the Sabbath, Part 2, p. 44)

Čak do petog vijeka poštovanje jevrejskog Šabata je nastavljeno u hrišćanskim crkvama. (“Ancient Christianity Exemplified,” Lyman Coleman, ch. 26, sec. 2, p. 527.)

U vrijeme Jeronima (420. posle Hrista) najvjerniji hrišćani su obavljali svakodnevni posao u njedelju. (“Treatise of the Sabbath Day,” by Dr. White, Lord Bishop of Ely, p. 219.)

„Zato, osim večernje službe i noćne službe, nema javnih službi među njima u toku dana, osim u subotu (šabat) i nedjelju.“ (John Cassian, A French monk, “Institutes,” Book 3, ch. 2.)

„Avgustin ističe činjenicu da u dvije susjedne crkve u Africi, jedna svetkuje sedmi dan subotu, druga posti na njemu.“ (Dr. Peter Heylyn, “The History of the Sabbath.” p. 416.)

„Ambrozije je kao sedmi dan svetkovao subotu (kako on sam kaže). Ambrozije je imao veliki uticaj u Španiji, koja je takođe svetkovala subotu.“ (Dr Benjamin George Wilkinson, Truth Triumphant, p. 68.)

„Činjenica je da je na istoku, ranije bio običaj da se svetkuje subota na isti način kao dan Gospodnji (nedjelja) i da se narod sakuplja u zajednicu: dok su sa druge strane, ljudi na Zapadu, boreći

se za dan Gospodnji, zanemarili proslavljanje subote.“ (“Apollinaries Sidonli Epistolae,” lib.1, 2; Migne, 57.)

„Mingana dokazuje da je 410. Isak, vrhovni upravitelj Crkve Istoka, održao svjetski sabor... na skupu sa istočnim delegatima iz četrdeset velikih metropolitiskih predjela. 411. je imenovao jednog mitropolita kao upravitelja za Kinu. Ove crkve su svetkovale sedmi dan.“

„Postoji nekoliko gradova i sela u Egiptu, gdje se za razliku od uspostavljenog načina na drugim mjestima, ljudi sastaju zajedno u subotu uveče, pa iako su ranije večerali, još uvijek se pričešćuju.“ (Sozomen. “Ecclesiastical History” Book 7, ch. 19)

„Zato, osim večernje službe i noćne službe, nema javnih službi među njima u toku dana, osim u subotu (šabat) i nedjelju.“ (John Cassian, A French monk, “Institutes,” Book 3, ch. 2.)

6. vijek

„U ovom drugom slučaju činilo se da su oni slijedili običaj u kojem nalazimo tragove u ranoj monaškoj crkvi u Irskoj, u kojoj su držali subotu kao njihov dan odmora kada su oni počivali od svih svojih radova.“ (W.T. Skene, “Adamnan Life of St. Columbs” 1874, p. 96.)

„Izgleda da ovdje vidimo aluziju na običaj, koji se poštovao u ranoj monaškoj Crkvi Irske, da se poštuje dan odmora – subota, ili šabat.“ (“History of the Catholic Church in Scotland,” Vol.1, p. 86, by Catholic historian Bellesheim.)

„Pošto je nastavio svoj tridesetčetvorogodišnji rad u Škotskoj, on je jasno i otvoreno prerekao svoju smrt, a u subotu, juna mjeseca, rekao je njegovom učeniku Diermitu: ‘Ovaj dan se naziva Šabat, koji je dan odmora, a što će zaista biti za mene, jer to će staviti tačku na moj trud.’“ (“Butler’s Lives of the Saints,” Vol.1, A.D. 597, art. “St. Columba” p. 762)

Urednik najbolje biografije Kolumbanija kaže u fusnoti: „Naša subota. Običaj kojim zovemo Gospodnji dan (nedjelju) šabatom je započeo tek hiljadu godina kasnije.“ (“Adamnan’s Life of Columba”, Dublin, 1857, p. 230.)

7. vijek

„Profesor James C. Moffatt, profesor crkvene istorije na Princetonu, kaže: ‘Izgleda da je bilo uobičajeno da se u keltskim crkvama ranog doba, u Irskoj, kao i u Škotskoj, svetkuje, jevrejska Subota, kao dan odmora od posla. Oni su poštovali četvrtu zapovijest doslovno na sedmi dan u sedmici.’“ (“The Church in Scotland,” p. 140.)

„Kelti su koristili latinsku Bibliju različitu od Vulgate i držali subotu kao dan odmora, sa posebnim bogoslužjenjima u nedjelju.“ (Flick, “The Rise of Mediaeval Church,” p. 237)

Grgur I (590-604 AD) je pisao protiv rimskih građana koji „zabranjuju svaki posao, da se radi subotom.“ (“Nicene and Post-Nicene Fathers,” Second Series, Vol, XIII, p.13, epist. 1

„Grigorije, episkop po milosti Boga, njegovim jako voljenim sinovima, rimskim građanima: došlo je do mene da određeni ljudi perverzno duha, šire među vama stvari iskvarene i različite od svete vjere, tako da zabranjuju bilo kakav posao na subotnji dan. Kako ću ih nazvati osim propovjednici antihrista?“ (Gregory I, Epistles, b.13:1)

„Izjavio je da kada antihrist dođe, on će držati subotu kao šabat.“ (“Epistles of Gregory I“, b 13, epist.1. found in “Nicene and Post-Nicene Fathers.”)

„Pored toga, taj isti papa Grgur izdao je zvanični proglas protiv jednog djela samog grada Rima, jer se hrišćanski vjernici tamo odmaraju i imaju bogoslužjenje u subotu.“ (Ista referenca.)

8. vijek

„Mi zapovijedamo svim hrišćanima da se poštovanje Gospodnjeg dana ne drži u čast subote iz prošlosti, nego na račun te svete noći, prvog dana u sedmici koji se zove Gospodnji dan. Kada se govori o suboti koju Jevreji svetkuju, poslednjeg dana u nedjelji, a koji takođe naši seljaci svetkuju...“ (Mansi, 13, 851.)

„Brda Persije i doline Tigrisa i Eufrata odzvanjaju njihove pjesme hvale. Oni su požnjeli njihovu žetvu i platili svoje desetke. Oni

odlaze u njihove crkve u dan subotni da slave Boga.“ (Realencyclopaedie fur Protestantische and Krche,” art. “Nestorianer”; also Yule, “The Book of ser Marco Polo,” Vol.2, p.409.)

„Široko rasprostranjeno i trajno bilo je poštovanje sedmog dana subote među vjernicima Crkve Istoka i hrišćanima Svetog Tome u Indiji, koji nikada nisu bili povezani sa Rimom. Takođe se to održalo među onim skupinama koje su se odvojile od Rima nakon sabora u Halkidonu prije svega među Abisinijcima, Jakobitima, Maronitima, i Jermenima.“ (Schaff-Herzog, The New Enclopadia of Religious Knowledge,” art. “Nestorians”; also Realencyclopaedie fur Protestantische Theologie und Kirche,” art. “Nestorianer.”,” Second Series, Vol, XIII, p.13, epist. 1)

„Treća besjeda ovog sabora [Sabor u Liftinae u Belgiji – 745.] upozorava protiv poštovanja subote, pozivajući se na dekret Sabora u Laodikeji.“ (Dr. Hefele, Conciliengfesch, 3, 512, sec. 362)

„I 781. godine nakon Hrista, na čuvenom Kineskom spomeniku je upisano u mermeru o rastu hrišćanstva u Kini u to vrijeme. Natpis, koji se sastoji od 763 riječi, otkriven je 1625. godine u blizini grada Čangan a sada se nalazi u ‘Šumi tableta,’ u Čanganu. Sledeći izvod sa kamena pokazuju da je subota bila svetkovana: ‘Sedmog dana nudimo požrtvovanost, nakon što smo očistili naša srca i dobili oprost za naše grijehе. Ovu religiju, tako savršenu i tako odličnu, je teško imenovati, ali osvjetljava tamu svojim sjajnim pravilima.’“ (Christianity in China, M. I’Abbe Huc, Vol. I, ch.2, pp. 48, 49.)

9. vijek

Papa Nikolas I, u odgovoru na pismo od Borisa, vladajućeg princa Bugarske: „Bugarska je u ranom razdoblju svog evangeliziranja učila da se posao ne bi trebao obavljati u subotu.“ (Responsa Nicolai Papae I and Con-Consulta Bulllllgarorum, Responsum 10, found in Mansi, Sacrorum Concilorum Nova et Amplissima Collectio, Vol.15; p. 406; also Hefele, Conciliengeschichte, Vol.4, sec. 478)

Bugari su praktikovali da odmaraju u subotu, Papa Nikolas je

pisao protiv te prakse.

„Fotije, Patrijarh Konstantinopolja koji je optuživao papstvo i zbacio papu Nikolasa. Jer nasuprot, kanonima oni su pritiskali Bugare da poste subotom.“ (Photius, von Kard, Hergenrother, 1, 643)

Zapazite da je papstvo pokušalo da osujeti reputaciju sedmog dana insistirajući da svi tada treba da poste. Na taj način bi okrenulo ljude nedjelji, prvom danu, danu kada je prihvatio Rim.

Kardinal Hergenroter je izjavio da su oni bili u bliskoj vezi sa Imperatorom Mihajlom II (821-829) i svjedoči da su oni svetkovali subotu.

10. vijek

„Radili su nedjeljom, ali su držali subotu na način subotnog odmora.“ (A history of Scotland from the Roman Occupation, Vol. I, p.96.)

„Nestorijanci nisu jeli svinjetinu i svetkovali su subotu. Oni nisu vjerovali ni u oralnu ispovijest, niti u čistište.“ (Schaff-Herzog, “The New Encyclopaedia of Religious Knowledge,” art. “Nestorians.”)

„I zato što su svetkovali nijedan drugi dan osim Subotnog dana, zvali su ih Insabathas, tako da kažu, da su svetkovali Subotu.“ (Luther’s “Fore-Runners”, pp. 7, 8)

Rimokatolički pisci pokušavaju da izbjegnju apostolsko poreklo Valdenžana, tako da izgleda da je jedino rimska crkva apostolska, a da su sve druge kasnije i novije. Iz tog razloga oni pokušavaju da kažu da Valdenžani potiču od Petra Valda iz 12. vijeka. Dr. Petar Allix kaže:

„Neki protestanti, u ovom slučaju, su upali u zamku koja je bila postavljena za njih ... Apsolutno je pogrešno shvatanje da je te crkve ikada uspostavio Petar Valdo ... to je čisti falsifikat.“ (Ancient Church of Piedmont, pp.192, Oxford: 1821)

„Nije tačno, da je Valdo dao to ime stanovnicima te doline: zvali su ih Valdenžanima ili Vod, prije njegovog vremena, prema dolinama u kojima su živjeli.“ (Isto, str. 182)

S druge strane, on je „prozvan Valdus, ili Valdo, jer je primio

svoja vjerska shvatanja od stanovnika doline.“ (History of the Christian Church, William Jones, Vol II, p. 2)

11. vijek

„Oni su smatrali da je subota pravi šabat na koji se treba uzdržavati od posla.“ (Celtic Scotland, Vol. 2, p. 350)

„Radili su nedjeljom, ali su držali subotu na način subotnog odmora... Margareta je ovo ukinula.“ (A history of Scotland from the Roman Occupation, Vol. I, p.96. Andrew Lang)

„Bio je to još jedan njihov običaj da zanemaruju svetost dana Gospodnjeg (nedjelje), tako što su sebe posvetili svakoj vrsti ovozemaljskog poslovanja u njemu, baš kao što su radili drugim danima. Da je ovo bilo u suprotnosti sa zakonom, ona (Kraljica Margareta) im je pokazala i rezonovanjem kao i autoritetom. ‘Hajde da poštujemo dan Gospodnji,’ rekla je ona, ‘zbog uskrsenja Gospoda našega, koji se dogodio na taj dan, i hajde da više ne radimo ropske poslove u njemu; imajući u vidu da smo u ovom danu bili otkupljeni iz ropstva đavolu. Blagosloveni papa Grgur ovo isto potvrđuje.“ (Life of Saint Margaret, Turgot, p. 49; British Museum Library)

Istoričar Skene je komentarisao rad kraljice Margarete:

„Njena sledeća tačka je bila da oni nisu propisno svetkovali dan Gospodnji, ali u ovom slučaju se čini da su oni slijedili običaj za koji imamo tragove u ranoj Crkvi Irske, zbog kojeg su svetkovali subotu kao šabat u koji su se odmarali od svih svojih poslova.“ (Skene, “Celtic Scotland,” Vol.2, p. 349)

T. Ratcliffe Barnett, u svojoj knjizi o vatrenoj katoličkoj kraljici Škotske koja je 1060. bila prva koja je pokušala da uništi bratstvo Kolumbanija, piše: „U ovom slučaju Škoti su možda zadržali tradicionalnu praksu drevne irske crkve koja je svetkovala subotu kao dan odmora umesto nedjelje.“ (Barnett, “Margaret of Scotland: Queen and Saint,” p. 97)

„Tokom prvog krstaškog rata, papa Urban II je proglasio na Saboru u Klermontu (1095. posle Hrista) da subota bude izdvojena u čast Bogorodice.“ (History of the Sabbath, p.672)

„Zato što svetkujete subotu sa Jevrejima i Dan Gospodnji sa nama, izgleda da imitirate sa takvim poštovanjem sektu Nazarena.“ (Migne, “Patrologia Latina,” Vol. 145, p.506; also Hergenroether, “Photius,” Vol. 3, p.746.)

„Poštovanje subote je, kao što svi znaju, predmet gorke rasprave između Grka i Latina.“ (Neal, “A History of the Holy Eastern Church,” Vol 1, p. 731.) Pozivajući se na razdvajanje grčke crkve od latinske 1054. godine

12. vijek

„Tragovi svetkovatelja subote se nalaze u vrijeme Gregura I, Grgura VII, i u dvanaestom vijeku u Lombardiji.“ (Strong’s Cyclopaedia, 1, 660)

„Alfonse, kralja Aragona, itd., svim arhiepiskopima, episkopima i svima ostalima ... ‘Mi vam naređujemo da jeretike, naime, Valdenžane i Insabbate, treba protjerati daleko od Božjeg lica i od svih katolika i da im se naredi da odstupe iz našeg kraljevstva.’“ (Marianse, Praefatio u Lucam Tudensem, iz “Macima Gibliotheca Veterum Patrum,” Vol.25, p.190)

„Širenje jeresi u ovom trenutku je gotovo nevjerovatno. Od Gulgaria do Ebroa, od sjeverne Francuske do Tibara, svuda ih susrećemo. Cijele države su zaražene, poput Mađarske i južne Francuske; a oni obiluju u mnogim drugim zemljama, u Njemačkoj, u Italiji, u Holandiji, pa čak i u Engleskoj su uložili svoje napore.“ (Dr Han, “Gesch. Der Ketzer.” 1, 13, 14 – pozivajući se na svetkovatelje Subote u Pasagini)

„Među dokumentima, imamo od istog naroda, objašnjenje deset zapovijesti koje je Boyer datirao da su iz 1120. Svetkovanje subote prestankom svih zemaljskih poslova je određeno.“ (Blair, History of the Waldenses, Vol. 1, p. 220)

„Robinson daje prikaz nekih Valdenžana iz Alpa, koji su bili prozvani Sabati, Sabatati, Insabatati, ali češće Inzabatati. ‘Neko kaže da su tako nazvani od jevrejske riječi subota, jer su oni držali da je subota Dan Gospodnji.’“ (General History of the Baptist Denomination, Vol. II, p. 413)

„Postoji mnogo dokaza da je subota prevladavala na univerzitetu u Velsu 1115. godine posle Hrista, kada je prvi rimski episkop ustoličen u St. Davidu. Stare Velške crkve koje su držale subotu nisu ni tada potpuno savile koljena pred Rimom, nego su pobjegle u svoja skrovišta.“ (Lewis, “Seventh Day Baptists in Europe and America,” Vol.1, p. 29)

„Dvadeset godina Peter De Bruys je uzbuđivao južnu Francusku. On je pogotovo isticao dan svetkovanja koji je bio priznat u to vrijeme među keltskim crkvama Britanskih ostrva, među Pavlikijanima, i u velikoj crkvi Istoka, naime, da je to sedmi dan iz četvrte zapovijesti.“

Papski autor, Bonacursus, napisao je sledeće protiv Pasagaina: „Ne mali broj nego mnogi znaju šta su greške onih koji se nazivaju Pasagaini ... Prvo, oni uče da trebamo da poštujemo šabat. Osim toga, uvećavajući svoju zabludu, oni osuđuju i odbacuju sve crkvene oce i cijelu Rimsku crkvu.“ (D’Achery, Spicilegium I, f.211-214; Muratory, Antq. Med. aevi.5, f.152, Hahn, 3, 209.)

13. vijek

„Inkvizitori ... [izjavljuju] da znak jednog Vodua (Valdenžana Francuske), smatranog dostojnim smrti, bio da je slijedio Hrista i nastojao da poštuje Božje zapovijesti.“ (History of the Inquisition of the Middle Ages)

„Oni kažu da je blagosloveni papa Silvester antihrist koji se pominje u poslanicama svetog Pavla kao sin pogibli. [Oni takođe kažu] da se treba svetkovati subotu.“ (Ecclesiastical History of the Ancient Churches of Piedmont)

Da bi u potpunosti uništio ove „jeretike“, papa Inocentije III je poslao dominikanske inkvizitore u Francusku, a takođe i krstaše, obećavajući „potpuno oprostjenje svih grehova onima koji su uzeli učešće u krstaškim pohodima... protiv Albigenza.“ (Catholic Encyclopaedia, Vol.XII, art. Raymond VI, p. 670)

Na hiljade Božjih sledbenika su mučeni do smrti od strane inkvizicije, živi sahranjivani, spaljivani na smrt, ili iskomadani od krstaša. Dok su rušili grad Biterre, vojnici su pitali katoličke vođe

kako mogu da znaju ko su bili jeretici. „Sve ih pobijte jer Gospod zna koji su Njegovi.“ (History of the Inquisition, p. 96)

Francuski kralj Luj IX, 1229. godine je objavio statut „Cupientes“, u kome sebe obavezuje da očisti južnu Francusku od jeretika kako su zvali svetkovatelje subote.

„Jeres u Vodua, ili siromašnih ljudi Liona, je dosta stara, jer neki kažu da je ona još od vremena pape Silvestra, a drugi kažu da je još od apostola.“ (Reinerus Sacho, The Roman Inquisitor; cca 1230)

Kanoni protiv svetkovatelja subote:

„Kanon 3 – Gospodari različitih okruga trebaju pažljivo pretražiti vile, kuće i šume a skrovišta jeretika uništiti.“

„Kanon 14 – Običnim članovima crkve nije dozvoljeno da posjeduju knjige Starog ili Novog Zavjeta.“ (Hefele, 5, 931, 962)

Pavlikijani, Petrobusinai, Pasaginiani, Valdenžani i Insabatati su velike grupe svetkovaoca Subote u Evropi do 1250. godine nove ere.

Dr Hahn kaže da kad bi se Pasaginiani pozivali na 4. zapovijest da podrže subotu, rimski sveštenici bi odgovorili: „Sabata simbolizuje vječni počinak svetih.“

„Mongolsko osvajanje nije poremetilo Crkvu Istoka (svetkovanje subote.) Naprotiv, jedan broj mongolskih prinčeva i veći broj mongolskih kraljica su bili pripadnici ove crkve.“

Svjedočanstva o svetkovateljima biblijske subote postoje u svim vjekovima hrišćanske ere.

3. Sjećanje koje Bog traži od nas

Brojna istraživanja i ankete potvrdili su da je najpopularniji oblik modernog skepticizma negiranje biblijskog izvještaja o Stvaranju. Ovdje nije riječ samo o ateističkoj nauci, već o onima koji se deklariraju kao hrišćani. Preko 70% ispitanika među službenicima protestantskih crkava ne vjeruje u doslovni izvještaj o Stvaranju.

Zanimljivo je primijetiti da je Bog očito predvidio mnogo kontroverzi oko zapisa iz Postanja o stvaranju Riječju po naredbi. Njegove tvrdnje da je proizveo svu zaprepašujuću masu materije samo joj zapovijedajući da postoji (Psalam 33:9) mogu da izazovu sumnje i nevjerstvo. Pa čak i oni koji su o tome čitali i vjerovali uskoro će zaboraviti tu čudesnu činjenicu pod zbunjujućim uticajem lažnih religija i ideologija koje će preplaviti svijet.

Stoga je Bog učinio nešto kako bi sačuvao znanje o svom moćnom činu stvaranja. Ta moć da govori nebu i zemlji da dođu u postojanje razlikuje ga od svih krivotvorenih bogova i njihovih varljivih tvrdnji. Dakle, Bog je učinio nešto da neprestano usmjerava čovječanstvo na središnju tačku sedmice stvaranja čime je zavijek uspostavio svoj božanski autoritet.

Stvaranje kao znak Božjeg suvereniteta

Bog je odabrao memorisanje tog uvjerljivog pokazivanja stvaralačke sile odvojivši sedmi dan sedmice stvaranja kao sveti dan odmora i sjećanja. To je metoda zaštite Božjeg suvereniteta – znak Njegovog prava da vlada kao jedini pravi Bog, dok bi istovremeno to stajalo kao razorno sredstvo razotkrivanja svakog lažnog boga koji nije stvorio nebo i zemlju.

Spisi starosaveznih proroka zasićeni su podsjetnicima na Božje osobite moći stvaranja. David je napisao: „*Jer su svi bogovi drugih naroda bezvrijedni, a Gospod je nebesa načinio.*“ (Psalam 96:5) Jeremija je to ovako izrazio: „*Ali, Gospod je zaista Bog. On je živi Bog i vječni Kralj... Bogovi koji nisu načinili nebesa i zemlju*

nestaće sa zemlje i ispod nebesa. On je svojom silom zemlju načinio, mudrošću svojom plodno tlo je učvrstio i razumom svojim nebesa razapeo.“ (Jeremija 10:10-12)

Bog je pokazao nužnost u održavanju istine stvaranja živom pred očima svijeta. I to u tolikoj mjeri da je u srce svog velikog moralnog Zakona zapisao obavezujuću obavezu svake žive duše da svetkuje subotu i tako priznaje Njegov božanski autoritet. Unutar tih vječnih principa koji čine temelj Njegove vladavine i odražavaju Njegov vlastiti savršeni karakter, Bog je napisao ove riječi: **„Sjećaj se subotnog dana i smatraj ga svetim. Šest dana radi i obavljaš sav svoj posao. A sedmi dan je Subota posvećena Gospodu, tvom Bogu. Ne radi nikakav posao, ni ti, ni tvoj sin, ni tvoja kći, ni tvoj rob, ni tvoja robinja, ni tvoja stoka, ni stranac koji živi u tvom gradu. Jer je za šest dana Gospod stvorio nebesa i zemlju, more i sve što je u njima, a sedmog dana je počinio. Zato je Gospod blagoslovio subotni dan i posvetio ga.“** (Izlazak 20:8-11)

Kakav čin da se naglasi svemoćno djelo stvaranja! Jednom sedmično, dok se Zemlja okreće oko svoje ose, podsjetnik na subotu putovao bi oko zemlje dosežući svakog muškarca, ženu i dijete s porukom trenutnog stvaranja. Zašto je Bog rekao da se sjećamo? Jer zaboraviti subotu znači zaboraviti i Stvoritelja.

Obraćanje – stvaralačka sila na djelu

Paralelno s izvještajima o fizičkom stvaranju, nalazimo zapis o Božjoj moći da ponovno stvori ljudsko srce. Očito, oba procesa proizlaze iz istog svemogućeg izvora. Potrebna je jednako toliko snage da se izvrši konverzija ili rekreacija kao da se nešto stvori u stvaranju. Apostol Pavle je rekao: *„Da se obnovite u duhu uma svojega, i da obučete novog čovjeka, koji je po Bogu stvoren u pravednosti i istinskoj svetosti.*“ (Efescima 4:24). Budući da je obraćanje i novorođenje najosnovnija odlika prepoznavanja istinskog vjernika, nije ni čudo što nas pisci Biblije neprestano podsjećaju na stvaralačku silu koja istinitog Boga razlikuje od svih krivotvorina.

Koliko je to usko povezano, svjedoči i ovaj proročki tekst: „*Dao sam im i svoje Subote, da budu znak između mene i njih, da bi znali da sam ja Gospod, onaj koji ih posvećuje.*“ (Ezekiel 20:12).

Imajte na umu da je posvećena subota trebala biti pečat posvećenog naroda. Riječ „posvećivati“, što znači izdvojiti za svetu upotrebu (dan koji je govori o Božjoj stvaralačkoj sili), služi i kao podsjetnik da Bog može izdvojiti ljude za svetu upotrebu regeneracijom ili rekreacijom.

U svjetlu ovih činjenica, lako je shvatiti zašto je đavo vodio trajnu, očajničku bitku protiv sedmog dana subote. Šest milenijuma radio je kroz ponos tradicije, na dezinformacijama i religijskom fanatizmu u cilju uništavanja svetosti posebnog Božjeg znaka vlasti – subote.

Kao znak Božjeg prava na vladavinu, subota je predstavlja izazov za Sotonino hvalisanje da će zauzeti Božje mjesto (Isaija 14:13, 14). Sotona je zapravo želio obožavanje. Da bi to postigao, morao je oboriti Božju tvrdnju kao zakonitog vladara. Božji autoritet počivao je na Njegovoj tvrdnji da je Stvoritelj, a subota je bila znak te vlasti. Uništavajući subotu, Sotona bi pripremio način za uspostavu krivotvorene vlade zasnovane na krivotvorenim tvrdnjama vlasti simbolizovanim krivotvorenim danom bogoslužnja.

Bitka za autoritet

Fascinantno je osvrnuti se kroz vjekove i vidjeti kako se odvija velika borba između Hrista i Sotone. Sporenje se uvijek fokusiralo na pitanje autoriteta.

Strategija zloga bila je dvostruki napad na Božju tvrdnju da je Stvoritelj. Prvo, vjekovnim naporima da se uništi poštovanje sedmog dana, obilježja stvaralačke moći, a drugo ateističkom teorijom evolucije sa njenom humanističkom doktrinom prirodne selekcije.

Možemo samo reći da je svaki od ovih paklenih pokušaja diskreditacije Božjeg autoriteta donio gorak uspjeh iznad svih očekivanja. Milioni su pretvoreni u religiozne skeptike i agnostike zbog Darwinove doktrine organske evolucije. Poričući pad čovjeka koji

bi zahtijevao Spasitelja od grijeha, evolucija je pogodila Plan otkupljenja kao i činjenicu stvaranja.

Na sličan način, Sotonini napadi na subotu doveli su milione da ne poštuju jedan Uput u Dekalogu koji je Bog učinio posebnim testom poslušnosti čitavom Zakonu.

Uspješan plan potkopavanja lojalnosti miliona koji su bili odani pravom Bogu zahtijevao je remek-djelo satanske strategije. To je uključivalo vjekove varljivog izopačavanja uma. Od pada čovjek ima sklonost ka nezavisnosti i uzdizanju sebe i svojih ustanova na nivo božanskog autoriteta te tako postaje relativno laka ili čak voljna žrtva sotonskih obmana. Sklonost ka „modifikovanju“ religije i svojevlavosti postala je uočljiva odmah kod Adamovog sina Kaina. Međutim, nikad se ne događa dramatičan zaokret od služenja Bogu ka služenju Sotoni. Tajna se nalazi u osvajanju poslušnosti vjerskim podmetanjima koja ugađaju paloj prirodi. Sotona je razumio načelo iz Rimljanima 6:16 mnogo prije nego što je Pavle ikad napisao riječi: „*Zar ne znate da ako se nekome dajete u ropstvo i obavezujete na poslušnost, robovi ste onoga koga slušate?*“

Poslušnost je najviši oblik odanosti i obožavanja. Ako je Sotona mogao stvoriti problem zbog kojeg bi ljudi bili neposlušni Bogu, imao je čak šansu pridobiti njihovu pokornost svojoj stvari. Odlučujuće nadmetanje odigralo se oko Božjeg zakona. To je predstavljalo temelj Božjeg poretka i vladavine. Kako bi Sotona mogao uništiti povjerenje u Zakon i natjerati ljude, stvorene po Božjem obličju, što znači sa sviješću i savješću o moralu čak i posle Pada, da mu se pokoravaju? I koji Uput je trebao napadati? Očito, onaj koji je ukazivao na Božju stvaralačku silu i Njegovo pravo na vladavinu. Kao identifikacioni znak pravog Boga, subota je uvijek bila predmet sotonske mržnje. Bog je izabrao subotu kao test odanosti svom zakonu u Starom Savezu: „*Da ih iskušam i da vidim hoće li živjeti po mom zakonu ili neće.*“ (Izlazak 16:4)

Probna tačka Zakona

Budući da je Bog subotu odredio kao test svih deset Uputa,

Sotona se odlučio da je uništi. Uništavanjem subote, Sotona se spremao da pokrene svoj super-plan da zahtijeva pokoravanje krivotvorenom danu bogoslužnja. U starom svijetu on je to postigao kroz razvoj mnoštva paganskih religija koje su se uglavnom zasni-vale na obožavanju Sunca – simbola iza kojeg se skrivao. Tradici-onalni paganski „dan sunca“ bio je prvi dan u sedmici – nedjelja. Kasnije, manipulišući slabošću kompromitovanog hrišćanstva koje je polako potpalo pod paganskim uticajima, Sotona je posta-vio svoje remek-djelo – svjetsku crkvu-državu – koja će nemilo-srdno nametati poštovanje njegovog krivotvorenog sistema oboža-vanja.

Tokom više od hiljadu godina, počevši od takozvanog obraće-nja paganskog cara Konstantina, odvijala se mračna istorija otpad-ništva. Gotovo prvi čin novopriznatog hrišćanskog cara bio je do-nošenje zakona protiv držanja subote i uspostavljanje drugih za-kona koji zahtijevaju odmor prvog dana u sedmici, starog solarnog praznika posvećenog paganskom obožavanju sunca. Samo neko-liko godina kasnije, isti taj pseudohrišćanski lobi započeo je zva-ničnim uništavanjem biblijske teologije o Ocu i Sinu i nametati pa-gansko misteriozno trojstvo.

Postepeno, tokom četvrtog i petog vijeka, prvi dan u sedmici je uzvišen papskim dekretom da se istisne prava subota Biblije.

Nažalost, čak i kad je Biblija vraćena u narod, predrasude i lažne informacije dovele su do toga da su hiljade hrišćana zatvorile oči pred ogromnim istorijskim dokazima ove zamjene. Korijene njihovih predrasuda nije teško prepoznati. Sotona je predugo radio na svom opozicionom sistemu da bi dozvolio da se lako odbaci. Kroz vjekove je usavršio niz suptilnih lažnih argumenata kako bi ojačao poslušnost svom krivotvorenom danu obožavanja. On još uvijek mrzi subotu koja identifikuje istinskog Boga.

Dok izlažemo ove napade na sedmi dan subotu, možemo shva-titi zašto milioni nastavljaju poštovati prvi dan u sedmici, dan za koji ne postoji nijedan podržavajući biblijski tekst. Niko ne ospo-rava značenje Božjom rukom napisanog zakona: „*Sedmi dan je Gospodnja subota... u njemu nećeš raditi nikakav posao.*“ Ipak,

milioni ga ne poštuju. Niko ne može opovrgnuti ogromne dokaze o paganskom poreklu nedjelje, ali milioni je drže umjesto jasnog naloga za subotu iz Dekaloga. Zašto? Pored nespremnosti ustanova koje sebe nazivaju „crkvama“ da priznaju svoje zablude, razlog je ukorijenjen u lukavim Sotoninim argumentima koji su stvorili klimu predrasuda protiv svete Gospodnje subote. Sada ćemo ispitati neke velike zablude tih argumenata.

Glavna zabluda br. 1: Subota je napravljena samo za Jevreje

Ta laž je stekla takvu snagu da je mnoštvo hrišćana naziva „jevrejskom subotom“. Ali nigdje ne nalazimo takav izraz u Bibliji. Zove se „Gospodnja subota“, ali nikada „Jevrejska subota“ (Izlazak 20:10). Luka je bio neznabožački pisac Novog Saveza i često se pozivao na stvari koje su bile posebno jevrejske. Govorio je o „jevrejskoj naciji“, „jevrejskom narodu“, „jevrejskoj zemlji“ i „jevrejskoj sinagogi“ (Djela apostolska 10:22; 12:11; 10:39; 14:1). Ali imajte na umu da Luka nikada nije spomenuo „jevrejsku subotu“, iako je subotu više puta spominjao.

Hrist je jasno poučavao da je „subota stvorena za čovjeka“ (Marko 2:27). Činjenica je da je Adam bio jedini čovjek koji je postojao u vrijeme kada je Bog načinio subotu. Na svijetu nije bilo Jevreja najmanje 2000 godina nakon stvaranja, tako da Subota nikada nije mogla biti načinjena samo za njih. Isus je upotrijebio izraz „čovjek“ u generičkom smislu, misleći na čovječanstvo. Ista se riječ koristi u vezi sa institucijom braka koja je takođe uvedena prilikom stvaranja. Žena je stvorena za muškarca kao što je i subota stvorena za ljude. Svakako niko ne vjeruje da je brak sklopljen samo za Jevreje.

Činjenica je da je sam Bog osnovao dvije predivne, izvorne institucije prije nego što je grijeh ikad došao na svijet – brak i subotu. Oboje su stvoreni za čovjeka, oboje su primili poseban blagoslov Stvoritelja i oboje su i dalje danas jednako sveti kao kad su bili posvećeni u Edenskom vrtu.

Takođe je zanimljivo primijetiti da je Isus bio taj koji je načinio subotu u prvoj sedmici zemaljskog vremena. Ne smijemo

previdjeti činjenicu da je Bog stvorio svijet i načinio subotu kroz Isusa Hrista (vidi: Jovan 1:1-3, 14; Kološanima 1:15,16). Postojao je razlog za njegovu tvrdnju da je gospodar subote (Marko 2:28). Ako je On gospodar subote, onda subota mora biti dan Gospodnji. Jovan je imao viziju o „Gospodnjem danu“, prema Otkrivenju 1:10. Taj dan je morao biti subota. To je jedini dan koji je Bog odredio kao svoj u Bibliji. Pišući Dekalog, Bog ju je nazvao „Gospodnjom subotom“ (Izlazak 20:10). U Isaiji stoji citat: „Subota, moj sveti dan“ (Isaija 58:13).

Za prave hrišćane odvojiti Isusa od subote tragična je pogreška. Jer On je imao izvršnu ulogu u ustanovljavanju i posvećenju subote. Popustiti blagoslov koji je dao tog dana znači odreći se i Božjeg i Hristovog autoriteta.

Lažni argument da je subota samo jevrejska ustanova naveo je mnoge da vjeruju da je subota postojala samo ograničeni vremenski period nakon stvaranja. Ali da li je to činjenica? Zapravo, subota nikada nije mogla biti samo tip ili sjena bilo čega, iz jednostavnog razloga što je napravljena prije nego što je grijeh ušao u ljudsku porodicu. Određene sjene i tipski obredi uspostavljeni su kao rezultat grijeha i ukazivali su na izbavljenje od grijeha. Takve su žrtve korištene da simbolišu smrt Isusa, Jagnjeta Božjeg. Ne bi bilo žrtvovanja životinja da nije bilo grijeha. Ove su žrtve ukinute kad je Hrist umro na krstu, jer su tipovi našli svoje ispunjenje (Matej 27:51). Ali nijedna sjena nije postojala prije nego što je grijeh ušao na ovaj svijet; stoga subota nije mogla biti uključena u ceremonijalni zakon o tipovima i sjenama.

Pavle je za privremeni sistem uredbi u Kološanima 2:14-16 rekao da je bio „protiv nas“ i „protivio nam se“. Vezao ga je za mesne darove, pića i godišnje praznike zakona koji je „izbrisan“. Tačno je da se u ovom tekstu pozvao i na „šabate“, ali imajte na umu da ih je nazvao „šabatima koje su sjena onog što predstoji“. Da li su neki šabatni dani poništeni na krstu? Da, bilo je najmanje četiri godišnja šabata koji su dolazili u određene dane u mjesecu i bili su prikovani na krstu. Bili su sjene i zahtijevali su određenu ponudu mesa i pića. Ovi godišnji šabati opisani su u Levitskom

zakonu 23:24-36, a zatim sažeti u stihovima 37 i 38: „To su Gospodnji praznici koje ćete oglašavati u određeno doba godine kao svete zborove, da se prinese žrtva koja se spaljuje pred Gospodom: žrtva paljenica, prinos od žita zajedno sa životinjskom žrtvom i žrtva levanica, kako je određeno za svaki dan, osim Gospodnjih subota, osim vaših darova, osim svih vaših zavjetnih prinosa i dobrovoljnih prinosa koje dajete Gospodu.“

Sveto Pismo pravi jasnu razliku između godišnjih, sjenovitih subota i sedmičnih „Gospodnjih subota“. Ceremonijalni (obredni) šabati su izbrisani na krstu, jer su i bili dodati kao posljedica grijeha. Ali subota iz Dekaloga bila je svetkovana od samog početka, prije ulaska grijeha, a kasnije je ugrađena u veliki moralni zakon napisan Božjim prstom. Ona je vječna po samoj svojoj prirodi.

Glavna zabluda br. 2: Samo držite bilo koji dan u sedmici

Ovim argumentom Sotona je pripremio svijet da prihvati zamjenu za subotu koju je Bog uspostavio. Na kamenim pločama Bog je napisao veliki, nepromjenjivi zakon vjekova. Svaka je riječ bila ozbiljna i značajna. Nijedan redak nije bio dvosmislen ili misteriozan. Grešnici i hrišćani, obrazovani i neobrazovani, nemaju problema s razumijevanjem jednostavnih, jasnih riječi Dekaloga. Bog je mislio ono što je rekao i rekao je ono što je mislio. Niko nije pokušao da poništi taj zakon kao previše složen za shvaćanje.

Većina moralnih instrukcija Dekaloga započinje odrečnim riječima „nemoj“, ali upravo u srcu Zakona nalazimo četvrti Uput koji je uveden riječima „Sjećaj se“. Zašto je ovaj drugačiji? Jer ih je Bog obavezao da se sjećaju nečega što je već postojalo, ali je zaboravljeno i zanemareno. Postanje opisuje poreklo subote ovim riječima: „*Tako su bili dovršeni nebesa i zemlja i svi njihovi elementi. Do sedmog dana Bog je dovršio svoje djelo koje je načinio, i sedmog dana je počinio od svih djela koja je načinio. I Bog je blagoslovio sedmi dan i posvetio ga, jer je tog dana počinio od svih svojih djela koja je Bog stvorio i načinio.*“ (Postanje 2:1-3).

Koji je dan Bog blagoslovio i posvetio? Sedmi dan. Kako je

trebalo biti svet? Odmaranjem. Može li neki od ostalih šest dana biti svet? Ne. Zašto? Jer Bog je naredio da se tih dana ne odmara već da se radi. Da li Božji blagoslov ima razlike? Naravno. Zbog toga se roditelji mole da Bog blagoslovi njihovu djecu. Oni vjeruju da to čini razliku. Sedmi dan se razlikuje od svih ostalih šest dana, jer ima Božji blagoslov.

Još nekoliko pitanja: Zašto je Bog blagoslovio taj dan? Jer je On stvorio svijet za šest dana. Bio je to rođendan svijeta, spomen na moćan čin. Može li se spomenik subote promijeniti? Nikad. Jer upućuje unazad na ostvarenu činjenicu. Ni vaš rođendan se ne može promijeniti. To je spomen na vaše rođenje koje se dogodilo određenog dana. Istorija bi se trebala ponovno proći da biste promijenili svoj rođendan ili promijenili subotni dan. Drugi dan možemo nazvati subotom, ali to ga ne čini takvim.

Da li je Bog ikada dao čovjeku privilegiju da sam bira dan odmora? Nije. U stvari, Bog je u Bibliji potvrdio da je subota uređena i zapečaćena Njegovim vlastitim božanskim odabirom i da se ne smije falsifikovati. Pročitajte Izlazak 16. glava u vezi s davanjem mane. 40 godina Bog je svake sedmice činio tri čuda da pokaže Izraelu koji je dan svet. Sedmog dana nije pala nikakva mana. Nisu je mogli zadržati preko noći bez kvarenja, ali kad su je držali preko subote, ostajala je slatka i svježa.

Ali neki Izraelci imali su istu ideju kao i mnogi moderni hrišćani. Smatrali su da će bilo koji dan od sedam biti u redu da se drži svetim: „*Ali sedmog dana neki iz naroda izašli su da kupe, ali ništa nisu našli. Zato je Gospod rekao Mojsiju: Dokle ćete odbijati da držite moja uputstva i moje zakone? Ne zaboravite da vam je Gospod dao subote.*“ (Izlazak 16:27-29)

Ti ljudi su mislili da je svejedno koji je dan u sedmici. Ali šta se desilo? Bog ih je dočekao i optužio da su prekršili Njegov Zakon odlaskom na posao sedmog dana. Da li bi Bog rekao isto to onima koji danas krše subotu? Da. Jer je isti je juče, danas i zauvijek – ne mijenja se. Bog je vrlo jasno rekao da su, bez obzira na njihova osjećanja, oni koji idu raditi subotom krivi za kršenje Njegovog zakona. Na neprikosnovenost ove Božje vječne uredbe ukazuje i

propis za primjenu smrtne kazne nad onima koji namjerno krše subotu. Ovo je Gospod kazao Mojsiju neposredno prije nego što mu je predao ploče sa Dekalogom (vidi Izlazak 31:13-17)! Jakov objašnjava da je grijeh prekršiti čak i jedan od Deset Uputa: „*Jer ko god drži celi Zakon, pa ipak zastrani u jednom, postao je odgovoran za sve. Jer onaj koji je rekao: Ne učini preljubu, rekao je i: Ne poćini zloćin ubistva. Ako dakle ne učiniš preljubu, a poćiniš zloćin ubistva, kriv si za prestopanje zakona.*“ (Jakov 2:10, 11)

Glavna zabluda br. 3: Ne možemo odrediti koji je pravi sedmi dan

Ovo je zabluda koja tješii mnoge zbog neposlušnosti prema ćetvrtom Uputu. To jednostavno nije istina. Evo ćetiri pozitivna dokaza koji identifikuju istinsku subotu danas:

1. Prema Pismu, Hrist je umro u petak, a uskrsnuo je u prvog dana u sedmici.

Praktićno sve crkve priznaju ovu ćinjenicu poštujući Uskrsnju nedjelju i Veliki petak. Evo biblijskih dokaza: „*Otišao je kod Pilata i zatražio Isusovo tijelo. Skinuo ga je, umotao u fino platno i položio u grob isklesan u stijeni, u koji još niko nije bio položen. A bio je dan pripreme [petak – dan pripreme za subotu] i bližio se večće, počćetak Subote.*“ (Luka 23:52-54).

Evo dokaza da je Isus umro dan prije subote. Nazvan je „pripremnim danom“, jer je bilo vrijeme pripreme za subotu. Proćitajmo sledeće stihove: „*Žene koje su došće s njim iz Galileje pratile su to i vidjele grob i kako je položćeno njegovo tijelo. Zatim su se vratile da pripreme mirisna ulja i druge mirise. A u Subotu su mirovale, prema propisu.*“ (Stihovi 55, 56)

Imajte na umu da su se žene odmarale u subotu „prema zakonu“. Zakon kađe: „Sedmi dan je subota“, tako da znamo da su svetkovale subotu. Ali već sledeći stih kađe: „*A na prvi od šabata, vrlo rano, otišće su na grob, i neke druge [žćene] sa njima, noseći mirise koje su pripremile. Ali našće su kamen odvaljan sa ulaza u grob.*“ (Luka 24:1, 2)

Vrlo jasno su opisana ova tri uzastopna dana. Umro je u petak,

pripremni dan, koji se obično naziva Veliki petak. Počivao je u grobu sedmog dana, u subotu. Bila je to sedmična subota. Onda je prvog dana u sedmici Isus ustao iz groba. U originalu ovaj dan je nazvan „prvi od šabata“, jer je to bio početak računanja sedmica do praznika Pedesetnice koji su nazivani „šabatima“ u množini. To je ujedno bio praznik Prvih snopova ili prvina (vidi: 3. Mojsijeva 23:15,16).

Svako ko može pronaći Veliki petak i dan Hristovog uskrsenja neće imati apsolutno nikakvih poteškoća u pronalaženju istinske subote.

2. Kalendar nije promijenjen tako da poremeti dane u sedmici.

Možemo biti sigurni da je naš sedmi dan isti dan kada je Isus držao kada je bio na zemlji. Papa Grgur XIII je napravio promjenu kalendara 1582. godine, ali to nije poremetilo sedmični ciklus. Naš današnji gregorijanski kalendar dobio je ime po njemu kada je izvršena ta promjena 1582. godine.

Šta je papa Grgur učinio s kalendarom? Prije 1582. godine bio je na snazi julijanski kalendar, koji je ustanovio Julije Cezar oko 46. p.n.e. Ali julijanski kalendar računao je dužinu godine kao 365 i 1/4 dana, a godina je zapravo jedanaest minuta manje od 365 1/4 dana. Tih jedanaest minuta se akumuliralo, a do 1582. numerisanje kalendara bilo je deset dana u neskladu sa Sunčevim sistemom. Grgur je tih deset dana jednostavno izbacio iz numeracije kalendara. Bio je četvrtak, 4. oktobra 1582. godine, a sledeći dan, petak, trebao je biti 5. oktobra. Ali Grgur je umjesto toga postavio 15. oktobar, ispuštajući tačno deset dana kako bi kalendar vratio u sklad sa nebeskim tijelima.

Jesu li dani u sedmici bili pobrkani? Ne. Petak je uslijedio nakon četvrtka, a subota je uslijedila posle petka. Ostao je isti sedmi dan, a sedmični ciklus nije bio ni najmanje poremećen, jer ionako nema veze sa astronomijom. Kada držimo sedmi dan u subotu, mi poštujemo isti dan koji je Isus držao i to je činio svake sedmice prema Luki 4:16.

3. Treći dokaz za istinsku subotu najočitiji je od svih. Jevrejski narod je držao sedmi dan od vremena Abrama i drži ga i danas.

Ovdje je čitava nacija – milioni pojedinaca – koji su hiljadama godina pedantno odbrojavali vrijeme, iz sedmice u sedmicu, bez ikakvog kalendara. Da li su im mogli izgubiti trag?

Nemoguće. Jedini način na koji su mogli izgubiti dan bio bi da je cijela nacija prespavala dodatnih 24 sata i da im niko poslije o tome nikad nije rekao.

Nije bilo promjene ni gubitka subote otkako ju je Bog stvorio u Postanku. Poreklo sedmice nalazi se izvještaju o stvaranju. Ne postoji naučni ili astronomski razlog za mjerenje vremena u ciklusima od sedam dana. To je Božji raspored i čudesno je sačuvan iz jednog razloga – jer sveta subota ukazuje na stvaralačku silu jedinog istinskog Boga. To je znak Njegove suverenosti nad svijetom i nad ljudskim životom; znak stvaranja i iskupljenja.

Nije li to razlog zbog kojeg će Bog sačuvati poštovanje subote tokom cijele vječnosti? U Isaiji 66:22, 23 čitamo: „*Jer kao što nova nebesa i nova zemlja koje stvaram stoje preda mnom, govori Gospod, tako će stajati i vaše potomstvo i vaše ime. I od mladine do mladine i od Subote do Subote svako će tijelo dolaziti da se pokloni preda mnom, kaže Gospod.*“

Subota je toliko dragocjena Bogu da će Njegov narod da je poštuje cijelo vrijeme koje dolazi na prekrasnoj novoj zemlji. Ako je Njemu tako dragocjena, zar ne bi trebala biti dragocjena i za nas? Ako ćemo je tada zadržati, ne bismo li je trebali držati i sada?

U doba lažnih bogova, ateističke evolucije i tradicija ljudi, svijet treba subotu više nego ikad kao test naše odanosti velikom Bogu Stvoritelju i znak našeg posvećenja Njegovom silom.

4. Dokaz broj četiri leži u činjenici da preko sto jezika na zemlji koristi riječ „subota“ za sedmi dan. Navešćemo neke od njih.

Arapski: Sabet

Jermenski: Shabat

Srpsko-hrvatski: Subota

Bugarski: Sabota

Korzikanski: Sàbatu

Češki: Sobota

Gruzijski: Sabati
Grčki: σάββατο [sávavato]
Mađarski: szombat
Hebrejski: Shabbat
Indonežanski: Sabtu
Italijanski: Sabato
Latinski: Sabbatum
Malteški: is-Sibt
Poljski: Sobota
Portugalski: Sábado
Rumunski: Sambata
Ruski: Суббота
Slovački: Sobota
Slovenski: Sobota
Somalijski: Sabti
Španski: Sabado
Sudanski: Saptu
Ukrajinski: Субота
Tatarski: Шимбә
Kirgistanški: Ишемби
Škotsko-galski: Sàbaid
Vijetnamski: Ngày Sa-bát
Somalijski: Sabtida
Zulu: iSabatha

Šta ovo dokazuje? Dokazuje da kada je tih stotinu jezika nastalo davno, davno, subota je prepoznata kao dan odmora i ugrađena je u samo ime dana.

Glavna zabluda br. 4: Subota je bila samo spomen na oslobođenje iz Egipta

Ova neobična ideja izvedena je iz jednog teksta u Starom Savezu i iskrivljena da bi protivrječila mnogim jasnim izjavama o pravom poreklu subote. Tekst se nalazi u Ponovljenom zakonu 5:14, 15: „*A sedmi dan je Subota Gospodu, tvom Bogu. Ne radi*

nikakav posao, ni ti, ni tvoj sin, ni tvoja kći, ni tvoj rob, ni tvoja robinja, ni tvoj bik, ni tvoj magarac, ni sva tvoja stoka, ni stranac koji živi u tvom gradu, da bi se tvoj rob i tvoja robinja odmorili kao i ti. Sjeti se da si i ti bio rob u egipatskoj zemlji i da te je Gospod, tvoj Bog, izveo odande snažnom rukom i podignutom mišicom. Zato ti je Gospod, tvoj Bog, dao uput da praznuješ Subotu.“

Neki ljudi iz ovog teksta izvlače da je Bog dao subotu kao spomen na Izlazak iz Egipta. Ali zapis iz Postanja o stvaranju subote (Postanje 2:1-3) i formulaciji četvrtog Uputa od samog Boga (Izlazak 20:11) otkriva subotu kao spomen na stvaranje.

Ključ za razumijevanje ova dva stiha počiva u riječi „rob“. Bog je rekao, „Sjeti se da si bio rob u egipatskoj zemlji.“ I u rečenici prije ove podsjeća ih „da se tvoj sluga i tvoja sluškinja mogu odmoriti kao i ti.“ Drugim riječima, njihovo iskustvo služenja u Egiptu podsjetilo bi ih da se pravedno ophode sa svojim slugama dajući im odmor subotom.

Na sličan način Bog je dao uput: „*Ako među vama živi stranac koji se naselio u vašoj zemlji, ne postupajte s njim loše. Stranac koji živi s vama neka vam bude kao i čovjek koji je poreklom Izraelac. Volite ga kao samog sebe, jer ste i vi bili stranci u egipatskoj zemlji. Ja sam Gospod, vaš Bog.*“ (Levitski zakonik 19:33, 34).

Nije bilo neobično da se Bog vratio egipatskom izbavljenju kao poticaju da se povinuju drugim uputima, kao na primjer u Ponovljenom zakonu 24:17, 18.

Ni obavezivanje da budu pravedni niti da se subota drži nije spomen na Izlazak, ali Bog im je rekao da je Njegova dobrota što ih je izveo iz zarobljeništva predstavlja snažan dodatni razlog za ljubazno postupanje sa slugama u subotu i pravedno postupanje prema strancima i udovicama. Povezivanje subote sa oslobođenjem Izraelaca iz egipatskog ropstva može imati smisla samo kao oslobođenje od ropstva svijetu i grijehu u kontekstu jevanđelja, o čemu će detaljno biti riječi u sledećem poglavlju.

Na isti način, Bog im je govorio u Levitskom zakonu 11:45: „*Jer sam ja Gospod koji vas je izveo iz zemlje egipatske da vam budem Bog. Budite sveti jer sam ja svet.*“ Sigurno niko ne bi

insistirao na tome da svetost nije postojala prije Izlaska ili da će ona poslije biti ograničena samo na Jevreje, kao uspomena na njihovo izbavljenje.

Glavna zabluda br. 5: Držite nedjelju u čast Uskrsnuća

Tačno je da je Isus uskrsnuo prvog dana u sedmici, ali nigdje u Bibliji nema ni najmanjeg nagovještaja da bi iko mogao taj dan držati svetim. Osnova za držanje subote je direktni Božji Uput rukom napisan.

Mnogi su se divni događaji zbili određenih dana u sedmici, ali mi nemamo nalog da ih držimo svetima. Isus je umro za naše grijehе u petak. To je vjerovatno najznačajniji događaj u cijeloj zabilježenoj istoriji. Označava trenutak kada je našа smrtna kazna preinačena i naš spas osiguran. Ali nijedan biblijski tekst ne nagovještava da bismo trebali obilježavati ovaj dan od tako velikog značaja.

Bio je to dramatičan trenutak kada je Isus uskrsnuo iz groba ujutro u prvi dan sedmice, ali nema nijedan biblijski dokaz da bismo ga trebali držati u čast uskrsnuća. Isus je time ispunio tipski Praznik prvina. Nijedan slučaj svetkovanja nedjelje ne nalazi se u Svetim pismima.

Postoji, naravno, spomen na uskrsnuće koji je dat u Bibliji, ali to nije držanje nedjelje. Pavle je napisao: „*Dakle, s njim smo sahranjeni svojim krštenjem u njegovu smrt, kako bismo, kao što je Hristos uskrsnut iz mrtvih slavom Očevom, i mi isto tako hodili u novini života.*“ (Rimljanima 6:4)

Krštenje je spomen na Hristovu smrt, pokop i uskrsnuće. Oni koji vjeruju da je svetkovanje nedjelje počast Njegovom uskrsnuću, navode sastanak učenika u gornjoj sobi istog dana kada je ustao iz groba. Po njima taj skup je bio proslava Njegovog uskrsnuća. Ali kada čitamo biblijski zapis o tom događaju, otkrivamo da su okolnosti bile sasvim drugačije. Luka nam kaže da, iako su se učenici suočili sa pričom očevica Marije Magdalene, oni „nisu vjerovali“. „*Zatim se pokazao u različitom obličju dvojici od njih dok su išli u polju. Oni su se vratili i javili to ostalima. Ali ni njima nisu vjerovali. Kasnije se pokazao jedanaestorici dok su bili za*

stolom i prekorio ih je zbog toga što nisu imali vjere i zbog okorjenosti njihovog srca, jer nisu vjerovali onima koji su vidjeli da je ustao iz mrtvih.“ (Marko 16:12-14)

Očigledno je da niko od tih učenika iz gornje sobe nije vjerovao da je On uskrsnuo, pa nisu mogli radosno slaviti uskrsnuće. Jovan objašnjava njihov razlog zajedništva ovim riječima: „*Vrata su bila zatvorena tamo gdje su se okupljali učenici zbog straha od Judejaca*“ (Jovan 20:19).

Dakle, ispitali smo glavne argumente koji se koriste protiv poštovanja Božje svete subote. Niti jedan prigovor ne daje ni traga dokazima da se Bog ikada predomislio u vezi sa subotom. Kada je u četvrtom Uputu napisao riječ „Sjećaj se“, to se odnosilo na isti sedmi dan koji se pojavljuje u našem kalendaru. Niko ne može poništiti validnost tog vječnog moralnog zakona, bez obzira na šta se poziva.

Neka Bog podari svakome od nas hrabrosti da poštujemo Uput o suboti kao poseban nebeski test naše ljubavi i odanosti. Jer kad se Isus vrati, držaćemo tu istu subotu s Njim u vjekovima bez kraja.

4. Subota u svjetlosti jevanđelja

Ova studija se zasniva na Poslanici Jevrejima 4:1-13. Ovaj odjeljak je važan za nas iz nekoliko razloga:

1. U ovom pasusu jevanđelje, a naročito konačno spasenje koje nam jevanđelje donosi, je označeno terminom „Božji počinak.“

2. Ulaženje u taj počinak je povezano sa vjerom.

3. Vjera se izjednačava sa držanjem subote.

4. Subota je zapostavljena vjekovima i stoga je njena obnova od suštinske važnosti za hrišćanstvo posletka vremena.

Pokušaćemo otkriti šta je ovaj pasus značio prvobitnim čitaocima – jevrejskim hrišćanima kojima je Pavle napisao poslanicu. Zatim ćemo razmotriti istinu o suboti u svjetlosti jevanđelja, jer tu je suština. Sagledaćemo istinsko značenje biblijske vjere jer biblijska vjera se identifikuje držanjem subote. Šta Novi Savez podrazumijeva pod vjerom? Potrebna nam je takva studija kao dio našeg istraživanja. Napokon proučavaćemo držanje subote u odnosu na zakon. Šta će biti središnje pitanje u sukobu subota-nedjelja na kraju vremena? U čemu će biti spor? Da li će to biti dan ili nešto više i dublje?

Pavlova poruka jevrejskim hrišćanima:

Hrist, istinski subotni počinak

Šta su prvi čitaoci poslanice razumijevali kad su čitali ovaj pasus. Šta je bio Pavlov cilj koji je imao na umu dok je pisao jevrejskim hrišćanima?

Dakle razmotrimo pasus. U Jevrejima 3:7-19 izlazak bio iskorišćen kao tip plana spasenja. Izraelci nisu ušli u Hanan kao što je Bog namjeravao, zbog nevjerstva. Samo su dvojica, Jošua Nunov

i Kaleb, od onih koji su izišli iz Egipta starijih od dvadeset godina, ušli u obećani počinak. Ostatak je pomro u pustinji. Imajući ovo za podlogu četvrta glava počinje sa upozorenjem. „*Dakle, budući da ostaje obećanje o ulasku u njegov počinak, pazite da se za nekoga od vas ne utvrdi da u tome nije uspio.*“

Šta on ovdje govori? On kaže da baš kao što najveći dio Izraelaca koji je napustio Egipat nikad nije ušao u Hanan, koji je pred-slika Neba, ova ista opasnost prijeti vama jevrejskim hrišćanima, i takođe nama danas, koji smo prihvatili Hrista ali nismo došli na Nebo.

Moguće je za vas da danas prihvatite Hrista i budete izgubljeni zato što ste mu okrenuli leđa kroz nevjerstvo. Postoji opasnost i on nas upozorava. Drugim riječima, konačno spasenje je povezano sa Hananom i Božjim počinkom. Ne možemo u potpunosti ući u Božji počinak dokle ne dođemo na Nebo.

To je naša stvarnost. Pavle nam kaže u 1. Korinćanima 15. glava da ako je život na ovoj zemlji sve što hrišćani imaju mi smo najnesrećniji od svih ljudi. Znate li zašto? Kad postanete hrišćanin vi ste kao osoba koja živi na neprijateljskoj teritoriji, jer svijet je pod Sotonom. A on će vam napraviti pakao od života. Ako se to ne dešava, preispitajte svoje hrišćanstvo. Naš krajnji cilj je nebo i Pavle kaže: „Moramo se držati Hrista“ i koristi iskustvo izlaska kao upozorenje. Sada pogledajte drugi stih: „*Jer nama je objavljena dobra vijest kao i njima, ali riječ koju su čuli njima nije koristila, jer nisu bili vjerom ujedinjeni s onima koji su poslušali (ovo se odnosi na Jevreje u izlasku).*“

Da li su Jevreji izlaska čuli jevanđelje? Da. Kako? Prvenstveno kroz službu u svetinji, kroz žrtveni sistem. Naravno Jevreji Hristovog vremena i Pavlovog vremena čuli su jevanđelje preko Hristove objave. Tako su obje grupe čule jevanđelje. „Ali (kaže on u drugom dijelu drugog stiha) riječ koju su čuli njima nije koristila.“

Jevreji izlaska nisu imali koristi od te poruke i od obećanja Božjih i Njegovog vođstva. Zašto? Da li zato što su bili toliko loši? Da li je Bog kazao: „Neću vas povesti na Nebo jer ste uradili to i to?“ Ne, rekao je: „Jer nisu bili vjerom ujedinjeni s onima koji su poslušali.“ Sada treći stih: „*A mi koji vjerovamo ulazimo u počinak, jer je rekao: Zato sam se zakleo u gnjevu svom: ‘Neće ući u moj počinak’, iako su njegova djela dovršena od postanka svijeta.*“

Šta Pavle ovdje govori? On kaže da je naše spasenje zajamčeno jer se ne bazira na ljudskim djelima. Ono se zasniva na Božjem obećanju koje je On već bio planirao (a ono što Bog planira se izvršava) prije postanja svijeta. Pogledajmo Efescima 1:3,4: „*Blagosloven Bog i Otac Gospoda našeg Isusa Hrista, koji nas je blagoslovio svakim blagoslovom duhovnim na nebesima u Hristu; jer nas je prije postanka svijeta izabrao u njemu, da bismo bili sveti i bez mane pred njim u ljubavi.*“ Drugim riječima, u Hristu imamo ovu sigurnost. To je ono što Pavle kaže. Sada pogledajte četvrti stih: „*Jer je na jednom mjestu o sedmom danu ovako rekao: I Bog je sedmog dana počinio od svih svojih djela.*“

Mi smo sveti i bez mane u Hristu od postanja svijeta. A to je ono što Pavle sada govori u Jevrejima. On kaže da naše spasenje nije nešto što je Bog kasnije priredio, već nešto što je već bila Božja namjera prije osnivanja svijeta. Pošto je to bilo prije nego smo vi i ja stvoreni, nemamo nikakvog doprinosa u tome jer nismo postojali. U četvrtom stihu on uvodi subotu.

Postavljamo pitanje: Zašto se Bog odmarao? Da li je bio umoran? Zašto je počinio sedmog dana? Tim pitanjem treba da se pozabavimo jer je važno. Bog želi da uđemo u čiji počinak? Njegov počinak! Ipak ne znamo zašto se On odmarao. Zašto je počinio u subotni dan? Kasnije ćemo razmotriti ovo pitanje.

Prelazimo na peti, šesti i sedmi stih kao cjelinu: „*A ovdje opet kaže: Neće ući u moj počinak.*“ Molim vas da zapazite da u cijelom ovom pasusu počinak pripada Bogu. Samo na toj premisi se subota

može uspješno braniti. Ona nije „jevrejska“ niti „adventistička“.

Sada šesti i sedmi stih: „*Dakle, pošto neki još treba da uđu u njega...*“ Šta on ovdje govori? On kaže da ima Jevreja koji još trebaju ući u Božji počinak. Oni izjavljuju da su Božji narod ali nisu ušli u Božji počinak. „*A oni kojima je dobra vijest najprije bila objavljena nisu ušli zbog zadrnosti.*“⁵ Jevreji izlaska nisu ušli u Božji počinak zbog tvrdoglavosti. Jevreji Pavlovog vremena nisu ušli u Božji počinak iz istog razloga. Sedmi stih: „*on ponovo određuje jedan dan: Danas, govoreći o tome posle toliko vremena u Davidovom psalmu, kao što je već rečeno: Danas, ako slušate glas njegov, nemojte da vam srce otvrdne.*“ Izraz „otvrdlo srce“ je sinonim za „nevjerstvo.“ Nevjerstvo je hotimično, voljno odbacivanje istine. Imajte to na umu kad svjedočite ljudima o suboti, nemojte kazati „Rekao sam ti istinu, sada si izgubljen(a).“

Odbacivanje istine ima veze sa osvjedočenjem Svetog Duha. Naš posao nije da ubjeđujemo. Naš zadatak je da svjedočimo. Djelo osvjedočenja pripada Svetom Duhu. Zato nikad nemamo prava da zadobijamo duše. To je posao Svetog Duha. Naš posao je svjedočenje. Neka Bog radi svoj posao. On nema problema. Mi ih imamo.

Jedan od najvećih reformatora koje je svijet ikad imao, Martin Luter, je vjerovao da su „prirodni zakoni“ iz Dekaloga oni za koje ljudi prirodno znaju da je to pogrešno činiti. Ljudi prirodno znaju da je rđavo krasti, ubijati i činiti preljubu. Čak i paganske religije to vjeruju. On je to nazvao prirodni zakon. „Ali,“ rekao je on, „nema zabrane što se tiče subote, jer subota ne pripada prirodnom zakonu. Ona je ceremonijalna.“ Usput, ovo je i stav modernih evangelika.

Zato je potrebno da se pozabavimo ovim pasusom. Trebamo

---

⁵ Zadrnost je isključiva svojeglavost koja onemogućava da se neko ubijedi u istinu.

se zapitati šta će zaista biti sporno u poslednjim danima. Da li smo predstavili subotu dovoljno dobro da ubijedimo hrišćanski svijet da su u krivu? Moramo se time pozabaviti. U sedmom stihu, Pavle kaže da ako hotimice odbacujete istinu kao što je u Hristu, ako otvrđnjavate svoje srce, nema spasenja. Ne možete uživati spasenje. Evo još jednog pitanja o kojem možda želite razmišljati. Ako neko krši subotni propis ima li nade za nega? Ima li oprostaja za kršenje Uputa o suboti? Da, baš kao što ima oprostaja za kršenje ostalih devet Uputa. Ako neko počini grijeh nevjerstva ima li oprostaja? Ne. To je grijeh koji Bog ne može oprostiti. Zašto? Jer nevjerstvo je svjesno odbacivanje dara Božjeg. Bog ne može reći, „Povešću te na nebo iako odbacuješ spasenje u Isusu Hristu.“ Jevanđelje tada postaje bez značaja.

Pitanje sukoba poslednjih dana nije toliko Zakon koliko istina jevanđelja. Zakon je povezan i govorićemo o tome. Razlog zašto je subota veliko pitanje je zato što je povezana sa spasenjem u Hristu. U poslednjim danima kršenje subote će biti sinonim za hotimično odbacivanje Isusa Hrista i biblijske vjere. Pogledajmo Jevrejima 11:6: „*A bez vjere nije moguće ugoditi Bogu, jer onaj ko mu pristupa mora vjerovati da on postoji i da nagrađuje one koji ga revno traže.*“ Bog vam ne može dati blagoslov spasenja ako kažete: „Ne vjerujem u Hrista,“ ili „Odbacujem Njegov dar.“ Ono što Pavle kaže je „Ne okrećite leđa jevanđelju. Ne otvrđnjavajte srcima kao Jevreji u Izlasku.“ Oni su izišli iz Egipta. Slijedili su Boga ali nisu ušli u Hanan zbog tvrdoglavog nevjerstva.

Sada pogledajte osmi stih Jevrejima 4: „*Jer da im je Jošua [Nunov] dao počinak, On ne bi posle toga govorio o nekom drugom danu.*“ Šta je „drugi dan“? Ako im je Jošua dao počinak, zašto je onda govorio o drugom danu? Neki čak koriste ovaj tekst u dokazivanju nedjelje. Naravno to je skroz pogrešno. Ali nije dobro ni da koristite ovaj tekst u borbi protiv svetkovatelja nedjelje. Mi ne smijemo pripisivati ovom tekstu nešto što je problem savremenog

vjerskog svijeta. Jevreji nisu imali problema oko subote i nedjelje. Zašto bi stoga Pavle pisao o problemu koji nije ni postojao? Znači da moramo biti poštteni sa ovim pasusom. Problem je riječ „Isus“ u većini prevoda, jer riječ „Isus“ je na grčkom ista riječ kao „Jošua“ na hebrejskom. Tako se riječ „Isus“ ne odnosi na Isusa Hrista već na Jošuu Nunova. Ako se riječ „Isus“ odnosi na Jošuu Nunova, ko je uveo Jevreje u Hanan? Jošua Nunov. Dakle, da li je Hanan bio konačni počinak ili je samo bio slika konačnog počinka? Kad će doći konačni počinak? Kada dođe Isus Hrist.

Tako se „drugi dan“ odnosi na jevanđelje ili drugi Hristov dolazak. Drugim riječima, ono što Pavle ovdje govori je da Jošua Nunov nije dao stvarni počinak. Da li će svi Jevreji koji su ušli u Hanan i žive u Hananu koji je današnji Izrael ići na nebo? Ne. Stoga činjenica da vi Jevreji živite u Izraelu ne znači da je Nebo vaše. To je ono što Pavle ovdje govori. Jošua Nunov im nije dao istinski počinak. Hanan je bio samo slika istinskog počinka. Znači ako su oni i bili prešli u Hanan ali odbacuju Hrista, da li idu na nebo? Ne, premda su bili ušli u tip koje je Hanan. Sada pogledajte deveti stih: „Dakle, Božjem narodu ostaje subotni počinak.“

Narod Božji ovdje su Jevreji koji žive u Jerusalamu koje je Hanan. I za njih još ostaje da uđu u Božji počinak. Sada razmotrimo grčku riječ za „počivanje“ u devetom stihu – „sabatismos.“ Doslovno prevedena znači „držanje subote.“ Dakle je još ostavljeno držanje subote narodu Božjemu. To je ono što ovaj tekst stvarno kaže. Da li su Jevreji kojima je Pavle pisao držali subotu? Da li su držali taj dan? Da li će ići na Nebo? Ako hoće onda deveti stih postaje besmislen. Pavle je rekao: „Dakle je još ostavljeno počivanje narodu Božjemu.“

Drugim riječima, ako držite taj dan a odbacujete Gospoda tog dana, koje je Hrist, Nebo nije vaše. Moguće je za vas da držite subotu i budete izgubljeni. Moguće je za vas da držite taj dan i budete izgubljeni. Zato je potrebno da shvatimo vezu subote sa

jevandeljem.

Ono što Pavle kaže u devetom stihu je da ostaje istinski subotni počinak – za koga? Vidite, za Jevreje subota je bila činiti i ne činiti. Postojalo je šezdeset devet pravila, ako pogledate u Mišni kako držati subotu. Neka su bila smiješna. Na primjer, kuće su bile sa ravnim krovovima i naveče su uobičavali da donose skale i penju se na krov. Ali nikad niste smjeli nositi skale da se penjete. Ako ste ih vukli niste kršili subotu ali ako bi ih podigli smatralo se da radite. Bilo je još takvih stvari. I mi ponekad imamo slična pravila. Oni su bili puni pravila. To je značilo držati subotu! Danas je za ortodoksne judaiste grijeh upaliti svijetlo u subotu, ali to za njih može učiniti neko koga smatraju „neznabošcem“ koji su, po njima, svakako izgubljeni. Oni su zanemarili da „čovjek gleda ono što je na očima ali Gospod gleda na srce.“ (1. Samuelova 16:17) Ono što oni pokušavaju je zadobiti Nebo pomoću svojih djela. A to je nemoguća misija.

Ova ilustracija nam pomaže zbog desetog stiha: „*Jer ko uđe u Božji počinak, i sam počiva od svojih djela, kao i Bog od svojih.*“ Zašto? Zato što je počinak koji vam Bog daje kompletan i savršen. Ne možete mu nešto dodati. Ne možete ga poboljšati. On je potpun i savršen! To je ono što kaže ovaj tekst. I u trenutku kad ga pokušate unaprijediti, vi ga u stvari odbacujete.

Idemo sada na Galatima 5:4: „*Odvojiste se od Hrista, vi koji pokušavate da se opravdate po Zakonu, izašli ste iz okrilja njegove blagodati.*“ Hrist postaje nedjelotvoran. Ali nemojte ovo da shvatite kao odbacivanje zakona. Ovdje se bavimo zakonom kao sredstvom spasenja, ne kao standardom hrišćanskog življenja. To je druga stvar. Ali mi se opravdavamo vjerom u Isusa Hrista i ničim drugim. Počinak koji je dao Hrist je potpun. On je savršen, baš kao što je bilo savršeno i kompletno Božje stvaranje.

Koliko je Adam doprinio stvaranju? Ništa. Sve što je Bog tražio od Adama bilo je da uđe u Božju pripravu koje je Njegov

počinak. Tu je problem. Ući u Božji počinak je rad: „Jer ko uđe u Božji počinak, i sam počiva od svojih djela, kao i Bog od svojih.“ Jedanaesti stih kaže: „Zato dajmo sve od sebe da uđemo u taj počinak, da ne bi neko pao oponašajući takvu neposlušnost.“

Drugim riječima, da biste ušli u Božji počinak morate priznati da ste duhovno bankrotirali. To pogađa ljudski ponos. Za nas je priznati „ne ja već Hrist“ teško po ljudski ego. Zato je vjera u Novom Savezu borba. To je borba protiv lažne slave. Zato Elen Vajt kaže da je djelo opravdanja vjerom uzimanje čovječije slave i bacanje iste u prašinu. To je vrlo bolno. Bolno za naš ego. Ali, kaže on, to je ono što čini Božja riječ. U dvanaestom stihu: „*Jer Božja riječ je živa i djelotvorna, oštija je od svakog dvosjeklog mača i prodire dotle da razdvaja dušu i duh, kosti i njihovu moždinu, i može prosuditi misli i namjere srca.*“ Duša predstavlja svoje „ja“ a „duh“ predstavlja Boga jer središte sebičnog života je u duši adamskog života. Šta dakle radi Riječ? Ona razdvaja svoje „ja“ od Hrista. Šta sa njime čini? Razapinje „ja.“ „*Sa Hristom se razapeh. Ne živim više ja, nego Hristos živi u meni. Jer život koji sada živim u tijelu, živim vjerom Sina Božjeg, koji me je volio i predao sebe za mene.*“ (Galatima 2:20)

Riječ Božja ne spaja tijelo i duh; ona razapinje tijelo. To je bolno ali je jedini način. Trinaesti stih: „*I nema stvorenja koje je sakriveno njegovom pogledu, nego je sve golo i otkriveno pred očima onoga kome moramo položiti račun.*“ Drugim riječima, ne pokušavajte prevariti Boga. Možete prevariti svog pastora, svoje bližnje ili svoju porodicu. Možete tvrditi da ste istinski obraćeni ili sveti ali Boga ne možete prevariti. Bog posmatra vaše srce. On zna da li vam je vjera iskrena ili lažna. On zna da li ste umrli sebi ili niste. Ne pokušavate varati Boga. Bog ne gleda na vaša djela. On se brine za vaše srce. Stoga Pavle kaže da što god činimo, činimo na slavu Božju (1. Korinćanima 10:31).

Stvarno značenje subote za Boga i Hrista

Kao što smo vidjeli u 3. stihu, apostol Pavle povezuje jevanđeoski počinak koji nam Bog daje kroz Hrista sa subotom.

Kada iscrpe sve neodržive argumente protiv Subote kao sedmog dana, jedna od glavnih optužbi koje možete čuti od hrišćana koji drže nedjelju je da držite šabat pod Starim Savezom. To je njihov glavni argument koji se može činiti opravdanim.

Stoga mi moramo braniti subotu i na osnovu Novog Saveza.

Protivnici subote mogu kazati: Kakve veze ima koji dan držimo sve dok počivamo u Hristu? To je opšti argument.

Ali ako bismo se vodili tom logikom, kako biste odgovorili na ovu situaciju: Ako neki musliman postane hrišćanin da li se treba priključiti hrišćanskoj zajednici? Zašto ne bi nastavio da posjećuje džamiju sve dok vjeruje u Hrista? Ili bi njegovi odlasci u džamiju predstavljali odricanje od vjere?

Dakle, mi subotu moramo braniti i u svjetlosti jevanđelja. Subota je upravo povezana sa jevanđeljem. Potrebno je da ovo razjasnimo. To je životno povezano sa Božjom spasavajućom aktivnošću u Hristu. Zato je svaki praznični dan, a ima ih sedam u Starom Savezu, koji ukazuje na obećanog Mesiju, bio označen kao dan subotnog počinka.

Pasha i Dan pomirenja bili su nazvani šabatom. Mi ih zovemo ceremonijalni šabati. Nazvani su šabatima jer su ukazivali na počinak koji je Bog bio obećao u Isusu Hristu. Ovaj počinak se ispunio u Hristu. U Mateju 11:28-30 nalazi se Isusova konstatacija: „Dođite svi koji ste umorni i natovareni.“ On ovdje nije govorio o fizičkom radu. Govorio je o Jevrejima koji su radili da bi išli na Nebo i nisu imali mira.

Kad je onaj mladić došao Isusu Hristu u Mateju 19:16 i rekao „Šta moram činiti da bih se spasao?“ znate li šta je očekivao da će mu Hrist uraditi? Nadao se da će mu Hrist učiniti ono što neki od nas radimo jedni drugima. Potapšati ga po leđima i reći „drži se

dobra.“ Ali Hrist mu to nije uradio. Hrist mu je rekao, „Ako želiš ići na nebo pomoću svoje dobrote, mjerački štap je Zakon.“ Mladić je rekao: „Držao sam ga otkako sam bio u osnovnoj subotnoj školi. Šta mi još ostaje da činim?“ Isus je rekao: „Nisi ga održao savršeno. Daću ti dokaz. Zakon kaže ljubi bližnjega svojega kao samog sebe. Voliš li bližnjeg svojega kao samoga sebe? Dokaži to. Uzmi svoje bogatstvo, razdaj ga siromašnima i slijedi me. Daću ti moje blago.“ Da li je poslušao? Ne. Onda se Isus obratio učenicima i iskoristio ovo kao ilustraciju. Ilustraciju možete razumjeti samo ako shvatate jevrejski um. Isus je rekao: „Vrlo je teško za bogataša otići na Nebo. U stvari lakše je kamili proći kroz iglene uši nego bogatome ići na Nebo.“

Uzmite i pročitajte Matej 19. glava i pogledate reakciju učenika. Otkrićete da su bili zapanjeni Njegovom izjavom. Petar je rekao: „Ko se dakle može spasti?“

Zašto su bili začuđeni? Prema judaizmu, bogat čovjek se uvijek izjednačavao sa dobrim čovjekom. Drugim riječima, ako ste dobri, ako plaćate desetak, Bog će otvoriti vrata nebesa i dati vam sav novac koji želite; više nego može primiti vaš račun u banci. Njihovo jevanđelje bilo je jevanđelje po paloj ljudskoj prirodi. Ako ste dobri, Bog će vas učiniti bogatim. Siromašan čovjek je bio loš čovjek – fukara. Tako kad je Isus rekao da je teško bogatašu otići na Nebo za njih je to bilo isto kao da je rekao da je teško za dobrog čovjeka otići na nebo. Ako dobar čovjek ne može ići na nebo, ko se može spasti? Šta je sa nama? Mi smo samo siromašni ribari. Zapazite Isusov odgovor: „Čovjeku je ovo nemoguće, ali Bogu je sve moguće.“ Samo Bog može spasti grešnike!

Ljudi koji pokušavaju ići na Nebo pomoću vlastitih djela su teško natovareni. Oni nemaju mira. Ima mnogo vjernika koji pripadaju ovoj kategoriji. Oni nemaju mira. Nemaju radosti. Nemaju sigurnosti jer ne znaju da li će uspjeti. Stoga je njihovo držanje subote laž. Oni ne počivaju. Oni ne uživaju u odmoru. Njima je to

neophodan zahtjev. Oni jedva čekaju da se subota završi pa da rade što im se sviđa. Ili, pak, koriste subotu za neku vrstu sopstvenog uživanja.

Subota je vitalno povezana sa jevanđeljem. Isus je došao da nam dâ odmor. Da bi to razumjeli ne počinjemo sa subotom u vezi sa nama. Počinjemo sa subotom u vezi sa Bogom. Tu počinjemo. U protivnom grijeshimo. Ako vam neko nekad kaže da držite jevrejski šabat, upitajte ga za jedan tekst koji to dokazuje. Subota ne pripada čovjeku. Da, načinjena je za čovjeka ali mu ne pripada. Ona pripada samo Bogu. Izlazak 20:10: „Sedmi dan je subota posvećena Gospodu Bogu tvojemu.“ Kome pripada? Gospodu tvojemu Bogu. Izlazak 31:13: „Držite Moje subote.“ On nije rekao „ovo je vaša subota,“ nego „Moja subota.“ Isaija 58:13: „Moj Sveti Dan“ koji je On označio kao „svetinju Gospodnju.“ Subota pripada Bogu.

Božji je Njegov sedmi dan koji je naš prvi dan. Pod tim ne podrazumijevamo današnju nedjelju. Bog je potrošio šest dana u radu, stvaranju, i u sedmi dan počinuo. Kojeg dana je od tih šest stvorio čovjeka? Šestog dana. On je prvo stvorio Adama. Zatim je od njega zatražio da imenuje životinje, davši mu tu privilegiju. Zatim je stvorio Evu.

U kom trenutku šestog dana su ljudi u množini, dakle Adam i Eva, stvoreni? Na početku, sredini ili na kraju dana? Na kraju. Koji je onda bio prvi dan koji je čovječanstvo u Adamu provelo na zemlji? Sedmi dan ili Subota. Znači Božji sedmi dan je bio čovjekov prvi dan. Ovo je nešto vrlo važno. Bog je radio sedam dana i počinuo u sedmi dan. Čovjek nije počeo sa radom. On je počeo odmorom, a zatim je imao šest radnih dana.

Za Adama je šest radnih dana bilo jednostavno uživanje u onome što je Bog stvorio za njega. Drugim riječima, Bog radi a zatim odmara a vidjećemo zašto je počivao. Ali čovjek ne počinje sa radom. On otpočinje odmaranjem, a kad čovjek počiva na Božji

šabat to označava njegovo prihvatanje onoga što je Bog uradio za njega. Tako u terminima jevanđelja mi prvo primamo pravednost vjerom a zatim pokazujemo Njegovu pravednost djelima.

Pogledajte Efescima 2:8,9. „*Tom blagodaću spaseni ste kroz vjeru. I to nije od vas, dar je Božji. Ne od djela, da se niko ne bi hvalio.*“ Vjera je naš odgovor na njega. Da, dar je taj koji gradi odgovor pa je u izvjesnom smislu i ona dar, ali se ta riječ ovdje odnosi na blagodat. „Ne od djela da se niko ne bi hvalio.“

Spasenje je dar bez djela. U ovom daru treba da nešto uočite u desetom stihu: „*Jer mi smo njegovo djelo, stvoreni u Hristu Isusu za dobra djela, koja je Bog unaprijed pripremio da u njima hodimo.*“

Znači kad primamo Hrista mi primamo i ono što nam je Bog priredio a to su dobra djela. Ta dobra djela nas ne spasavaju. Ona su dokaz da smo primili Hrista, a Hrista smo primili ne djelima već počivanjem na Božji dan. To je priznanje vjere! Bog prvo obavi posao a zatim odmara. Mi ne počinjemo sa radom već sa odmorom. Zatim radimo, a taj rad je jednostavno manifestacija onoga što smo već primili. Matej 5:14: „*Vi ste svjetlost svijetu.*“ „Vi“ je u množini u originalu a „svjetlost“ u jednini. Stoga se svjetlost odnosi na Hrista.

U jevanđelju po Jovanu, Hrist kaže: „*Ja sam svjetlost svijetu.*“ On govori vjernicima „Vi ste svjetlost svijetu,“ koje znači „Primili ste Me počinkom u Meni i sada postali svjetlost svijetu. Vi ste mnogi ali ste samo jedna svjetlost.“ U Mateju 5:16 Isus nastavlja govoreći: „*Neka tako vaša svjetlost svijetli pred ljudima, da vide vaša dobra djela i da slave vašeg Oca, koji je na nebesima.*“ To je najveći dokaz koji je Isus ikad dao da je On bio Mesija.

Kad ga je Filip pitao u Jovanu 14, „Pokaži nam Oca,“ Isus je odgovorio „Filipe, toliko sam vremena s vama i još ne vidjeste Oca? Koji vidje mene vidje Oca. Ako mi ne vjerujete, vjerujte djela radi jer djela koja ja činim ne činim ja nego Otac koji nastava u

meni. On je taj koji tvori djela.“ Znači cijeli svijet mora vidjeti ne kako smo dobri vi i ja ili kako je dobra vaša vjerska zajednica. Ono što svijet treba da vidi je Hrist u vama nada slave. Jedini način na koji to možete postići je ako počivate u Njemu. Vi otpočinjete primanjem Hrista. Kad primete Hrista, On vam daje mir, On vam daje sigurnost ali vas takođe čini i svjetlošću svijetu. Napokon čini vas oruđem.

Božji sedmi dan je naša subota. Ne koristite kalendar da biste to dokazali. Savremeni kalendar nije pravio Bog niti neka nadahnuta ličnost pa ako svijet mijenja subotu za nedjelju to je njihova stvar. Ali nikad ne koristite kalendar da bi nešto dokazali.

Subota je referentna tačka u Bibliji od koje se računaju svi ostali dani (vidi Luka 23:54-56 – 24:1). Ali riječ „sedmica“ se uopšte ne pojavljuje u Novom Savezu. Ono što ovaj tekst zaista kaže je „Na kraju sedmične subote, došla je prvina od šabata (sedmica koje se računaju do Pedesetnice).“ Tako stoji na grčkom. Svaki dan u sedmici je mjeran subotom. Nedjelja je nazivana prvim danom prvim danom nakon šabata. Ponedjeljak je nazivan drugim danom posle šabata, utorak trećim, srijeda četvrtim, četvrtak petim, a petak „danom pripreme.“ Pripreme za što? Pripreme za šabat. Vidite, subota je središnja tačka. Oni nisu imali riječi kao što mi imamo za nedjelju, ponedjeljak, itd. Zbog nerazumijevanja izvornog teksta, u mnogim prevodima stoji „prvi dan nedjelje.“

Zato će neki to iskoristiti i kazati: „Evo i Biblija naziva nedjelju šabatom.“ Oni iskrivljuju taj tekst iz neznanja ili radi manipulisanja laicima.

Sada ćemo vidjeti zašto se Bog odmarao sedmog dana. Da li je bio umoran? Da li mu je bila potrebna pauza? Ne. Zašto je onda odmarao u subotu? Počivao je iz dva razloga:

1. Ono što je stvorio bilo je savršeno.
2. Ono što je stvorio bilo je kompletno.

Bog je vidio da je „bilo je veoma dobro.“ Bilo je savršeno.

Idemo na Postanje 2:1-3: „*Tako su bili dovršeni nebesa i zemlja i svi njihovi elementi.*“ Tako ne možete nešto dodati na Božje stvaranje niti ga možete poboljšati jer je bilo kompletno. Bilo je savršeno. Bilo je okončano. „*Do sedmog dana Bog je dovršio svoje djelo koje je načinio, i sedmog dana je počinio od svih djela koja je načinio.*“ Dakle, On je počinio u sedmi dan jer je bilo sve završeno.

Slično tome, Hristovo djelo je potpuno, efektivno i cjelovito okončalo ono što nam je potrebno za spasenje i nema ništa što mu možemo dodati, bez obzira koliko uporno pokušavali nemoguće da sebe učinimo prihvatljivijim Bogu. Naša sudbina i vječni život ne mogu biti izvjesniji u Hristu. Nema ništa što možemo dodati nakanu spasenja ili poznanju Božjemu ili postajanju onoga što Hrist želi da budemo. Spasenje koje je Bog pripremio u Hristu takođe je savršeno.

Kad se završila Hristova zemaljska misija? Na krstu ili uskrsenjem? Kad je izvojevano naše otkupljenje? U kojem momentu? Kad je Hrist umro na krstu ili kad je ustao iz mrtvih? Novi Savez je jasan. Krst je taj spasonosni događaj. Tada je On okončao svoju zemaljsku misiju, koja je počela rođenjem a završila na krstu. U koji dan je On umro? Tradicionalna hrišćanska crkva ga zove Veliki Petak. Zašto Veliki Petak? Isus je umro na krstu i tada je okončano djelo pomirenja. Da li je Hrist ustao istog dana? Ne. Koji je bio sledeći dan? On je odmarao od kompletnog svojeg djela. Zašto? Jer je bilo završeno, kompletirano. Ne možete mu nešto dodati ili ga poboljšati. Ono je završeno!

Ali On je ustao iz mrtvih da ispuni svoju drugu misiju. Uskrsenje je početak druge faze koje je Njegova nebeska služba. On je neće završiti dokle ne položi sve neprijatelje pod svojim nogama. U Isaiji 66. čitamo da kad to uradi od subote do subote dolaziće svako tijelo da mu služi.

Subota ukazuje na završeni posao bilo da se radi o stvaranju,

otkupljenju ili novom stvaranju koje je obnovljenje. To je okončan posao. Bog je pripravljač. Čovjek je primalac. Da bi uživao u stvaranju, Adam je morao ući u Božji počinak. A kad ulazite u ovaj počinak, konačni počinak vam je obećan jer Bog će završiti djelo koje je otpočeo kroz Isusa Hrista. Tako subota simbolizuje Božje dovršeno djelo u Isusu Hristu. To je stvarno značenje subote.

Značenje subote za čovjeka

U Jevrejima 4. glava apostol Pavle je poistovjetio vjeru u jevanđelje sa ulaskom u Božji počinak, koje je subota. Drugim riječima, subota je ovdje povezana sa jevanđeljem. Odvojićemo još vremena za ovo pitanje jer ovo je istina za koju je Bog pozvao svoj narod posletka da je iznese svijetu.

Da sumiramo značenje subote za Boga.

1. Vidjeli smo da subota pripada Bogu. Ako vam neko kaže da držite jevrejski šabat sve što morate uraditi je da zatražite jedan biblijski tekst koji to dokazuje. Ali ne dopustite im da se služe parafraziranim prevodima Svetog Pisma. Nema nijednog teksta koji kaže da subota pripada Jevrejima. Uvijek stoji da subota pripada Bogu.

2. Vidjeli smo da je Božja subota Njegova subota. To je krajnje važno. Bog je radio koliko dana? Šest dana. Zatim se odmorio sedmog dana. Ovaj sedmi dan nije naš subotni dan. To je Božji subotni dan. Kojeg dana je Bog stvorio čovjeka? Šestog dana. Tako je prvi dan koji je Adam otpočeo na ovom svijetu – zapamtite da riječ „Adam“ znači čovječanstvo – bio Božji subotni dan. Tako smo otpočeli sa subotom, a sledećih šest dana za Adama je bilo jednostavno uživanje u onome što je primio od Boga. Znači mi ne počinjemo sa radom. Bog otpočinje sa radom, a zatim odmara. Mi počinjemo odmaranjem u Bogu a zatim uživamo u onome što je Bog obezbijedio. To je krajnje važno u terminima jevanđelja.

3. Subota je referentna tačka u Bibliji od koje se računaju svi

ostali dani. Izraz „prvi dan nedjelje“ ne postoji na grčkom originalu. To je samo loš prevod u većini Biblija. Vezano za dan Isusovog uskrsenja, pominje se „prvi od šabata.“ To znači prvi dan posle subote. Tako će ponedjeljak biti drugi dan nakon šabata, utorak treći, itd. Kad dođemo do petka on se naziva danom pripreme. Pripreme za subotu. Svi dani u sedmici su se identifikovali na osnovu jednog dana – subote. Subota je referentna tačka sedmice.

4. Božja subota ukazuje na Njegovo svršeno djelo, koje je savršeno i kompletno. Drugim riječima, Bog nije počivao u subotni dan zato što je bio umoran ili mu je bila potrebna pauza već što je Njegovo djelo bilo završeno. Do sada smo to pokrili.

5. Ko je izgovorio riječ koja je stvorila ovaj svijet? Ko je kazao „Neka bude svjetlost“? Bog je govorio preko svog Sina. Novi Savez je apsolutno jasan o tome. Ne možemo čitati sve tekstove ali pogledajmo neke od njih. Jovan 1:3. Dakle, Jovan predstavlja Hrista kao Riječ. On je Riječ Božja. On je pisana Riječ i On je izgovorena Riječ. Ovdje Jovan uvodi Hrista kao Riječ koja je bila sa Bogom i koja je bila Bog. Pogledajte treći stih: „Sve je kroz nju postalo i bez nje ništa nije postalo što je postalo.“ Tako je kroz Hrista sve stvoreno. Evo i drugih tekstova koji kažu isto: Efescima 3:9, Kološanima 1:16, Otkrivenje 3:14.

U Otkrivenju 3:14 stoji: „Ovako govori Amin, svjedok vjerni i istiniti, početak stvaranja Božjega.“ Zato je u Marku 2:28 On rekao da je „Sin čovječiji gospodar od subote.“ Zašto se identifikovao kao Gospodar od Subote? Jer je On početak stvaranja. Kroz Hrista je ne samo stvoren ovaj svijet i dat nama, već smo kroz Njega i iskupljeni. Tako se On nalazi u obojema – stvaranju i otkupljenju (Rimljanima 3:24,25; 1. Korinćanima 1:30; Galatima 3:13; Kološanima 1:14; Titu 2:14; Jevrejima 9:12; 1. Petrova 1:18; Otkrivenje 5:9). Dakle Hrist je Gospodar subote (počinka) – Marko 2:28; Luka 6:5; Otkrivenje 1:10.

Tako kad je Jovan rekao „bio sam u viziji na Gospodnji dan“

on se poziva na dan koji pripada Hristu. Zato što su Jevreji odbacili Hrista njima je još uvijek bio potreban ulazak u Božji subotni počinak. Da li su Jevreji držali subotu? Da. Da li je to bio pravi dan? Da. Da li su prihvatili Gospoda od subote? Ne. Šta je dakle bilo važnije, dan ili vlasnik dana? Gospodar dana je ono što taj dan čini važnim. Bez Gospodara dana on postaje beznačajan. Nikad nemojte odvajati subotu od Hrista našeg Spasitelja. Doći ćemo do značaja Božje subote i tada ćemo se pozabaviti njenom važnošću. Sada prelazimo na sledeću fazu našeg proučavanja koje je značenje Božje subote za čovjeka. Bog je radio šest dana. On je stvorio ovaj svijet. Da li ga je stvorio za sebe? Ne. Da li je napravio jedno proširenje? Da li je Bog napravio Nebo tako malim da mu je trebalo proširenje kad je stvarao svijet? On je svijet načinio za čovjeka, ne za sebe. Podsjetimo se šta Bog kaže u Postanju 1:26-28: „Hajde da stvorimo čovjeka i da mu damo vlast nad svemu stvorenom.“ Tako je Bog čovjeku povjerio upravu nad zemljom.

Koliko je Adam pomogao Bogu u stvaranju svijeta? Šta je Bog dobio od Adama? Ništa. Bog nije Adama stvorio prvog dana i onda mu rekao, „Stvoriću svijet za tebe a pošto je on za tebe, potrebna mi je tvoja pomoć.“ Abram je primio obećanje da će mu Bog dati sina i da će se kroz njega blagosloviti svi narodi. Deset godina poslije tog obećanja Sara je došla Abram i rekla: „Znaš, Bog je dao obećanje ali mu je potrebna pomoć.“ I Abram je rekao: „Mislim da si u pravu jer evo već je prošlo deset godina a mi nemamo djeteta i starimo.“ Da li je Bog prihvatio Abramovu pomoć? Ne. Čitajte Galatima 4:4. Kad Abram ode na Nebo i razmotri istoriju Bliskog Istoka i bliskoistočne krize, jer sve je to bila njegova greška, možda će kazati: „Šta sam to učinio!“

Kad je Adam došao Bogu prve subote, došao je praznih ruku. Nije imao ništa da donese. Nije mogao ništa da uradi jer je ta subota bila prvi dan života posle stvaranja. Stoga čovjek nije dao nikakav doprinos stvaranju, već je bio samo primalac. Šta je Bog

učinio sa subotom? On nije samo počivao u subotu nego je i blagoslovio i posvetio (Postanje 2:3). Šta znači riječ „posvetiti“? Odvojiti za svetu upotrebu. To je značenje posvećenja. On je odvojio za koga? Za čovjeka ili za sebe? Za čovjeka.

Kakav je razlog Bog dao za držanje četvrtog Uputa? Stvaranje. Bog je posvetio subotu za svetu upotrebu za koga? Za čovjeka. Zašto? Nemojte kazati da čovjeku treba samo odmor. Nikad ne smijemo projektovati svoje probleme na Boga.

Mnogi ljudi prilaze suboti petkom naveče i kažu: „Čovječe, drago mi je što je subota tu. Život je bio tako naporan ove sedmice i sada se mogu relaksirati.“ Da li ste to čuli? Ali kad je Bog stvorio subotu čovjek je bio savršen. Nije znao šta znači biti umoran.

Tako je subota imala duhovno značenje. To je bio savez između Boga, pripravljača, i čovjeka, primaoca. Ovaj savez je načinjen prije pada i stoga je imao stalno značenje i duhovno značenje. Šta podrazumijevamo pod „stalnim značenjem“? Da Adam nije sagriješio, da li bi mi danas još uvijek držali subotu? Da. Držali bi subotu jer nije bila privremena ustanova. Bio je to trajni aranžman. Zapamtite da je subota bila nešto duhovno i nešto permanentno. Tek nakon pada subota ima duhovno značenje. Zato u Ponovljenom zakonu Mojsije kaže Jevrejima da ih je Bog oslobodio iz Egipta moćnom rukom i podignutom mišicom i toga radi dao im subotu. Zapazite da Mojsije takođe primjenjuje subotu na jevanđelje. Pročit ćemo tekst iz 5. Mojsijeve 5:15: „*Sjeti se da si i ti bio rob u egipatskoj zemlji i da te je Gospod, tvoj Bog, izveo odande snažnom rukom i podignutom mišicom. Zato ti je Gospod, tvoj Bog, dao uput da praznuješ Subotu.*“

Subota je životno povezana sa jevanđeljem kroz naše oslobođenje od grijeha. Nakon pada Bog je dao suboti posebno značenje. Zašto? Pad je uništio značenje subote jer je grijeh okretanje od zavisnosti od Boga na zavisnost od sebe. Isaija 59:2 kaže da vas vaši grijesi razdvajaju od Boga. Postanje 3:19 je dobar tekst. Šta je Bog

rekao Adamu nakon pada. „Od sada ćeš jesti hljeb sa znojem lica svojega.“ Prije toga je Bog radio za Adama. Kad čitate o Edenskom vrtu tamo stoji da je Bog bio taj koji ga je zasadio za Adama. Sada Bog kaže: „Od sada ćeš jesti hljeb sa znojem lica svojega.“ To znači nećeš imati odmora. Tako pad uništava značenje subote.

Odnos stvorenje-stvoritelj trebao je uvijek biti odnos potpune zavisnosti. Bog nikad nije stvorio čovjeka da živi nezavisno od Njega. Zato je Isus rekao „bez mene ne možete činiti ništa.“ Ovo takođe moramo primijeniti u odnosu na spasenje. Ja sam čokot, vi ste grane. Stojte u Meni i Ja u vama. Tako je bilo uvijek. Znači kad je Adam sagriješio on se odvojio od Božje zavisnosti. Da bi obnovio subotni počinak za čovjeka, Isus je došao da opet radi. On je rekao „Moram raditi za svog Oca.“ Koji je bio zadatak što mu je Bog dao da izvrši? Da nas spase.

Sada dolazi veliko pitanje. Kada nas je Isus iskupio? Kad je Hrist rođen, to rođenje uključuje začecje i ostalo, On je otpočeo svoju misiju spasenja. U Mateja 1:21 stoji da su Marija i Josif bili upućeni kad se rodi dijete da mu daju ime Isus (Ješua) jer će „On spasti svoj narod od njihovih grijeha.“ Riječ „Isus“ znači Spasitelj. Kad je Hrist stvarno iskupio ljudski rod? U kom trenutku Njegove zemaljske istorije? Na krstu ili uskrsnjem? Svi hrišćani se slažu da je to bilo na krstu. Zašto je Veliki Petak nazvan „velikim“? Pogledajte Jovan 17:4 gdje Hrist kaže „Svrših posao koji si mi dao da radim.“ Takođe u Jovanu 19:30 na krstu kad je uzviknuo „Svršeno je.“ Tako naše spasenje sačinjavaju dva određena Hristova zadatka. Ovaj se naziva Hristova zemaljska misija.

Svetinja je bila napravljena od dva pravougaonika – zapadni predstavlja Hristovu nebesku misiju, a istočni predstavlja Njegovu zemaljsku misiju. Za naše spasenje potrebno je oboje. Njegova zemaljska misija je počela rođenjem, a završila se na krstu. Na krstu je Isus postao Spasitelj svih ljudi. Ima mnogo tekstova u Novom Savezu koji to potvrđuju tako da tu nema problema. Uskrsnjem je

počela druga služba koja je nebesko poslanstvo i ona se neće završiti do Izvršnog suda kada On polaže svoje neprijatelje pod noge. Između krsta i uskrsenja je subota. On je završio svoj prvi zadatak i počinuo. On će završiti ovaj zadatak i počinuti. Tako subota u kontekstu otkupljenja ukazuje na dvije stvari, dovršeno iskupljenje i dovršeno obnobljenje.

Dakle mi kad držimo subotu činimo dvije stvari – osvrćemo se na našu sigurnost u Hristu, završeno otkupljenje, i gledamo naprijed na obnobljenje. Tako je subota dan radosti jer ukazuje natrag na krst koji je okončao naše iskupljenje i upućuje nas na blaženu nadu koja nam je data o obnovi našeg bića i konačno obnovi ove zemlje. Zato u Isaiji 66:23 stoji „Od subote do subote svako tijelo će dolaziti da mi se pokloni.“ Tada će subota ukazivati na završeno djelo. Koliko je čovjek doprinio našem otkupljenju u Hristu? Ništa! Ova otkupljenje čine dvije faze – činjenje Hristovo koje zadovoljava pozitivne zahtjeve zakona i smrt Hristova koja ukazuje na pravednost zakona. Tako je svojim životom i smrću Hrist udovoljio svim zahtjevima zakona u terminima našeg spasenja.

Tako i nebeska služba ima dvije faze – svakodnevnu koja je stalno posredovanje i godišnju kad će On očistiti grijeh i uvesti vječnu pravdu. Tako imate po dvije faze ovdje i tamo, ali subota dolazi nakon što je On završio drugu fazu. Zadatak je završen i On počiva.

Tako mi ovdje, moramo držati subotu jer radosno očekujemo – šta? Njegov dolazak i obnobljenje. Zato se puni smisao subote mora obnoviti u poslednjim danima zbog jedne ključne činjenice. Hristov drugi dio službe privodi se kraju. Mi gledamo unaprijed i gledamo unatrag. O tome će još biti riječi u sledećem poglavlju kad budemo razmatrali pitanje subota/nedjelja. U Mateju 11:28 Isus je rekao: „Dođite svi koji ste umorni i natovareni i ja ću vas odmoriti.“ Šta je to Hrist uradio zbog čega sada ljudi mogu ulaziti u Njegov počinak? Zapamtite, pad je uništio značenje subote. Šta ju je

obnovilo? Hristov otkupiteljsko djelo. Tako oni koji vjeruju u jevanđelje ulaze u Njegov počinak. Šta je Njegov počinak? To je sigurnost opravdanja vjerom da imamo mir sa Bogom (Rimljanima 5:1). Nema više potrebe da bježimo od Boga. Mi imamo mir! Dakle, jevanđelje nas je okrenulo subotnom počinu.

U Jevrejima 4:9 gdje Pavle kaže da Jevreji još uvijek trebaju ulaziti u Božji počinak. Još uvijek je potrebno da drže subotu. Sada pogledajte 10 stih: „*Jer ko uđe u Božji počinak, i sam počiva od svojih djela, kao i Bog od svojih.*“

Kad vjerujete jevanđelje vi prestajete od svojih djela baš kao što je Bog prestao od Njegovih. Otkupljenje koje je Hrist ovdje izvojevao je bilo savršeno ali da li je ono gotovo? Pogledajte Rimljanima 5:11: „*Bog je naša radost kroz našeg Gospoda Isusa Hrista, kroz koga smo sada pomireni s Bogom.*“

Mi smo pomireni smrću Njegovog Sina. Koliko smo doprinijeli ovom Hristovom iskupiteljskom djelu? Ništa. Da li je Hristovo djelo bilo savršeno? Da. Da li je ono završeno? Da. Možemo li mu nešto dodati? Ne. Možemo li ga poboljšati? Ne. Tako kad ulazite u Njegov počinak ne pokušavajte popraviti svoj položaj pred Bogom svojim vlastitim djelima. Jevrejima 4. glava se ne bavi djelima kao rodovima spasenja nego u terminima sredstva spasenja. Možete li nešto dodati pravednosti koju primete u Hristu? Ne. Možete li je unaprijediti? Ne. Šta se događa ako to činite? Čitajte poslanicu Galatima, naročito poglavlje 3:3: „*Zar ste toliko bezumni? Počevši u Duhu, zar sad tijelom završavate?*“

Pogledajte još Galatima 5:4: „*Vi koji pokušavate da se opravdate po Zakonu, izašli ste iz okrilja njegove blagodati.*“ Stoga ne pokušavajte dodati pravednosti koju primete u Hristu. Ona je savršena i ona je dovršena. Stoga će onaj koji je ušao u Božji počinak prestati od djela iskupljivanja samog sebe baš kao što je Hrist prestao od svojih djela. Zašto je Hrist prestao da obavlja svoj udio? Jer je on bio kompletan. Jevrejima 9:28: „*Tako je i Hristos bio*

jednom zauvijek prinesen da ponese grijeh mnogih. A kad se drugi put pojavi, a to neće biti zato da bi opet uklanjao grijeh, vidjeće ga oni koji ga željno očekuju da bi dobili spasenje. “

Šta Pavle podrazumijeva pod izrazom „opet uklanjao grijeh?“ On drugi put neće doći da dâ svijetu još jednu priliku. On neće doći drugi put da završi posao koji je ostao neuradjen. On se već bavio problemom grijeha. Kad dođe po drugi put On će doći da dâ što? Stvarnost tog djela koje je okončao. On drugi put neće doći da se bavi problemom grijeha. On je to uradio jednom žrtvom. On je zauvijek posvetio one koji se posvećuju (Jevrejima 10:14). Ovo djelo je završeno. Ono nam daje mir i sigurnost. Tako subota postaje uživanje. Uživamo u suboti jer se možemo suočiti sa realnostima života sa sigurnošću jer znamo kome vjerujemo. Hrist je naša pravednost!

Ako pokušavate dodati ovome, što đavo želi, u tom trenutku otpadate od blagodati i subota vam može postati samo jaram. Oni koji drže subotu su ušli u Njegov počinak. Njegov počinak ukazuje na savršeno i okončano djelo. Zato ne davajte suboti legalističko značenje, u negativnom smislu tog pojma. Dajmo joj jevanđeosko značenje i svijet će vidjeti da je subota životno povezana sa jevanđeljem.

Subota u kontekstu posletka vremena

Sada ćemo razmatrati subotu kao pitanje posljednjeg vremena. Mi znamo da će u posljednjim danima fundamentalno pitanje biti subota. Zašto će biti tako? Šta je to tako posebno u vezi sa subotom da ona mora postati centralno pitanje u posljednjim danima?

Potrebno je da znamo u našem svjedočenju gdje će ovaj problem biti usmjeren tako da možemo predstaviti subotu na način koji će pomoći ljudima kojima svjedočimo. Do sada smo vidjeli dvije stvari. Pod jedan, subota pripada Bogu. Ona pripada Bogu jer je On taj koji je stvorio ovaj svijet i koji nas je iskupio. Subota

ukazuje na Njegovo savršeno i okončano djelo. Ona je Njegov dan jer On je uradio to djelo. Zašto je dakle držimo? Zato što je to što je On uradio bilo za nas. Tako je subota za čovjeka ulazak u Njegov počinak. To je prihvatanje raširenih ruku tog divnog dara spasenja i buduće obnove. Tako subota ukazuje na čovjeka jer to je zavjetni ugovor između svetog Boga i grešnog čovjeka da će On obezbijediti sve naše potrebe.

Vidjeli smo da kad se čovjek okrenuo od zavisnosti o Bogu da u cjelosti zavisi o sebi, za posledicu je morao raditi za svoj opstanak i tako je dan odmora postao neophodan. Kad je Adam sagriješio ne znamo koji je to bio dan, ali je on prekršio taj zavjet. Kako znamo? Jer je u Postanju 3:19 Bog rekao „od sada ćeš jesti hljeb sa znojem lica svojega.“ Tako se Adam okrenuo od zavisnosti o Bogu na zavisnost o sebi samome. On se okrenuo od zavisnosti o Stvoritelju na zavisnost o stvorenju, o sebi. U trenutku kad je to uradio, otkrio je da se umara i da mu je potreban dan od odmora. Ne da bi označio savršeno i okončano djelo, već je čovjeku odmor bio potreban zbog fizičke i mentalne nužnosti. Iz te premise pali čovjek je dao sebi za pravo da sam određuje svoj dan odmora.

Danas je nedjelja međunarodni dan odmora ustanovljen od strane internacionalne radničke unije. Gdje god idete po svijetu nedjelja je zvanični dan odmora. Čak i u muslimanskim zemljama, u hinduističkim i budističkim zemljama to je zvanični dan odmora. Ne govorimo o vjerskom danu od odmora, već o zvaničnom danu odmora.

Biblija otkriva da na kraju Bog dijeli ljudski rod u dvije kategorije. Mi svijet dijelimo na nacije, plemena i svakovrsne kulture. Bog to prihvata ali konačno On dijeli ljude u dva tabora. To je sve. Biblija ih dijeli na više načina, ovce i jarce, desnu i lijevu ruku, ali glavni termin koji se koristi je „kraljevstvo Božje“ nasuprot „kraljevstvu ovoga svijeta.“ Kraljevstvo Božje je pod Hristom a kraljevstvo ovoga svijeta je pod Sotonom. U 1. Jovanovoj 5:19 čitamo

ove riječi: „*Mi znamo da smo od Boga, a cio svijet je u vlasti Zloga.*“ To znači pod Sotonom.

Pogledajmo sada Jovan 15:19: „*Kad biste bili dio svijeta, svijet bi vas volio jer biste bili njegovi. Ali pošto niste dio svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta, zato vas svijet mrzi.*“ Jednom ste pripadali svijetu ali sam vas pozvao na pripadnost mom kraljevstvu, i zato što postoji neprijateljstvo između Hrista i Sotone, uvijek će postojati neprijateljstvo između Božjeg kraljevstva, tijela Hristova i svijeta. Tako ovdje imamo dva kraljevstva. Otkrićemo da svako od ova dva kraljevstva ima glavni grad. Oba kraljevstva imaju dane od odmora. Glavni grad svijeta je Vavilon, a glavni grad Božjeg kraljevstva je Jerusolim. Ne doslovni izraelski Jerusolim, nego Novi Jerusolim odozgo.

Prelazimo na drugu stavku. Pošto je čovjek stvoren i kao duhovno biće, njegov odlazak od Boga k sebi samome je takođe značio napuštanje služenja Bogu i prelazak na služenje sebi. Bal na hebrejskom jednostavno znači „Gospod.“ Ko je Gospod? Ne Bog nebeski već ono što sam ja odredio da bude Gospod (vidi: Rimljanima 1:18-32). Ovaj pasus je ono što mi nazivamo solidarni pasus. Pavle govori o ljudskom rodu ali ako ga pažljivo razmotrite možete zamijeniti riječ „njima“ za riječ „Adam.“ To je upravo ono što se dogodilo Adamu u padu. Idemo na Rimljanima 1:18: „*Jer Božji gnjev se otkriva s neba na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji zadržavaju istinu u nepravdi.*“ Šta on ovdje podrazumijeva pod „bezbožnošću?“ On je mislio na odlazak od Boga. Nepravdost je plod bezbožnosti. U trenutku kad odlazite od Boga, posledica je nepravednost. Stvarni problem na svijetu nije nepravednost. Ona je simptom stvarnog problema. Stvarni problem je bezbožnost. U momentu kad čovjek odlazi od Boga on završava u nepravednosti. Pavle to objašnjava.

Pogledajte 19 stih i dalje: „*Jer im je očigledno ono što se može znati o Bogu – Bog im je to učinio očiglednim.*“ Riječ „njima“

označava čovječanstvo ali se On otkrio i kasnije. „*Jer njegova nevidljiva svojstva, naime njegova vječna moć i božanstvo, jasno se vide još od stvaranja svijeta, budući da se prepoznaju po onome što je stvoreno, tako da nemaju izgovora.*“ Čovjek nije počeo bez znanja o Bogu. On je počeo sa znanjem o Bogu. Ali šta je uradio? Stih 21: „*Jer premda su upoznali Boga, nisu mu kao Bogu iskazali slavu ni zahvalnost, nego im je razmišljanje postalo isprazno i nerazumno srce im se pomračilo.*“

Tako se čovjek okrenuo od služenja pravom Bogu na služenje vlastitoj vrsti boga, što je služenje Balu, uključujući i planete. Naravno najveće nebesko tijelo za Zemlju je Sunce. Tako su počeli obožavati Sunce. Stoga je nedjelja, sunčev dan (dies Solis ili Sunday na eng.), postala dan bogosluženja za čovjeka. To je dan službe bogu kojega su sami izmislili odnosno u duhovnoj realnosti – služba Sotoni preko predstavništva. Sada ćete uočiti šta je Bog uradio u 24 stihu: „Zato ih Bog ostavi.“ Posljedica je bila šta? Nečistota, strasti i sve te grešne stvari. To je posljedica.

Kad se čovjek okreće od zavisnosti o Bogu, on se takođe okreće od služenja Bogu na služenje sebi, služenje bogu kojega je sam izmislio. Danas čovjek služi svom vlastitom umu, svojoj vlastitoj filozofiji. Poslušajte vodeće ljude u svijetu. Danas je pola svijeta pod ateizmom. Znete li koji je fundamentalni princip ateizma? „Mi moramo zavisiti o sebi.“ To je služenje sebi. Ne možemo zavisiti o bogu kojega čak ni nema, kažu oni. Moramo zavisiti o čovjekovoj sposobnosti da sam sebi uređuje život. Čovjek se okrenuo od bogosluženja na služenje sebi. Isaija 53:6: „*Svi mi kao ovce zalutamo, svaki od nas se okrenu svojim putem.*“ Filipljanima 2:21: „*Jer svi se drugi brinu samo o sebi, a ne o onome što pripada Hristu Isusu.*“

Ovaj fatalni odlazak lišio je ljude pravednosti vjerom u Hrista. Pravednosti čime? Djelima ili samopravednosti? Prvi primjer smo vidjeli u Postanju 3:7. Kad je Adam sagriješio šta su oni uradili?

Pokrili su svoju golotinju liščem. Čekajte dokle se ne osuši. Neće dugo potrajati. Tako je čovjek otpočeo spasavati samog sebe pomoću vlastitih djela. To je ljudska religija, religija palog čovjeka.

Pogledajte takođe Postanje 11:4-9 gdje se nalazi priča o vavilonskoj kuli. Primijetićete u knjizi Otkrivenje da je pad Vavilona uvijek povezan sa padom doslovnog Vavilona u vrijeme Belšazara. Na primjer, u troanđeoskoj poruci nalazimo „pade Vavilon, veliki grad.“ Treba da znate kako je Vavilon pao i zašto. To saznajemo iz Danilove knjige. U Danilu 4:30 nakon što je bio upozoren vizijom, Nebuhadnezar izlazi na balkon i daje ovu izjavu: „Nije li ovo Vavilon veliki koji ja sagradih?“ „Ja“ sagradih. Ko ga je načinio? „Ja“. Sa čijom silom? „Mojom“ silom. Čiji grad? „Moj“ grad. To je njihovo bogoslužjenje. U 31. stihu se ne kaže „pade“ već „Kraljevstvo ti se oduzima.“ Tako je on morao da živi sedam godina napolju kao zvijer. Nešto mu je ipak ušlo u glavu i on se pokajao. Hvala Bogu da se pokajao.

Sada njegov unuk, Belšazar, postaje kralj u petoj glavi. I šta on čini? Uzima Božje sudove iz hrama i obesvećuje ih. Treba da čujete šta mu kaže Danilo. On je prošao kroz istoriju Belšazarovog djede, Nebuhadnezara. I on kaže „to i to se dogodilo tvom djedu i on je otkrio Boga nebeskog.“ Zatim Danilo ovako završava, „Znao si sve ovo ali si hotimično, voljno obesvetio zlatne sudove iz Božje svetinje. Stoga si bez opravdanja i našao si se lak. Tvoje kraljevstvo se uzima. Vavilon pada.“

Znači, Vavilon je pao jer je namjerno, voljno odbacio Boga nebeskog. Imajte ovo na umu jer će to biti pitanje poslednjeg vremena. Nedjelja nije samo postala čovjekov dan odmora od fizičkog i mentalnog rada već je takođe počela da simbolizuje duhovni dan odmora. Dan sunca. U svojoj osnovi nedjeljni odmor predstavlja samopravednost u kontradikciji sa subotnim odmorom koji je Božji znak pravednosti vjerom. *„Iznad svega treba da držite moje Subote, jer je to znak između mene i vas kroz sve vaše naraštaje,*

da biste znali da vas ja, Gospod, posvećujem.“ (Izlazak 31:13) U stihu 31:16 to je trajni savez.

Ova dva suprotstavljena koncepta spasenja, samopravednost i pravednost vjerom, nikad se ne mogu pomiriti. Fundamentalno pitanje u Novom Savezu je borba između spasenja djelima i spasenja blagodaću. Ovo je fundamentalna bitka. Dakle, čovjek mora birati između Božje pravednosti i svoje vlastite pravednosti.

Pogledajte sada Ponovljeni zakon 30. glava, da vidite Mojsijevu posljednju poruku. 5. Mojsijeva 30:19,20: „*Danas za svjedoke protiv vas uzimam nebesa i zemlju: stavio sam pred tebe život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Zato izaberi život da budeš živ i ti i tvoje potomstvo, tako što ćeš voljeti Gospoda, svog Boga, slušati njegov glas i držati se njega, jer od njega zavisi tvoj život i dužina tvojih dana, da bi ostao da živiš u zemlji za koju se Gospod zakleo tvojim praočevima Abramom, Isaku i Jakovu da će im je dati.*“

Drugim riječima, On je tvoje spasenje, On je tvoja pravednost. „Da bi mogao nastaviti u zemlji za koju se Gospod zakleo tvojim ocima, Abramom, Isaku i Jakovu, da će im dati.“ Tako je to bila posljednja Mojsijeva poruka Izraelu prije njegovog odlaska.

Pogledajmo sada knjigu Jošue Nunova 24. Zapazite da Jošua upozorava Jevreje koji su sada u Hananu na istu stvar. Pogledajte od 10. stiha nadalje: „Tako sam vas izbavio iz njegove ruke.“ Čije ruke? Balamove i Sotonine. Zatim u 13 stihu: „*Tako sam vam dao zemlju oko koje se niste trudili i gradove koje niste gradili, i u njima ste se naselili. Zato sada jedete rod od vinograda i maslinjaka koje niste sadili.*“ Drugim riječima: „Nikad nisi radio za ove stvari, dao sam ti ih kao dar.“ „*A sada, bojte se Gospoda i služite mu u besprekornosti i u istini. Uklonite bogove kojima su vaši praočevi služili s one strane reke i u Egiptu, i služite Gospodu.*“ Ovdje je važno da zapazite pitanje između služenja sebi i bogosluženja.

Sotona želi da uništi pravo hrišćanstvo, i zato je uradio šta? Uzeo je ova dva suprotstavljena koncepta spasenja i udružio ih,

vjenčavajući *agape* i *eros*. Rezultat je bio da je proizveo treći tip spasenja, što je sinteza koja je neprihvatljiva u Bibliji. Dijelom Bog, a dijelom ja. Spasavam se djelimično uz pomoć Isusa Hrista, a dijelom onim što činim. Vjera plus djela. Nije vjera plus djela, već vjera koja radi ono što nas spasava. Tako za posledicu imamo dva načina spasenja spojena u jednoj sintezi.

Dobar primjer bavljenja time je poslanica Galatima. Pogledajte Galatima 5. glava i pogledajte šta Pavle ima da kaže o ova dva pogleda. Galatima 5:4: „*Odvojite se od Hrista, vi koji pokušavate da se opravdate po Zakonu.*“ Ono što on podrazumijeva pod „zakonom“ su „djela zakona.“ „*Izašli ste iz okrilja njegove blagodati.*“ Ne možete miješati to dvoje, kaže on. „*Jer mi Duhom, od vjere, čekamo nadu pravednosti. Jer u Hristu Isusu ništa ne vrijedi ni obrezanje ni neobrezanje, nego vjera koja kroz ljubav deluje.*“ Pavle je imao ovaj problem. On je bio Jevrej. Bio je farisej. Bio je član Sanedrina. Znači, fariseji su bili striktni legalisti. On je bio suprotstavljen jevanđelju, i pogledajte šta kaže u Filipljanima 3:3-9. U trećem stihu on pravi konstataciju: „*Mi koji služimo Bogu u duhu i hvalimo se Hristom Isusom, a ne uzdamo se u tijelo,*“ koje je ljudska priroda. Zapazite, ne ja plus Hrist, nego formula je „Ne ja, već Hristos.“

Zatim on kaže u četvrtom stihu: „*Ako se neko od vas Filipljana može hvaliti po tijelu, ja još više.*“ Zatim to obrazlaže u petom i šestom stihu: „*Obrezan sam osmi dan,*“ pravi Izraelac sa pedigreeom. On nije bio mješanac, već Izraelac sa poreklom. Čak daje i svoju krvnu liniju, „*od plemena Benjaminova, Jevrejin od Jevreja, po zakonu farisej.*“ On je revnovao za Zakon. „*Po revnosti progovornik pozvanih [hrišćana], po pravednosti koja proizlazi iz poslušnosti zakonu besprekoran.*“ „*Ali ono što mi je bilo dobitak, to zbog Hrista smatram gubitkom.*“ Jako je važno da zapazite da sve te stvari nije pripojio Hristovoj pravednosti. On ih je ostavio za Hristovu pravednost.

Zatim u devetom stihu: „*I da se nađem u njemu – ne oslanjajući se na svoju pravednost (samopravednost), koja je od zakona, već kroz vjeru Hristovu, na pravednost vjerom od Boga.*“ Šta je on mislio time da kaže? Pravednost koju je obezbijedio Bog. On joj nije ničim doprinio. Ona dolazi od Boga ali se prihvata vjerom. To je nešto što trebamo razumjeti.

Danas ima iskrenih hrišćana koji drže pogrešni dan iz prave pobude. Zna li to? Mi smo pitanje subota/nedjelja načinili sporom između hrišćana koji drže nedjelju i onih koji drže subotu. Nije to u pitanju. Spor je između istinskog Božjeg naroda koja je tijelo Hristovo i svijeta koji je pod Sotonom. Ali danas postoji konfuzija. Milioni hrišćana drže pogrešan dan ali iz ispravnih pobuda. Oni počivaju u Božjoj pripravi u Isusu Hristu ali drže pogrešan dan. Oni to ne shvataju.

S druge strane, mnogi iskreni hrišćani drže pravi dan od odmora ali iz pogrešnog razloga. Mnogi drže subotu, nadajući se da će ih to odvesti na Nebo. Držanje tog dana neće nikoga odvesti na nebo jer niko ne drži subotu tako striktno kao Jevreji. Oni su vrlo precizni. Govorimo o ortodoksnim Jevrejima.

Ali prije nego dođe kraj, istinsko jevanđelje o pravednosti vjerom će se obnoviti i propovijedati za svjedočanstvo. Drugim riječima, kad se pravo jevanđelje propovijedi u svoj svojoj punoći i doslednosti svih biblijskih istina više neće biti konfuzije. Tada će svaka osoba, hrišćanin ili nehrišćanin, morati načiniti izbor između života i smrti, između Boga i Sotone, između kraljevstva Božjega i kraljevstva Sotoninog. Tada neće biti konfuzije. To je smjer kuda trebamo ići. Potrebno je da postavimo valjan temelj jer kad to pitanje postane aktuelno, argumenti su već prezentirani i tada svako zauzima svoj stav. Hiljade će se priključiti svetkovateljima subote, jer su bili iskreni u svom počivanju u Hristu iako su držali pogrešan dan. A hiljade onih koji pripadaju pravom danu pridružiće se drugom taboru, jer su ga držali iz pogrešnog razloga. Tako će nastati

konačna polarizacija čovječanstva i mi znamo da će do nje doći.

Tako je fundamentalno pitanje između pravednosti vjerom i pravednosti djelima, između spasenja u Bogu i Hristu i spasenja kroz vlastitu religiju koju je izmislio čovjek.

Preko Duha proroštva, rečeno nam je da „kad kraj dođe samo jedno će prevladati, jedno zanimanje će prevladati, jedan predmet će natkriliti sve ostale – Hrist naša Pravednost.“ (Review and Herald, Dec 23, 1890) Kad se to dogodi svako ljudsko biće će morati zauzeti stav. U to vrijeme subota će ukazivati na počinak u Bogu a nedjelja na „počinak“ u čovjeku. Nisu hrišćani svetkovatelji nedjelje ti koji će donijeti nedjeljni zakon. Svijet će to učiniti. Istina je da će ih na to na svaki način ohrabriti otpalo hrišćanstvo ali svijet će donijeti odluku. Oni će kazati da se mora držati nedjelja. Kad se to dogodi, dva koncepta spasenja će se polarizovati i biće opet u konfliktu kao što je to bilo u Novom Savezu. U to vrijeme subota će postati pečat Božji ili pravednost vjerom u kontradikciji sa nedjeljom koja je žig zvijeri. Zvijer je jednostavno predstavnik aždaje koje je Sotona. Sotona daje moć zvijeri. Tako je stvarni rukovodilac svijeta Sotona. Velika borba će kulminirati u završnom sukobu između ove dvije grupe.

Dakle, šta će predstavljati subota a šta nedjelja? Subota će predstavljati „spasene u Hristu.“ Nedjelja će predstavljati „nevjerovanje u Hrista,“ hotimično, voljno odbacivanje Božje blagodati.

Kad se uspostavi nedjeljni zakon, to će za čovječanstvo označiti hotimično i voljno odbacivanje Božje spasonosne milosti u Hristu. To je gadost pustošna. Znamo da će zemlja opustjeti. Šta donosi tu pustoš? Gadost. Šta je gadost? Pređimo načas na istoriju Jevreja.

Neka Isus objasni cijelu stvar u Mateju 23. Radi se o Njegovom dolasku u Jerusalim u vrijeme trijumfalnog ulaska. On dolazi na sam rub stijene. Posmatra Jerusalim i evo šta kaže u Mateju 23:37-39: „Jerusalime, Jerusalime.“ Sjetite se da Jerusalim treba

pripadati Bogu. Sada je postao otpad. Vidjećete zašto. „*Ti koji ubijaš proroke i kamenuješ one koji su ti poslani! Koliko puta sam htio da skupim tvoju djecu kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila, ali niste htjeli!*“ Šta je on mislio pod „niste htjeli?“ Nećete da prihvatite dar Božji. Bilo je to njihovo konačno odbacivanje Isusa Hrista. Sjetite se sedamdeset sedmica iz Danila 9. glava. U posljednjoj sedmici On je potvrdio savez, obećanje. I šta su oni uradili sa tim obećanjem? Odbacili su ga.

Sada 38. stih: „*Eto, ostavlja vam se vaša kuća pusta.*“ To je gnjev Božji. Sjetite se 5. glave Rimljanima. Ti ljudi su okrenuli Bogu leđa i Pavle tri puta kaže „ostavi ih Bog.“ Oni su rekli „ne želimo te Bože.“ Molimo te, ne zaustavljaj nas. Bog je kazao „U redu. Odstupiću od vas.“ Gospod kaže: „Ostavljam vam vašu kuću pustu.“ Drugim riječima, „Ostavljam vam dom nezaštićen.“ Zna li šta se događa kad Gospod tako čini? „*Kažem vam: nećete me više vidjeti sve dok ne budete rekli: 'Blagosloven onaj koji dolazi u ime Gospodnje.*“ Ali tada će biti isuviše kasno.

Pogledajte sada Matej 24:14-20 gdje Isus govori o događajima posljednjih dana. U 14. stihu On kaže: „*A ova dobra vijest o Kraljevstvu propovijedaće se po cijelom svijetu kao svjedočanstvo svim narodima, i tada će doći kraj.*“ Zapazite da riječ „svjedočanstvo“ označava nešto što se prezentira kao jasan dokaz. Jevreji su se odlučili nakon svjedočenja tih ljudi. „*Kada, dakle, vidite da 'gadost pustošenja', o kojoj govori prorok Danilo, stoji na Svetom mjestu – ko ovo čita, neka shvati – neka tada oni koji budu u Judeji bježe u planine, i ko se zatekne na krovu, neka ne silazi u kuću da nešto uzme, a ko se zatekne u polju, neka se ne vraća da uzme ogrtač.*“

Šta je bila gadost pustošenja? Dakle, ako ste čitali spise Duha proroštva, bilo je to rimsko obilježje koje je udareno na vratima hrama. Kad su hrišćani to vidjeli i da Jevreji taj paganski simbol utisnut na vratima nazivaju gadošću, oni su pobjegli. Vjerujemo da

će nedjeljni zakon biti globalna gadost koja pustoši. Kad svijet hotimice bude tražio od svih ljudi da drže nedjelju i zabrane nam da držimo Božji dan od odmora to postaje gadost pustošenja. Drugim riječima, to je vrijeme kad ćete morati napustiti svoje domove i možda morati živjeti u planinama. To je ono što će se dogoditi. Nedjeljni zakon je znak zvijeri koji govori Bogu: „Mi hotimice, voljno odbacujemo jevanđelje Isusa Hrista.“

Pogledajte poruku trojice anđela. Prvi anđeo ima šta u svojoj ruci? Vječno jevanđelje koje se ima propovijediti svakom narodu, plemenu i jeziku. Drugi anđeo ne donosi neku novu poruku jer izraz „ide za njim“ znači „priključiti se ili pratiti.“ Drugi anđeo se priključuje prvom anđelu koji upozorava svijet da su u nevolji ako ne izađu iz Vavilona. Poruka trećeg anđela daje konačni poziv. Ona kaže: „Oni koji namjerno, hotimično primaju žig zvijeri, primiće gnjev Božji koji se nepomiješan izliva.“ Za one koji namjerno otpadaju jevanđelje i odbacuju Isusa Hrista ne ostaje ništa do strašno čekanje suda Božjeg. Tako je pitanje subota/nedjelja pitanje pravednosti vjerom Božjom ili pravednosti djelima čovječijim. Subota je samo znak ili pečat istine. Nije toliko pitanje dana već zašto je taj dan tu.

Evo jednog primjera iz Otkrivenja 6:17: „*Ko može ostati?*“ To je pitanje. Isto pitanje uputio je Isus Hrist u Luki 18:8: „*Kad Sin čovječiji dođe, hoće li naći vjeru na zemlji?*“ U Otkrivenju 7. Bog kaže, „Da, postojaće narod koji će stajati.“ Ali prije nego što mogu stati Bog govori: „Zadržaću četiri vjetra kako bi se Božji narod mogao zapečatiti.“ Koristićemo Rimljanima 4. kao ilustraciju pečata. U Rimljanima 4:9-11 imamo jedno pitanje. Pavle nam kaže da obrezanje ničim ne doprinosi našem spasenju. Jevreji su na to uzvratili „ako obrezanje nema vrijednosti, zašto ga je Bog dao?“ To je valjano pitanje. Pavle odgovara u 11. stihu. „I on, to jest Abram, je primio znak obrezanja. Obrezanje ne spasava nikoga, ali je bilo znak pečata pravednosti vjerom dokle je još bio neobrezan.“

Da li je Abram stekao pravednost obrezanjem? Ne. Da li je bio pravedan prije obrezanja? Da. Zašto je onda Bog dao obrezanje? Kao znak pečata.

Koliko je Abram bio star kad ga je Bog pozvao da izađe iz svog doma. Imao je 75 godina. Bog je rekao: „U tvom sjemenu blagosloviću sve narode.“ Koliko djece je imao? Nijedno. Ali mu je On obećao puno. Osam godina kasnije još uvijek nije imao sina, i njegova vjera se počela kolebati. U Postanju 15. glava Bog mu je rekao „zašto se plašiš?“ Abram je kazao: „Jer nisi održao obećanje. Jedini sin kojega imam u domu je sin mog sluga Eleazara. Da li je on obećani sin?“ Bog je rekao „ne.“ Zatim ga je Bog izveo u šetnju, pokazao mu zvijezde i rekao: „Toliko djece ćeš imati.“ On je ponovio obećanje. Pavle kaže da je Abram vjerovao i to mu se računalo u pravdu. Dvije godine kasnije, Sara je došla Abram i rekla: „Ne vjerujem da Bog može održati svoje obećanje. Potrebna mu je pomoć, zato imam jedan predlog. Idi k Hagari kao surogativnoj majci i načini dijete.“ Abram je rekao: „Mislim da je to dobra ideja. Bogu je potrebna pomoć. Evo već deset godina da čekamo.“ Tako je dobio Ismaila. „Evo obećanog sina,“ kazao je Bogu. „Održao si obećanje i ja sam Ti pomogao.“ Bog je rekao: „Ne. On nije obećani sin.“

Znate li da je Bog prolongirao to obećanje Abram i Sari sledećih petnaest godina. Govorimo o trpljenju svetih! Fizički, naučno i ljudski za Saru je bilo nemoguće da ima dijete. I Bog je rekao Abram: „Vjeruješ li još uvijek da ti mogu dati sina?“

Zatim u Rimljanima 4:18 imate ove riječi: „*Iako nije imao razloga da se nada, on je imao nadu.*“ Protivno svim naučnim činjenicama, on je vjerovao i postao otac vjernih. A Bog je rekao, „Želim načiniti savez a to je obrezanje. Želim da se oslobodiš nevjerstva i zapečatiš svoju vjeru jednom zauvijek.“ Obrezanje je bilo ono što je zapečatilo njegovu vjeru.

Sedamnaest godina kasnije, ta vjera je oprobana stvarnim

ispitom. Bog je rekao: „Uzmi svoga sina kroz kojega ću blagosloviti sve narode i žrtvuj ga.“ Jevrejima 11:7 iznosi ovo. Biblija nam kaže u Jevrejima 11 da ga je Abram htio žrtvovati jer je vjerovao da Bog koji mu je dao sina kad je to bilo nemoguće može da ga povрати u život. Zato je prošao taj ispit.

Pavle kaže da je „*dobra vijest Hristova... sila Božja na spase-nje svakome ko vjeruje... Jer se u njoj otkriva pravda Božija iz vjere u vjeru, kao što je napisano: A pravednik će živjeti od vjere.*“ (Rimljanima 1:16,17)

Subota će postati pečat. Pitanje subote nije toliko „da li se pokoravaš Bogu?“ već „da li počivaš u Hristu?“ kad svi dokazi oko vas budu govorili da nas je Bog napustio. Bog može proizvesti narod koji će počivati u Hristu iako njihova osjećanja i vidljivi dokazi pokazuju da ih je On ostavio. Može li Bog proizvesti takav narod? Narod Isusove vjere.

Da li se Hrist osjećao ostavljenim na krstu? Ili šta je radio kad je uzviknuo „Oče, Oče, zašto si me napustio?“ Kako je mogao opstati na krstu? Ko mu je dao tu moć?

U tim strašnim satima On se vjerom oslanjao na dokaze o prihvaćanju koje mu je Otac dao do tada. On se bio poistovjetio sa Očevim karakterom; shvatio je Njegovu pravdu, Njegovu milost i Njegovu veliku ljubav. Vjerom je počivao u Onome kojega je uvijek sa radošću slušao. Vjerom je Hrist bio pobjednik, i to je ona vrsta vjere koju mi moramo razvijati. Da li je lako vjerovati u Hrista kad sve ide naopako?

U posljednjem vremenu kršenje subote nije toliko kršenje Zakona koliko odbacivanje milosti Božje. Vidite, ako kršite neki propis, ima oprostaja, ali ako odbacujete Hrista vi činite neoprostiv grijeh. Tako će kršenje subote biti odbacivanje vjere Isusove i dara Božjeg u Isusu Hristu. To će biti pitanje. I to je ono što trebamo objasniti ljudima.

Subota u odnosu na Zakon

Sada je možemo pozabaviti subotom u odnosu na zakon. Pitanje koje se postavlja je da li su hrišćani pod subotnim zakonom? Drugim riječima, da li Bog zahtijeva od hrišćana da se pokoravaju četvrtom Uputu?

Postoje dva glavna argumenta sa kojima morate biti upoznati. Potrebno je da se obratimo oboma od ova dva argumenta. Jedan je star koliko i Reformacija. On dolazi od samog Lutera. Drugi je takođe vrlo poznat argument. Prije nego ih razmotrimo hajde da pogledamo njegov zaključak. Šta on kaže o hrišćanima koji drže subotu? „Oni su se vezali zakonom koji nije donio nastavanje Duha Božjeg. Oni su se takođe vezali za Proviđenje koje ništa nije savršilo i nije moglo proizvesti pravednost. Oni su pokvarili blagodat Božju pokušavajući kombinovati zavjet ropstva i smrti sa zavjetom slobode i života.“ Zatim on upućuje ovaj poziv: „Prijatelju, ako ti je duša skrhana pod sistemom doktrina i zapovijesti koje su ljudi izmislili neka ti Bog da milosti i hrabrost ubjeđenja da slomiš taj okov i hodiš kao slobodan čovjek u Hristu.“

Dakle, moramo se pozvati na ovo jer dolazi od jednog iskrenog hrišćanina. Šta je argument ovog rukopisa? Poenta je u tome da Dekalog, to jest Zakon, pripadaju Starom Savezu a ne Novom. Ako ih upitate „Šta ćete uraditi sa uputima Novog Saveza? Mislite li da je sada u redu krasti ili ubijati?“ „Ne, ali devet od deset zapovijesti su obnovljene u Novom Zavjetu, ali ne i četvrta zapovijest.“

Zanimljivo. Subota se zaista pokazuje kao probni kamen u cijelom Zakonu, i upravo to će biti slučaj na kraju istorije pobune. Prije komentara Luterove izjave, pogledajmo jedan tekst koji pokazuje da su i Izraelci imali sličan problem i da je odbacivanje Subote usko povezano sa pobunom u srcu protiv Boga: „*Ako odvratiš nogu svoju da ne činiš ono što je tebi drago u Subotu, na moj sveti dan, i ako Subotu nazoveš radošću, Gospodnjim svetim danom, slavnim danom, i ako ga budeš slavio umjesto da ideš svojim*

putevima, umjesto da činiš ono što je tebi drago i da govoriš prazne riječi, tada ću ja, Gospod, biti tvoja radost najveća i ja ću te izvesti na zemaljske uzvišice. Daću ti da jedeš nasljedstvo Jakova, tvog praoca, jer usta Gospodnja rekoše.“ (Isaija 58:13, 14)

Da li je tačno ovo što je Luter kazao? Naravno da nije. Na primjer, u Djelima 14. glava gdje se opisuje Pavlovo i Barnabino iskustvo u Listri, nalazimo da su oni učinili čudo iscjeljenjem jednog bogalja a ljudi koji su to posmatrali su kazali: „Ovo mora da su bogovi u ljudskom tijelu.“ Tako su pali ničice obožavajući Pavla i Barnabu koji su bili zaprepašćeni takvim razvojem događaja. Poslušajte šta Pavle kaže u 15 stihu: „*Ljudi, zašto to radite? I mi smo samo ljudi, kao i vi! Mi vam objavljujemo dobru vijest da se od tih ispraznih stvari obratite živom Bogu, koji je stvorio nebo i zemlju i more i sve što je u njima.*“ Ovo je navod iz četvrtog Uputa. dan, zato je Gospod blagoslovio sedmi dan i posvetio ga.“ Dakle, prema argumentaciji protivnika subote, četvrti Uput je obnovljen u Novom Savezu. Postoje i neki drugi navodi, na primjer poruka trojice anđela: „Dajte slavu Onome koji je načinio nebo, i zemlju i sve što je u njima.“ A to je u kontekstu vječnog jevanđelja! Govori se o vječnom savezu. Ako vam budu iznosili ovaj argument jednostavno zatražite da vam pokažu gdje su devet Uputa obnovljeni u Novom Savezu, a samo četvrti nije.

Evo i drugog argumenta. On vodi poreklo od Lutera u njegovom radu „Protiv saksonskih radikala“ koji su bili anabaptisti. Ovo je napisano februara 1525. Anabaptista A. Karlstadt je zahtijevao obnavljanje Deset zapovijesti u Hrišćanskoj crkvi. Luter je rekao ovo: „Samo onaj dio deset zapovijesti sada obavezuje koji čuva uspomenu na prirodni zakon.“ Tako on dijeli deset zapovijesti na prirodne i ceremonijalne zakone. Ne ukradi, ne ubij, ne čini preljube, itd. Ali ne i zapovijest za subotu. (Luter je odbacio subotu.) „Ako Karlšad istraje držaćemo nedjelju u subotu.“ Tako je Luter priznao da se četvrti Uput veže za subotu. Ali rekao je da nije

obavezujuća za hrišćane zato što ne pripada prirodnom zakonu. Drugim riječima, Novi Zavjet samo obnavlja „prirodni zakon“.

Dakle, šta on podrazumijeva pod „prirodnim zakonom“? On je mislio na zakon da ljudska bića po prirodi znaju šta je pravo a šta pogrešno. Oni ne moraju biti hrišćani. Njihova savjest im svjedoči šta je pogrešno, na primjer ubijanje, krađa, preljube. Šta ćemo sa ovim argumentom?

Ono što je Luter uradio je udarac u sam temelj hrišćanske etike tim argumentom. Mi ljudska bića posmatramo grijeh kao akt. Bog posmatra grijeh kao pobudu. To je Isus iznio u propovijedi na gori. Fariseji su kazali: „Nikad nismo počinili ubistvo.“ Isus je rekao: „Ako mrzite nekoga bez razloga, već ste počinili ubistvo. Ili ako pogledate ženu sa željom iako niste sproveli taj akt, učinili ste preljubu.“

U ovom kontekstu razmotrimo Rimljanima 7:7. „*Dakle, šta ćemo reći? Da li je Zakon grijeh? Nipošto! Ali nikada ne bih shvatio šta je grijeh da nije bilo Zakona. I ne bih shvatio šta je požuda da Zakon nije rekao: Ne poželi!*“ Pavle, dakle, kaže: „Po prirodi nisam znao da je pogrešno poželjeti tuđu imovinu dok Zakon to nije kazao.“ Drugim riječima, ako biste šetali ulicom i ugledali novi sportski „porše“ i kazali sebi „volio bih da imam ovaj auto,“ i zaželjeli auto, može li vas policajac uhapsiti? Ne. Ali da li ste prešli zakon Božji? Da. Tako zaželjeti nije prirodan zakon. To je zakon koji je dao Bog koji govori grešnom srcu.

U Jakovu 1:14 opisuje se proces od kušanja do grijeha. Postoje tri stvari: 1. Iskušenje. Da li je iskušenje grijeh? Ne. 2. Začinjanje tog kušanja i 3. čin. Posledica tog čina je smrt. Kad iskušenje postaje grijeh? Kad se začne u umu ili kad počinite djelo? Legalisti bi rekli „kad počinite djelo.“ Bog kaže „kad se začne u umu.“ Ako kažete da je samo „prirodni zakon“ grijeh, vi tada uništavate osnovu onoga što Bog zove grijehom koje je želja formirana u umu. Ali davati samo primjedbe na njihov opozicioni stav nije

dovoljno. Mi moramo izložiti subotu na način koji osvjedočava.

Posmatranje Zakona je dvostrano. Zakon Božji, Dekalog, je Božji mjeraki štapa pravednosti. On definiše vrlinu. Bilo da govorite o njemu sa starosaveznog ili novosaveznog stanovišta, mjeraki štapa pravednosti je isti. Pod oba saveza čovjek se spasava vjerom u Božju pripravu. Razlika je samo u tipu i antitipu.

Pavle nam kaže u Rimljanima 10:4 da je Hrist svršetak Zakona za pravednost svima koji vjeruju. Pod „svršetkom“ grčki podrazumijeva ispunjenje. Dakle, postoje dvije strane posmatranja Zakona. Jedna je slovo zakona a druga duh zakona. U Starom Savezu zakon je bio napisan na kamenim pločama i na svcicama. To je slovo. U Starom Savezu zakon su bila pravila, čini i ne čini, sa posledičnom kaznom ako ne činite. Dobar primjer slova zakona je Galatima 3:10. *„Jer koji su god od djela zakona pod prokletstvom su, jer je napisano: Proklet da je svako ko ne ostane u svemu što je napisano u svitku Zakona da ga vrši.“* Ali jako je važno da zapazite da se ovdje „djela Zakona“ odnose na legalizam – pokušaj spasenja vršenjem Zakona u ljudskoj sili. Otuda neophodnost da se zakon upiše na „pločama“ našeg srca. Šta dakle Novi Savez podrazumijeva kad kaže „Bog će upisati zakon u vašim srcima?“ Očito se ne govori o pravilima. Riječ je o duhu zakona.

Dakle, šta je duh zakona? Prvo idemo na Rimljanima 7. glava koje je zaista pasus koji se bavi oslobađanjem od legalizma i ulaskom u Božji trajni savez. Evo šta Pavle kaže u 6. stihu: *„A sada smo oslobođeni Zakona.“* To znači da smo oslobođeni od legalizma. To je kontekst. *„Jer smo umrli onome što nas je sputavalo, da bismo bili sluge na novi način, po Duhu, a ne na stari način, po slovu.“* Dakle, šta je duh zakona? Neka Isus odgovori na to pitanje. Ovo je vezano za značaj subote u odnosu na zakon.

Prema Isusu, zakon Božji je ustanovljen na načelu agape ljubavi. Matej 22:36-40. Jedan mladić dolazi Isusu i kaže: „Koji nauk je najveći u knjizi Zakona?“ To je Tora, pet knjiga koje su Jevreji

označavali kao knjige zakona. „*A Isus mu reče: Voli Gospoda, svoga Boga, svim svojim srcem, svom svojom dušom i svim svojim umom. To je najveći i prioritetni nauk.*“ Isus jednostavno citira knjigu Zakona, 5. Mojsijevu 6:5. Zatim u sledećem stihu On kaže: „*A drugi je sličan ovom: Voli svoga bližnjega kao samoga sebe. Na ova dva nauka zasniva se cijeli Zakon i proroci.*“

Vraćamo se našem proučavanju o „agape“ i „eros“ ljubavi. Bog je u Adamovo srce usadio agape ljubav jer je Adam bio stvoren po Božjem obličju. Bog je agape (1. Jovanova 4:8,16). To znači da je on imao ljubav koja je išla prema drugima a ne prema njemu samom, jer agape nema „ja“ u sebi. 1. Korinćanima 13:5: „Agape ne traži svoje.“ Nema „ja“ u agape. Takav je bio Adam prije pada.

Dakle, šta se dogodilo kad je Adam sagriješio? Ljubav je nestala a sebičnost zauzela njeno mjesto. Ova nova „ljubav“ je postala okrenuta prema sebi – eros. To se dogodilo prilikom pada. Ljudska ljubav agape se okrenula prema sebi. Na hebrejskom jeziku ova riječ za skretanje se naziva bezakonje. Jevrejska riječ za bezakonje znači skrenuti. „Svi mi kao ovce zalutismo. Svako od nas okrenu svojim putem.“ Svako ljudsko biće se rađa sa sebičnom ljubavlju. Ne moramo pokušavati da volimo sami sebe. Onog dana kad ne volite sebe, vi ste bolesna osoba. Čak i osoba koja vrši samoubistvo voli sebe. Ona se jednostavno ne može suočiti sa životnim pitanjima. Ona ne brine koliko će to povrijediti njene mile i drage. Želi samo riješiti svoj problem, a jedini način je samoubistvo. Tako je ljubav prema sebi spontana. Eros je izokrenuta agape.

Kad vozite, ako kršite ograničenje brzine i policajac vas zaustavi, vi se nagađate s njim. „Čovječe, žurim. Imam jednu obavezu.“ Da li vam je žao zato što volite policajca? Da li vam je žao jer volite zakon zemlje ili vam je žao zato što volite svoj džep? Zašto molite za milost?

Vi volite sebe i kad ste loši. Zato kad propovijedate jevanđelje svijetu morate im doći na nivou na kojem se nalaze. Na čem se

pozivate? Kad je onaj mladić došao Isusu i rekao „Kakvo dobro moram učiniti da bih se spasao?“ on je izgubio jevanđelje. Isus je rekao „drži Upute.“ „Držim ih otkako sam bio u osnovnoj subotnoj školi.“ Isus je rekao „U redu, dozvoli da te okušam. Ako voliš bližnjega svoga kao samog sebe, razdaj svoje bogatstvo bližnjima, slijedi me i daću ti moje blago.“ Da li je poslušao? Ne. Zašto? Jer je volio sebe i uživao u materijalizmu.

Agape je dodatak pomoću kojeg se stvarno drži Zakon. Bez agape ne možemo držati Zakon. Dakle, evo problema. Ljudi nemaju agape, oni imaju samo eros koje je sebična ljubav. Sebična ljubav jedino zna kako da udovoljava sebi i griješi. Usput, ako držimo subotu zato što želimo ići na Nebo, da li držimo Zakon? Ili smo samo legalisti? Dok je grijeh prestup Zakona a ljubav ispunjenje Zakona, ljubav je takođe ispunjenje grijeha. Sebična ljubav je ispunjenje grijeha. Agape je ispunjenje Zakona.

Naš problem je što nemamo agape. Imamo samo sebičnu ljubav. Zato Biblija uči da se djelima zakona nijedno tijelo ne može opravdati jer nemamo dodatak za opravdanje. Zapamtite, dakle, da je za nas nemoguće držati Zakon bez dodatka agape. Upravo je to ono što Bog obećava kroz proroke:

„Daću im srce da me poznaju, da znaju da sam ja Gospod. Oni će biti moj narod, a ja ću biti njihov Bog, jer će mi se vratiti svim svojim srcem.“ (Jeremija 24:7)

„Ja ću im dati jedno srce i staviću u njih nov duh. Izvadiću iz njihovog tijela kameno srce i daću im mesno srce, kako bi živjeli po mojim odredbama i držali se mojih zakona i izvršavali ih, i oni će biti moj narod i ja ću biti njihov Bog.“ (Ezekijel 11:19,20)

„Poškropiću vas čistom vodom i bićete čisti. Očistiću vas od svih vaših nečistota i od svih vaših odvratnih idola. Daću vam novo srce i u vas ću nov duh staviti. Izvadiću iz vašeg tijela kameno srce i daću vam mesno srce. Staviću u vas svoj Duh, pa ćete živjeti po mojim propisima i držaćete se mojih zakona i izvršavaćete ih.“

(Ezekijel 36:25-27)

Kraljevstvo Božje u nama mora prvo zaživjeti vjerom, u Duhu Božjem, ali ova obećanja imaće svoju punoću tek kad spasenje postane stvarnost. To se jasno vidi iz konteksta. Dotle moramo živjeti i po slovu i po Duhu, u protivnom možemo lako podleći iskušenju da izmislimo vlastito (liberalno) jevanđelje i Božji zakon zamijenimo svojim (liberalnim) zakonom, izgovarajući se kako je to zapravo „življenje po duhu“. To je upravo ono što vidimo danas u svijetu koji se naziva hrišćanskim. Međutim, stvarni život po duhu podrazumijeva promjenu motiva tako da je unutrašnji čovjek saglasan sa poslušnošću Bogu. A test poslušnosti je opet Zakon, čiji pečat je Subota. Život po Duhu takođe podrazumijeva punu saglasnost sa istinom, jer Duh Božji i Hristov osvjedočava u svaku istinu (Jovan 14:17; 16:13). Provjera duhova (1. Jovanova 4:1) nije moguća bez poznavanja istine po slovu i po Duhu.

Mi ljudska bića nemamo agape. Možemo li je proizvesti naporom? Agape je dar od Boga vjerniku. To je najveći dar. Grešan čovjek ne može proizvesti ovu agape ljubav i zato u i od sebe ne može ispuniti Zakon Božji. Dobar primjer je Rimljanima 7:22-24. Pavle govoreći o opštem čovjeku i kaže: „Uživam u zakonu. Želim držati zakon ali kako ne nalazim. Ne mogu to. Ja nesrećni čovjek!“ Zašto? Jer nemamo ovu primjesu.

Božja agape ljubav je najveći dar Svetog Duha vjerniku. 1. Korinćanima 12. i 13. glava je u kontekstu duhovnih darova. Ako počnemo sa poslednjim stihom 12. glave, dobićemo kontekst 13 glave. Pavle je u 12. glavi govorio o duhovnim darovima. U 31. stihu on kaže: „*Gorljivo se trudite da dobijete veće darove. A ja ću vam pokazati još uzvišeniji put.*“ Sada ću vam pokazati najveći dar Svetoga Duha. Koji je to dar? Agape.

Bog vjerniku daje agape. To je ono obećanje o „upisivanju Zakona u srce,“ što jednostavno znači stavljanje Božje ljubavi u naše srce. Zašto nam je sada potreban ovaj dar?

Novi Savez vrlo malo govori o prva četiri Uputa. Puno više se govori o preostalim šest. Na primjer, u Galatima 5:14: „*Jer se sav Zakon ispunjava u jednoj riječi: Voli svog bližnjeg kao samog sebe.*“ Ili pogledajte Rimljanima 13. glava gdje Pavle govori o hrišćanskoj etici, i naći ćete da se od 8. do 10. stiha govori o hrišćanskom življenju. Ne trebamo dugovati nikome ništa a trebamo se međusobno voljeti. On ne navodi prva četiri Uputa nego posljednjih šest. Počevši sa šestim stihom: „*Jer ovo ne čini preljube, ne počinj zločin ubistva, itd.*“ U desetom stihu: „*Ljubav ne čini zlo bližnjem. Dakle, ljubav je ispunjenje Zakona.*“

Šta ćemo onda sa prva četiri Uputa, pošto nemamo agape? Ako pažljivo posmatramo Novi Savez, prva četiri Uputa se drže u kontekstu vjere. Drugim riječima, Bog nam daje jevanđelje a mi mu zauzvrat vjerujemo. Vjera je ispunjenje prva četiri Uputa. Ako prihvatamo jevanđelje, nećemo imati drugih bogova ispred Njega. Ako prihvatamo Boga kao svog Stvoritelja i Spasitelja, nećemo imati nikakvih idola.

Zapazite ako čitate Rimljanima 1:18 i dalje da Pavle govori o ljudima koji su okrenuli Bogu leđa. Šta oni čine kad odbace Boga? Prave vlastite bogove. Vjera traži da imate samo jednog Boga, da nemate idola, da ne uzimate Njegovo ime uzalud i da počivate samo u Bogu. Tako se držanje subote mora razumjeti u kontekstu vjere.

Okrenite 1. Jovanovu 3:23: „*A ovo je njegov nauk: da vjerujemo u ime njegovog Sina Isusa Hrista i da volimo jedan drugoga, kao što nam je dao uput.*“ Drugim riječima, naša vjera je odgovor na prva četiri Uputa. Šta Bog čini onima koji vjeruju? On zauzvrat unosi vjerom agape u naša srca i tako se agape pokazuje prema drugima. I kad svijet vidi agape kako se izliva prema njima, tada će „*svi ljudi znati da ste moji učenici.*“ Tako se prva četiri Uputa moraju uvijek razumjeti u kontekstu vjere.

Idemo sada na Matej 6. glava: „*Prvo tražite Kraljevstvo Božije*

i njegovu pravednost.“ Kako tražimo kraljevstvo Božje? Hodočašćem? Ne. Davanjem novca? Ne. Kako? Isključivo vjerom. Vjera je naša poslušnost u odnosu na prva četiri Uputa. Zato se vjera izjednačava sa poslušnošću. Imamo pasus koji se bavi Jevrejima, koji su držali pravi dan ali nisu poslušali jevanđelje. Oni su držali subotu. U Rimljanima 10:16: „*Ipak nisu svi prihvatili dobru vijest.*“ Zatim on to dokazuje citirajući Isaiju: „*Gospode, ko je povjerovao našem propovijedanju?*“

Tako je za Pavla vjera sinonim poslušnosti. Prva četiri Uputa se slušaju vjerom. Dakle kad ih imamo deset, šta da činimo sa Uputom o suboti? U ovom kontekstu držanje subote postaje pečat pravednosti vjerom. Oni koji ulaze u Božji počinak neće pokušavati proizvesti vlastitu pravednost. Zašto? Jer počivaju u pravednosti Hristovoj. Oni se pokoravaju zakonu Božjemu – prvim četiri Uputima. Oni nemaju drugih bogova pred sobom, uključujući sebe, uključujući materijalizam. Nemaju idole. Oni ne uzimaju Njegovo ime uzalud i oni počivaju u Hristovoj pravednosti. „*Iz kog ste vi u Hristu Isusu, koji nam posta mudrost od Boga i pravednost i posvećenje i iskupljenje.*“ (1. Korinćanima 1:30; vidi takođe Rimljanima 3:20-28)

Zato kad prezentiramo subotu u ovoj svjetlosti, ona postaje pečat pravednosti vjerom. Zašto? Jer subota zahtijeva da nemamo drugih bogova. Naše povjerenje je u Onoga koji nas je stvorio, koji nas je otkupio i koji će nas obnoviti. To je ono što Pavle govori ljudima u Listri. Ne obožavajte nas. Obožavajte pravog Boga koji je stvorio nebo, zemlju i more. Neobraćen čovjek bi rado primio obožavanje i ljudsku slavu, baš kako svjedoči istorija pseudo hrišćanstva po imenu.

Troanđeoska poruka kaže: Dajte slavu Bogu jer je On naš Stvoritelj, On je naš Otkupitelj i On je naš Obnovitelj. Naše povjerenje nije ni u jednom drugom. Pitanje je gdje stojite? Hoćete li počivati samo u Hristu kojega je subota spoljašnji znak ili ćete

počivati u vašim vlasitim naporima, sposobnostima i dostignućima.

U vrijeme nevolje moraćemo živjeti jedino vjerom. Ako zavise i u najmanjoj mjeri o sebi i svojoj sposobnosti i znanju, vi ne počivate sto posto u Bogu. Vi kršite četvrti Uput. Zato će subota biti fundamentalno pitanje u vrijeme nevolje jer je spor između dvije suprotnosti, vjere Božje i Hristove i ljudske religije. Postoje samo dva tabora, oni koji svoju vjeru potpuno polažu u Boga i oni koji svoju vjeru polažu u čovjeka, lažno se pozivajući na Boga. Neće biti onih između. Na kraju vremena neće biti mješavine.

Zato moramo imati vjeru Abramovu koji je otac svih nas. Abram je imao vjeru koja se nije dala uzdrmati. Ali Abram je bio samo tip. Želimo ići k realnosti koje je Hrist. On je visio na krstu. Što se tiče Njegovih osjećanja i onoga što se dešavalo, bio je napušten od Boga ali vjerom je pobijedio.

Šta je stvarno pitanje u vrijeme nevolje. U Danilu 12:1 i Jeremiji 7:13 nam je rečeno da će vrijeme nevolje biti takvo kakvo nijedno ljudsko biće ili naraštaj nije iskusio u prošlosti. Jeremija kaže da je to vrijeme muke Jakovljeve. Šta je bio predmet Jakovljeve borbe? Čitavog svog života Jakov je pokušavao ispuniti Božje obećanje pomoću sopstvenih zamisli. Ali njegove zamisli su propale. Sada se vodila borba između njega i njegove vjere. Izdržao je iako je bio osakaćen. Kazao je: „Neću te pustiti dok me ne blagosloviš.“ To je vrsta vjere koju Bog želi u svom narodu. On želi narod koji neće odstupiti od Boga čak iako bi nebo palo. Evo tog pitanja u Isaiji 54:5,6: „*Jer je tvoj muž, tvoj Tvorac, kome je ime Gospod nad vojskama. Sveti Bog Izraelov je tvoj Otkupitelj. On će se zvati Bog nad cijelom zemljom. Jer te je Gospod pozvao kao da si ostavljena žena, žalosnog duha, kao žena u mladosti uzeta koja je kasnije odbačena, kaže tvoj Bog.*“

Sada pogledajte 7. stih: „*Ostavio sam te samo nakratko, ali ću*

te u svom velikom milosrđu primiti.“ Spor u velikoj borbi je vrlo prost. Sotona će reći Bogu: „Da, ovi ljudi su ti lojalni jer si ih ogradio. Ti ih štitiš. Ukloni ogradu i predaj mi ih u ruke i vidjećeš kako ti okreću leđa.“ Bog kaže: „U redu. Napustiću ih. Možeš raditi što želiš. Možeš ih progoniti. Možeš ih moriti glađu. Možeš raditi što hoćeš od njih ali ih ne smiješ ubiti. To ne možeš.“

Bog će ukloniti svoju zaštitu od nas i mi ćemo to osjećati – On nas neće napustiti ali ćemo se osjećati napuštenim kao što se Hrist osjećao. Đavo će se igrati sa našim osjećanjima. Zato nikad ne smijemo izjednačavati osjećanja sa vjerom. On će nam reći: „Znaš li zašto te Bog ostavio? Zato što si izgubljen.“ Čak iako možda nećemo grijehiti, osjećaćemo se grešnima. Jedino što nam ostaje je vjera u Isusa Hrista.

Isus je pobijedio vjerom. Sotona će pobjesniti kad odbijemo da se lišimo oslonca na Boga i tada će izdati dekret da nas pobiju. Tada će nas Bog zaštititi svojim anđelima.

Zato je subota ključno pitanje pošto je to Uput koji ukazuje na narod koji potpuno i kompletno počiva u svom Stvoritelju i Otkupitelju, subota blagoslovena i posvećena. Zato će subota postati pečat pravednosti vjerom. Samo ako posmatramo prva četiri Uputa u kontekstu vjere možemo prezentirati subotu u svjetlosti jevanđelja Novog Saveza.

5. Subota u Troanđeoskoj poruci iz Otkrivenja

Troanđeoska vijest je posljednja Božja opomena svijetu, zapisana proročkim perom u Otkrivenju 14:6-12.

Ona sadrži nekoliko ključnih činilaca:

1. Nosi „vječno“ originalno jevanđelje odnosno dobru vijest svijetu.

2. Objavljuje dolazak Božjeg suda. Ključni događaj koji obilježava vrijeme kraja vezano za realizaciju Plana spasenja je istražna faza Božjeg suda koja je, prema najdužem vremenskom proročanstvu iz Danila 8:13,14; 9:22-27 o 2300 dana odnosno proročkih godina, započela od 1844. godine. Istražni sud odnosi se na Hristovo antitipsko posredovanje u nebeskoj Svetinji odnosno u odjeljenju zvanom Najsvetije mjesto ili Svetinja nad svetinjama gdje se obavlja djelo poznato u tipologiji zemaljske svetinje kao Dan pomirenja („Jom Kipur“ na hebrejskom). Istražni sud je prva faza Božjeg suda u kojem se razmatraju slučajevi svih ljudi koji su ikada živjeli na zemlji, zaključno sa živima u vremenu okončanja ovog suda, i verifikuju za spasenje ili za izvršni sud nad nepokajanima zlima (Otkrivenje 20:5, prvi dio; 20:7-15). On se takođe poistovjećuje sa vremenom milosti. Ovo zato što je vrijeme milosti isti okvirni period kao Istražni sud koji se završava sa okončanjem Hristove posredničke službe, kada će i prestati svaka mogućnost opredjeljenja za Boga i spasenje. I dok je početak Istražnog suda odnosno vremena milosti poznat, tu se ujedno i završavaju vremenska proročanstva Biblije tako da je termin završetka Istražnog suda, nakon čega neposredno slijedi Drugi Hristov dolazak, nepoznat. Mi možemo pratiti znake vremena u kontekstu ispunjenja

biblijskog proroštva za vrijeme kraja, ali ne i baviti se datiranjima koja su poznata samo Bogu (Marko 13:32,33).

2. *Objavljuje Boga kao Stvoritelja – ukazuje na obnovu Subote iz Dekaloga.*

3. *Objavljuje pad duhovnog Vavilona i raskrinkava grijehe Vavilona – Majke bludnice i njenih ćerki.* Tako objava o padu Vavilona (Otkrivenje 14:7) u kontekstu vremena u kojem se pronosi podrazumijeva sledeće: i) Identifikovanje nosioca duhovnog Vavilona (Majke bludnicama); ii) Raskrinkavanje sistema duhovnog Vavilona u svetlosti Božje Riječi; iii) Identifikaciju i objavu pada ćerki velike „Majke“. „Ćerke“ su sve one vjerske zajednice i denominacije koje baštine „Majčino“ nasleđe (teološki, ideološki, organizaciono, kooperativno i na druge načine) i odbijaju se pokajati i pokoriti istini koja posebno uključuje poruku prvog anđela kao neophodnost u pripremi za Drugi Hristov dolazak.

4. *Upozorava na simboličku Zvijer, njen lik i žig – sve u kontekstu ispunjenja proročanstava iz Danila i Otkrivenja.* Kako je završna faza Hristove prvosveštenečke posredničke službe u toku, to je vrijeme kad se odlučuje vječna sudbina svih ljudi na spasenje ili propast, pa odatle i snažno upozorenje protiv sistema lažnih religija i ideologija oličenih u duhovnom Vavilonu na koji će se izliti Božji gnjev nepomiješan sa milošću.

5. *Identifikuje vjerni Ostatak Božjeg naroda – nosioce poruka tri anđela, na osnovu njihovih glavnih karakteristika: i) istrajnosti; ii) držanja svih Božjih uputstava; i iii) držanja vjere Isusove.*

Reforma subote u poruci Prvog anđela

„I vidio sam jednog drugog anđela kako leti posred neba noseći vječnu dobru vijest da je objavi onima koji žive na zemlji – svim narodima i plemenima i jezicima i ljudima. On je govorio jakim glasom: „Bojte se Boga i dajte mu slavu, jer je došao čas njegovog suda! Poklonite se Onome koji je stvorio nebo i zemlju i

more i izvore voda!“ (Otkrivenje 14:6,7)

Anđeo koji leti „posred neba“ je slika koja nam odmah govori o najsvečanijoj važnosti i univerzalnosti ove poruke. Poruka koju on nosi je „vječna dobra vijest“ (ili na grčkom „jevanđelje“). Razlozi zašto se „dobra vijest“ naziva „vječnom“ su višestruki: 1) Ona potiče od Onoga koji je vječan tj. od Boga; 2) „Dobra vijest“ je isto što i Plan spasenja koji je unikatan i vječan od trenutka kad je osmišljen od Oca i Sina, zatim preko njegove objave čovječanstvu, počevši od Adama do našeg vremena (ne postoji nikakav alternativni Plan spasenja ili „Plan B“), pa sve do njegove konačne realizacije; 3) Konotacije i rezultati „dobre vijesti“ ili Plana spasenja su vječni i imaju učinak za svu vječnost.

Ova poruka se objavljuje „onima koji žive na zemlji“, dakle svim stanovnicima naše planete. Ona je od Boga, univerzalna, nadnacionalna, kosmopolitska, upućena „svim narodima i plemenima i jezicima i ljudima“.

Poruka se objavljuje „jakim glasom“, što se odnosi na njenu snagu i uticaj. Zatim se poruka konkretizuje: „Bojte se Boga i dajte mu slavu“. „Bojati se Boga“ znači imati strahopoštovanje prema Stvoritelju univerzuma i Iskupitelju čovječanstva. Ovo ima posebnu težinu zbog poplave ateizma i sekularnog humanizma, upravo u istom vremenskom okviru, koji imaju snažnu tendenciju zamagljivanja i brisanja Božje ličnosti iz umnog sklopa čovjeka i njegovih predstava o životu. Ako se k tome doda umnožavanje pseudo religija, dobija se jedna velika konfuzija u kojoj se poruka koju za nas ima Stvoritelj može čuti samo ako se objavi „jakim glasom“ (jasnim i razumljivim koji nosi pečat Božjeg poslanja).

„Davanje slave Bogu“ je zapravo poziv na povratak istinskog vrednovanja jedinog Boga, što nije moguće bez obnove svih biblijskih istina koje će ljude dovesti do razumijevanja najkonkretnijeg dijela poruke prvog anđela – da je „došao čas njegovog suda“. Istorijski, ovo se desilo kroz Adventni pokret. Nakon isteka proročkih

2300 dana odnosno godina, započeo je Istražni Božji sud na Nebu. I to je trajna poruka koju treba nositi do kraja.

Da ne bismo imali nedoumica oko identifikacije Boga, poruka prvog anđela završava sledećom objavom: „*Poklonite se Onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore voda.*“ Ovo jasno ukazuje na biblijskog Boga Stvoritelja, koji ima i svoj sveti dan kao uspomenu na Stvaranje i posvećenje od Boga – Subotu. Dakle, poruka prvog anđela morala je sadržati i ovu važnu istinu koja je vekovima bila pogažena, a Božji sveti dan falsifikovan paganskim praznikom posvećenim suncu odnosno Sotoni.

Jedan od fundamenata ili stubova prave vjere je pravilno razumijevanje Božjeg identiteta. Jer ukoliko propustimo da doslovno primijenimo Hristov nalog: „Vjerujte u Boga, i u mene vjerujte“ (Jovan 14:1), postoji velika vjerovatnoća da ćemo propustiti i useljenje u stanove na Nebu koje Bog i Hrist pripremaju za nas (Jovan 14:2,3). Očito u ovom obrascu obožavanja i poklanjanja povjerenja nema mjesta za trećeg (1. Timoteju 2:5) niti za bilo kakve filozofske „bogove“, „trojedine“ ili neke druge. Jer ako ne shvatimo i prihvatimo biblijske definicije Božjeg identiteta, ako ne vjerujemo Bogu Ocu i Sinu Božjem da su upravo ono što kažu da jesu, mi nikako ne možemo razumjeti ni pravilno vrednovati Plan spasenja (koji se takođe pretvara u laž i fikciju). Kako ćemo onda primiti i pronositi „vječnu dobru vijest“ svijetu? Ako je zatrujemo ljudskim tradicijama i paganskim vjerovanjima, to nikako ne može biti „vječna dobra vijest“.

Božji pečat i žig zvijeri

Težina i važnost poruka trojice anđela ukazuju nam na još jednu vrlo važnu stvar, a to je da ih NIJE MOGUĆE direktno i beskompromisno propovijedati iz institucija sistema koje nazivamo „crkvama“. Jer da bi se našle i bile „priznate“ u sistemu, crkve se moraju povinovati uslovima sistema, gdje su svakojaki

kompromisi na štetu istine neminovni. Osim „političke korektnosti“, crkve sa njihovim hijerarhijama su „uhlebljene“ u sistemu i imaju svoja područja monopola i interesa, što ih dodatno onemogućava i diskvalifikuje kao kanale istine i svjetlosti od Boga. Iz razloga što sve „ćerke“ pribjegavaju šemama obmane velike „Majke“, ponovljena objava o padu Vavilona i poziv na izlazak u Otkrivenju 18. glava bez dileme ne uključuje ostanak u nijednoj institucionalizovanoj vjerskoj zajednici. U protivnom: i) bićemo saučesnici u njenim/njihovim grijesima; ii) zadesiće nas njene nevolje (Otkrivenje 18:4), tj. dijelićemo njihovu sudbinu.

Objava „*Ako se ko pokloni zvijeri i njenom liku i primi žig na čelo ili na ruku, on će takođe piti vino Božjeg gnjeva koje je nerazvodnjeno natočeno u čašu gnjeva njegovog*“ (Otkrivenje 14:9,10) ima punu težinu i može se davati samo kad je razobličen sistem duhovnog Vavilona, u kontrastu sa Božjim originalnim planom spasenja. Jer da bi ljudi prepoznali falsifikat, prvo je nužno dobro poznavanje originala.

Prva „zvijer“ i „lik zvijeri“ su entiteti opisani u 13. glavi Otkrivenja. Za njihovu pravilnu identifikaciju potrebno je povezati i razmotriti proročanstava u njihovim istorijskom kontekstu. Ovdje se zbog zadane tematike nećemo baviti tim detaljima,⁶ već samo ukazati da je prva zvijer Rimokatolička crkva, a druga SAD ili otpali institucionalizovani protestantizam koji na suptilniji način, pod plaštom humanizma i demokratije, prodaje svijetu isti otpad od Boga, zbog čega se i naziva „likom“ ili „ikonom“ zvijeri. Ne treba zaboraviti ni brojne sekte koje srljaju iz jedne u drugu obmanu, gdje nije ništa bolja situacija. Cijeli taj sistem radi na globalističkom projektu Novog svjetskog poretka, čiju suštinu će činiti jedna politička i jedna religijska (satanistička) uprava.

---

⁶ Vidi: P. Simović, „Otkrivenje života i apokalipsa smrti“, poglavlje 8. „Zvijeri iz mora i zemlje, Lik zvijeri i 666“.

„Poklanjanje zvijeri i njenom liku“ znači pristanak na taj koncept ili saradnju. Svejedno je da li ćete se pokloniti „zvijeri“ ili „liku zvijeri“, suština i učinak su isti.

Šta predstavlja primanje „žiga zvijeri“ na „čelo“ ili na „desnu ruku“? Čelo predstavlja um. To znači pristanak na lažni sistem bogoslužnja i prihvatanje lažnog boga. Kao što Bog ima svoj pečat na umu primaoca istine (Otkrivenje 7. glava), tako i Sotona ima svoj žig na umu primaoca obmane. Bog je u Bibliji objasnio svom narodu da On ima posebni znak Njegovog posvećenja. To je Šabat ili Subota (vidi Ezekiel 20:12). Nasuprot tome i Zvijer ima žig svoga autoriteta. To je svetkovanje nedjelje ili Dana sunca, simbola iza kojeg stoji Sotona. Katolička crkva tvrdi da njen autoritet stoji iza ove promjene. Dolazi vrijeme kad će svetkovanje nedjelje postati obaveza nametnuta silom zakona. Ali to će se izdejsstvovati postepeno i na suptilan način kako bi bilo prihvatljivo svim ideološkim profilima stanovništva. Šta još karakteriše „hrišćanstvo“ okupljeno oko svetkovanja nedjelje? Bez sumnje, to je doktrina o trojstvu. To je integralni dio jedne cjeline i isti protagonisti stoje iza obje ustanove u istom vremenskom periodu (na Nikejskom saboru 325. godine je ustanovljena dogma o trojstvu, a 321. godine donijet je dekret o obaveznom svetkovanju „dana sunca“ – nedjelje). I tada je bio cilj stvaranje jedne ekumenske religije. Kao što vidimo, „žig zvijeri“ nije nešto imaginarno, što zahtijeva posebnu inteligenciju da bi se prepoznalo. Da je tako, Bog ne bi mogao biti pravedan u najsvečanijem strašnom upozorenju da će primaoci žiga zvijeri „piti vino Božjeg gnjeva koje je nerazvodnjeno natočeno u čašu gnjeva njegovog“. „Nerazvodnjeno“ znači nepomiješano sa milošću koju su pobunjenici protiv Boga posljednji put prezreli. Poklonicima satanizma „biće suđeno vatrom i sumporom pred svetim anđelima i pred Jagnjetom“, što se odnosi na izvršni Božji sud. „I dim mučenja njihova dizaće se u vjekove vjekova“ metaforički ukazuje na vječni učinak ovog suda. „Oganj“ i „dim“

mučenja Suda Božjeg ne traju vječno, ali su posledice vječne. Poruka iz istorije pobune takođe je vječna. „*Ni danju ni noću nemaju počinka oni koji se klanjaju zvijeri i njenom liku, i svi koji primaju žig njenog imena.*“ (Otkrivenje 14:11) Zašto? Jer nisu pomireni sa Bogom i nemaju oprostaj grijeha, što jedino može donijeti stvarni mir.

Stati za Boga u posljednjem velikom sukobu istine i zablude znači stati za život. Vječni. Ali većina ljudi, na žalost, ide linijom manjeg otpora i radi svojih sebičnih prolaznih interesa i egzistencije spremni su pokoriti se kontrolorima sistema koji im nameću ideologiju da od moći vlastodržaca zavisi njihov opstanak i mir. I da se ne bi našli izopšteni iz društva, oni su poslušni, ne zato što u to vjeruju, već iz straha i da bi mogli funkcionisati, kupovati i prodavati. Tako se žig dobija i na desnoj ruci, koja predstavlja rad, aktivnost.

Napokon možemo konstatovati da je „žig zvijeri“ žig sotonskog karaktera, žig pobune protiv Boga, nepovratno utisnut u umovima satanista preko njegovih glavnih i najmoćnijih ekspozitura na zemlji i njihovih vjerskih ustanova.

Dakle, okosnicu poruke trećeg anđela, u kontekstu razobličavanja satanskog sistema, čini poziv za odlučno odvajanje od njega, u protivnom, ko ne posluša, biće izgubljen za vječnost. To znači da se ova poruka još ne propovijeda u svojoj punoj snazi, iz razloga što se ni „žig zvijeri“ još uvijek ne nameće globalno i pod silom zakona. Da bi se činilo tako nešto u Božjoj sili, nosiocima poruke biće neophodno ono što se u teologiji naziva „poznom kišom“, odnosno posebnom silom od Boga, većom od one koje su imali apostoli prilikom izlivanja „rane kiše“, sile i posebnih darova Svetog Duha, o Pedesetnici i nakon toga (vidi: Joel 2:23, 28; Jakov 5:7; Djela 2:16-21).

Identifikacija Božjeg naroda – nosilaca poruka tri anđela

Poruka trećeg anđela završava se bavljenjem Božjim narodom: „*Ovdje je istrajnost svetih, koji drže uputstva Božja i vjeru Isusovu.*“ (Otkrivenje 14:12)

Doslednost istini i istrajnost u istini su glavne odlike Božjeg naroda.

„*Zbog velikog bezakonja ohladnjeće ljubav mnogih. Ali, ko istraje do kraja, biće spasen. A ova dobra vijest o Kraljevstvu propovijedaće se po cijelom svijetu kao svjedočanstvo svim narodima, i tada će doći kraj.*“ (Matej 24:12-14)

Stabilnost i postojanost u vjeri su izuzetno važni (vidi: 2. Petrova 3:14-18). Biblija ne poznaje i ne podržava ono što bismo mogli nazvati vjerskim eksperimentisanjem. Dvije ključne karakteristike za prepoznavanje pravih vjernika, koji se nazivaju „svetima“, jer su posvećeni za spasenje, nalazimo upravo u ovom tekstu – sveti „drže uputstva Božja i vjeru Isusovu“! To su dva aspekta jedne cjeline. Bez poštovanja i držanja Božjih uputa, koje nazivamo i Božjim Zakonom, nije moguće držati ni vjeru Isusovu. Isusova vjera takođe se zasnivala na poslušnosti Bogu Ocu i pokoravanju Njegovoj volji. Grešnom ljudskom srcu neophodno je pokoravanje Bogu i pokoravanje jevanđelju. Ako odvojimo ili odbacimo Božje Upute, nebitno kojim smo se lukavim izgovorima poslužili da to opravdamo, to više nije vjera Isusova. „*Ako držite moja uputstva, ostaćete u mojoj ljubavi, kao što sam ja održao Očeva uputstva i ostajem u njegovoj ljubavi.*“ (Jovan 15:10)

Plan spasenja je **Božja inicijativa, Božja priprava i realizacija i Božji dar kroz Hrista** (vidi: Jevrejima 2:14-17; Rimljanima 8:32-34; 1. Korinćanima 15:45), te stoga **vjera nije naša vjera** (jer je mi nismo ni proizveli), već **Hristova i kao takva neprikosnovenena, neotuđiva i nepromjenljiva u svojoj objektivnoj dimenziji**. (Subjektivna dimenzija zavisi od progresa naše spoznaje istine i poslušnosti istini.)

Međutim, vjera Isusova obuhvata i nešto više. Mi nismo bezgrešni kao Isus. Nama je potreban Spasitelj od grijeha. Mi se ne možemo spasiti kroz paket „popravnih mjera“ niti djelima zakona (Galatima 2:16). Stoga „vjera Isusova“ podrazumijeva opravdanje vjerom. Opravdanje vjerom je pravednost koju Bog daruje čovječanstvu kroz Plan spasenja koji se realizuje u Hristovoj posredničkoj misiji u korist palog ljudskog roda. Ono podrazumijeva poistovjećivanje sa Hristovim životom, smrću i posredovanjem u našu korist. Opravdanje vjerom postaje efektivno umiranjem u vjeri starom životu da bismo mogli pripasti Hristu i živjeti u Hristu (vidi: Rimljanima 7. glava; zapazimo da smo mi ti koji treba da „umru“, ne Zakon koji je vječan, pravedan i dobar).

Spasenje djelima Zakona i spasenje blagodaću su međusobno isključivi. Zbog toga apostol Pavle u svojim poslanicama ističe opravdanje vjerom nasuprot opravdanju djelima Zakona, koje je nemoguća misija. „*I da je u njemu svako ko vjeruje **opravdan od svega od čega po Mojsijevom zakonu niste mogli biti opravdani.***“ (Djela 13:39) Mi moramo biti djeca „slobodne“, a ne djeca „robinje“, djeca obećanja Božjeg (Galatima 4:21-31). Nikad ne smijemo pasti u zamku koja nas može na bilo koji način lišiti slobode koja je u Hristovom spasenju i Božjem obećanju. „*Odvojite se od Hrista, vi koji pokušavate da se opravdate po Zakonu, izašli ste iz okriplja njegove blagodati.*“ (Galatima 5:4) Jevanđelje nam omogućava da pripadnemo Hristu u kojem imamo slobodu od svega čemu smo robovali: grijehu (Jovan 8:32-36; Rimljanima 8:3), smrti (Jovan 5:24; Jevrejima 2:14,15; 2. Timoteju 1:10; 1. Jovanova 5:12; Otkrivenje 20:6), Sotoni (Jovan 12:31; 16:11; Jevrejima 2:14), osudi (Rimljanima 8:1), prokletstvu Zakona (Galatima 3:13). U toj slobodi stojimo kad prihvatimo jevanđelje, kad postanemo poslušni jevanđelju, kad se poistovjetimo sa Hristom, kad i mi umremo u Njemu da bismo živjeli. Hrist nas oslobađa od onog čega se sami nikad ne bismo mogli osloboditi.

Međutim, našu slobodu ne smijemo doživjeti kao duhovnu nezavisnost ili samodovoljnost „u duhu“, jer tako nešto ne postoji. Sloboda jevanđelja je sloboda u Hristu, pod Hristovim „jarmom“ (Matej 11:28-30). Bog nam tada daje svoj Duh sveti koji nam svjedoči smo djeca Božja (Rimljanima 8:16,17), i mi imamo mir kao prvi rod jevanđelja (Rimljanima 5:1). Ali mi i dalje živimo u grešnom tijelu i u grešnom svijetu, i spasenje kao konačna realnost je još u budućnosti. Zato Pavle kaže da je spasenje nada (Rimljanima 8:24,25). I zato nam je i dalje potrebna vjera u poslušnosti i život po Hristovoj vjeri.

Opravdanje svakako ima zakonske i sudske konotacije. „*A sada je on [Isus] dobio službu koja je uzvišenija od one prethodne, pa je postao posrednik saveza koji je isto tako bolji od onog prethodnog, saveza koji je zakonski utemeljen na boljim obećanjima.*“ (Jevrejima 8:6) Plan iskupljenja zakonski je zasnovan pod oba saveza, jer, između ostalog, daje legalni okvir djelu Božjem. Ne postoji oprostjenje bez plaćanja cijene za oprostaj. „*Bez prolivanja krvi nema oproštenja.*“ (Jevrejima 9:22) Hrist je utvrdio Zakon tako što je ispunio savršenu zakonsku pravednost (živio bez grijeha pod Zakonom) i napravio bajpas za sudsku pravdu Zakona koji traži smrt prestupnika. Mi sami nismo bili u stanju ispuniti ni jedan ni drugi zahtjev, i to je ono što Pavle i što cijela Biblija podrazumijevaju pod opravdanjem vjerom. Mi možemo imati apsolutnu sigurnost u Hristu kroz opravdanje vjerom, jer u Hristu: 1) Bog nije protiv nas; 2) Zakon nije više protiv nas. Mi vjerom utvrđujemo Zakon, ali ne fiktivnom vjerom, već vjerom u ono što je Hrist već obavio u utvrđivanju Zakona.

Samo duboko razumijevanje i cijenjenje Hristove ljubavi, djelotvorno pokazane u Njegovoj misiji u korist čovječanstva, može utvrditi uravnoteženu i stabilnu vjeru u našim srcima koja neće poricati niti se odricati od bilo kojeg segmenta istine. Takva vjera se napaja sa Izvora života i jedina može izdržati do kraja najveće

probe ikad postavljene pred čovjeka koja je pred nama.

Napokon, samo tako Bog nas može zapečatiti na spasenje (vidi: Otkrivenje 7. glava), a prihvatanje Njegovog znaka – Subote – je neophodnost u procesu našeg posvećenja.

6. *Smjernice za svetkovanje subote*

Ukratko ćemo iznijeti biblijska načela i smjernice za svetkovanje subote, koje mogu vjernicima pomoći u nastojanju da slijede Gospodnje vođstvo. Međutim, imajmo na umu da odluke donesene u vanrednim i kritičnim situacijama moraju biti pokretane ličnom vjerom i pouzdanjem u Gospoda Isusa Hrista.

Subota je čuvar naše zajednice s Bogom. Subota obuhvata našu cjelokupnu zajednicu s Bogom. Ona pokazuje kako Gospod djeluje u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti u korist svog naroda u smislu *blagoslova i posvećenja*. Subota štiti čovjekovo prijateljstvo s Bogom i osigurava vrijeme za izgradnju tog zajedništva. Ona pojašnjava odnos između Boga i ljudske porodice jer ukazuje na Boga kao Stvoritelja u vrijeme kad ljudska bića nastoje uzurpirati i obesmisлити Božji položaj u svemiru.

U ovo materijalističko doba subota usmjerava ljude i žene na duhovno i lično zajedništvo sa Bogom. Posljedice zanemarivanja svetkovanja subote su ozbiljne. To može dovesti do izopačenja pa i mogućeg raskida čovjekove zajednice s Bogom.

Svetkovanje subote svjedoči o počinku koji dolazi od pouzdanja da je Bog naš održavatelj, temelj spasenja i osnova nade za budućnost. Subota je u tom slučaju milina jer smo ušli u Božji počinak i prihvatili poziv na druženje s Njim.

Kad traži da se sjetimo subote, Bog to čini zato što želi da se sjetimo Njega.

Načela i teologija svetkovanja subote

Priroda i svrha subote. Početak subote nalazimo prilikom stvaranja, kad je Bog sedmog dana počinio od svog djela (1. Mojsijeva 1-3). Značaj subote je u tome što je ona trajni znak vječnog

saveza između Boga i Njegovog naroda kako bi znali ko ih je stvorio (2. Mojsijeva 31:17) i posvetio (31:13; 20:12) i da bi Ga mogli priznati Gospodom Bogom svojim (Ezra 20:20).

Jedinstvenost subote. Subota je posebna prilika da iskažemo poštovanje Bogu kao Stvoritelju i Otkupitelju kao i Gospodaru života s kojim će se ljudska porodica ujediniti prilikom drugog dolaska. Subotnji Uput predstavlja središte moralnog zakona kao pečata Božje vlasti. Budući da je simbol Božjeg zajedništva ljubavi s Njegovom zemaljskom djecom, ljudska bića su obavezna poštovati ovaj dar u smislu što će učiniti sve što je u njihovoj moći da zastupaju i vrše ono što će pomoći ostvarenju i poboljšanju trajne zajednice s Bogom. Zato će se njegov narod subotom posvetiti samo poslovima usmjerenima prema Bogu i njihovim bližnjima, a ne onima koji teže samozadovoljavanju i služe sebičnim interesima.

Univerzalnost subote. Univerzalnost subote je ukorijenjena u stvaranju. Zato se njezine prednosti i obaveze tiču svih naroda, područja i klasa (vidi 2. Mojsijeva 20;11; 23:12; 5. Mojsijeva 5:13; Isaija 56:1-8). Svetkovanje subote tiče se svih članova domaćinstva, uključujući djecu, a važi i za došljaka koji se nađe unutar našeg djelokruga (2. Mojsijeva 20:10).

Vremenski okvir subote. Subota počinje krajem šestog dana sedmice i traje jedan dan, od večeri do večeri (1. Mojsijeva 1; Marko 1:32). To se vrijeme poklapa sa zalaskom sunca. Kad god je teško odrediti vrijeme zalaska sunca, onaj koji svetkuje subotu će je započeti u trenutku nestajanja dnevnog svjetla.

Načela svetkovanja subote. Premda se Biblija direktno ne bavi mnogim posebnim pitanjima koja možda imamo u vezi sa svetkovanjem subote u naše vrijeme, ona nam daje opšta načela koja su i danas primjenjiva (vidi 2. Mojsijeva 16:29; 20:8-11; 34:21; Isaija 58:13; Nehemija 13:15-22).

Međutim, ovakvo razmišljanje ne odobrava potpunu neaktivnost. Stari i Novi Savez nas pozivaju da brinemo za one koji su u

potrebi i olakšavamo patnje drugima jer je subota dobar dan za sve, posebno za ponižene i tlačene (2. Mojsijeva 23:12; Matej 12:10-13; Marko 2:27; Luka 13:11-17; Jovan 9:1-21).

No čak ni dobra djela vršena subotom ne smiju zasjeniti glavnu odliku biblijskog svetkovanja subote, naime počinak (1. Mojsijeva 2:1-3). To uključuje fizički i duhovni počinak u Bogu (2. Mojsijeva 23:12; Matej 11:28). Ovaj drugi navodi one koji drže subotu da traže Boga i zajednicu s Njim (Isaija 48:13) kako u ličnom bogoslužjenju (Matej 12:1-8) tako i u javnom bogoslužjenju (Jeremija 23:32; 2. Korinćanima 4:23; 11:4-12; 1. Dnevnika 23:30 i dalje; Isaija 56:1-8). Njegov je cilj priznati Boga Stvoriteljem i Otkupiteljem (1. Mojsijeva 2:1-3; 5. Mojsijeva 5:12-15) i treba ga ostvariti u vlastitoj porodici i u većoj zajednici (Isaija 56:1-8).

Subota i autoritet Božje Riječi. Subotni Uput je jedinstven zato što sadrži pečat Božjeg zakona, ime i titulu Zakonodavca i proglašava ga Stvoriteljem Neba i Zemlje, te tako pokazuje da iznad svih drugih ima pravo na obožavanje. Osim ovog propisa u Dekalogu nema ništa što bi pokazivalo čijim je autoritetom ovaj Zakon dan. Subota kao Stvoriteljev znak ukazuje na Njegovo vlasništvo i autoritet. Zato razumnim svetkovanjem subote ukazujemo na prihvatanje Boga kao Stvoritelja i Vlasnika te priznajemo Njegovu vlast nad svim stvorenjem, uključujući i samog sebe. Svetkovanje subote je utemeljeno na autoritetu Božje Riječi. Za nju nema drugog logičnog razloga. Ljudi su slobodni da sa Stvoriteljem svemira uspostave zajednicu kao s ličnim prijateljem. Poštovalac subote ponekad nailaze na protivljenje zbog svog zavjeta Bogu da će svetkovati subotu. Onima koji Boga ne priznaju svojim Stvoriteljem čini se samovoljnim i neobjašnjivim da bi neko subotom mogao prekinuti sve poslove samo iz vjerskih razloga. Razumno svetkovanje subote svjedoči o činjenici da smo odlučili biti poslušni Božjoj volji. Time priznajemo da sada živimo poslušni Božjoj Riječi. Subota će biti poseban ispit na kraju vremena. Vjerni će se

morati odlučiti hoće li pokazati odanost Božjoj Riječi ili ljudskoj vlasti (Otkrivenje 14:7,12).

Odnos doma i porodičnog života prema suboti

Život u domu je kamen temeljac pravilnog svetkovanja subote. Jedino kad pojedinci savjesno svetkuju subotu u domu i prihvate dodijeljene im odgovornosti kao članova porodice, hrišćanska Zajednica kao cjelina pokazaće svetu radosti i prednosti Božjeg svetog dana.

„U početku“ je Bog stavio Adama i Evu u njihov dom u Eden-skom vrtu. Bog je isto tako „u početku“ ljudima dao subotu. Ove dvije ustanove, dom i subota, idu zajedno. Obje su Božji dar. Stoga su obje svete, s tim što ova druga na jedinstveni način jača i obo-gaćuje prvu.

Prisna zajednica je važan element u domu. Prisna zajednica s drugim ljudima je isto tako važan element u suboti. Ona tješnje povezuje porodicu s Bogom i članove porodice jedan s drugim. Gledano iz ove perspektive, važnost subote za dom se ne može do-voljno naglasiti.

Odgovornosti odraslih da budu učitelji. Kad je izabrao Abrama za praoca izabranog naroda, Bog je rekao: „*Jer mi je poznato da će poučiti svoje sinove i svoj dom posle sebe da se drže Gospodnjeg puta postupajući pravično i kako valja.*“ (1. Mojsijeva 18:19) Po svemu je vidljivo da je odraslima u domu povjerena ve-liku odgovornost za duhovnu dobrobit njihove vjere. Riječima i primjerom moraju stvoriti vrstu strukture i atmosfere koje će su-botu učiniti milinom i tako vitalnim dijelom hrišćanskog života da će djeca, dugo nakon napuštanja doma, nastaviti s običajima i na-ukom koje su stekli u djetinjstvu.

U skladu s uputstvom da se djeci napominju Božji propisi i uredbe (uporedi sa 5. Mojsijeva 6:4-9), odrasli članovi porodice trebaju učiti djecu da vole Boga i vrše Njegova Uputstva.

Od najranijeg djetinjstva djecu treba učiti da učestvuju u porodičnom bogoslužjenju kako bi bogoslužjenje u Božjem domu postalo produžetak običaja u porodici. Putem razgovora i proučavanja Biblije, kako djeca budu starija i zrelija, treba ih učiti značenju subote, njenoj povezanosti s hrišćanskim životom i trajnom kvalitetu subote.

Priprema za subotu. Da bi subotu mogli pravilno svetkovati, cijelu sedmicu treba programirati tako da svaki član porodice bude spreman u miru dočekati dolazak Božjeg svetog dana. To znači da će odrasli članovi porodice tako planirati sve domaće obaveze, kupovinu i pripremu hrane, kao i druge aktivnosti, da budu dovršene u petak prije zalaska sunca. Dan odmora treba postati osovina oko koje se okreće točak cijele sedmice. Kad se u petak približi večer i sunce zalazi, odrasli i djeca moći će pozdraviti subotu smirena uma, svim pripremanama završenim i spremnim domom da sledeća dvadeset i četiri sata provedu s Bogom i jedan s drugim. Način na koji porodica pristupa početku subote pri zalasku sunca u petak i način na koji će provesti večer, omogućiće primanje blagoslova koje Bog ima pripremljene za cijeli dan koji slijedi.

Urednost i svečanost tokom subotnog dana je takođe važna.

Vrijednost vremena provedenog u proučavanju Biblije ne može se dovoljno naglasiti. Pouke se mogu vršiti u porodičnom domu ili u okrilju zdrave hrišćanske zajednice (grupe). Jako je važno odakle i kako učimo da bismo se utvrdili u čistim teološkim doktrinama i izgradili u sveobuhvatnoj istini (Otkrivenje 14:4,5).

U većini kultura je subotni obrok, kad se porodica u domu okupi oko ručka, vrhunac sedmice. Tu treba da se razvija osjećaj svete radosti i zajedništva.

Prihvatljive i neprihvatljive aktivnosti subotom

Aktivnosti subotom trebaju uvijek da imaju posvećujući karakter koji će vršiti trajan uticaj ovdje na zemlji i u vječnosti. One

mogu biti vezane za šetnju u prirodi, muziku koja slavi Boga, posjete bolesnicima, dobročinstvo, pomoć u nevolji... Prijetnju svetosti subote posebno predstavljaju pogrešni načini druženja i pogrešne vrste aktivnosti.

Biblijsko načelo o suboti ima božanske i ljudske dimenzije (Matej 12:7). S božanske strane subota poziva vjernika da obnovi svoju predaju Bogu odustajanjem od svakodnevnog posla kako bi slobodnije i potpunije mogao iskazati poštovanje Bogu (2. Mojsijeva 20:8-10; 31:15,16; Isaija 58:13,14). S ljudske strane gledano, subota poziva vjernika da proslavlja Božju stvaralačku i otkupiteljsku ljubav pokazivanjem milosrđa i brige za druge (5. Mojsijeva 5:12-15; Matej 12:12; Luka 13:12; Jovan 5:17). Tako subota obuhvata prestanak svjetovnog rada s ciljem iskazivanja poštovanja Boga i vršenja djela ljubavi i milosrđa bližnjima.

Važno je razumjeti da su hrišćani poslušni Bogu i da svetkuju subotu u okviru mjesta u istoriji i kulturi u kojoj žive. S druge strane, moguće je da nas istorija i kultura pogrešno usmjere i iskrive naše vrijednosti. Pozivajući se na kulturu možemo biti krivi da sebi dajemo pravo ili opravdanje za sudjelovanje u sportskim i rekreativnim aktivnostima koje nisu u skladu sa svetošću subote. Na primjer, snažni fizički napori i različiti oblici turizma nisu u skladu s pravim svetkovanjem subote.

Svaki pokušaj da svetkovanje subote regulišemo mimo biblijskih načela stvaranjem popisa aktivnosti zabranjenih subotom, kontraproduktivno je zdravom duhovnom iskustvu. Hrišćanin će ono što doživljava subotom ispitati prema načelima. On zna da je glavni cilj subote ojačati veze jedinstva između Boga i sebe. Zbog toga su prihvatljive one aktivnosti koje vode biblijskim načelima i pridonose takvom jačanju.

Da li su dozvoljena vjenčanja subotom? Služba vjenčanja je sveta i sama po sebi ne bi bila protivna duhu svetkovanja subote. Međutim, većina svadbi podrazumijeva prilično posla i neminovno

je da tokom priprema i prijema nastane svjetovna atmosfera. Da se ne bi izgubio duh svetosti subote, ne treba ohrabrivati održavanje vjenčanja subotom.

Slično tome, treba nastojati izbjegavati pogrebe subotom. Ako to nije moguće iz objektivnih razloga, treba organizovati stvari tako da se aktivnosti i gužva izbjegnu što je više moguće.

Zdravstvena služba subotom često može biti na blagoslov ljudima. Liječenjem bolesnih i oslobađanjem vezanih fizičkim oboljenjima, čak i subotom, Hrist je dao najbolji primjer. Zato pojedinac ili ustanova koja pružaju zdravstvenu njegu u javnosti moraju biti pripremljeni da služi potrebama bolesnih i napaćenih bez obzira na sate ili dane. Ali kada se radi o nekim uobičajenim i rutinskim aktivnostima koje ne nalažu hitnost, njih svakako treba odložiti za radni dan. Svetkovanje subote ne bi nikad smelo biti razlogom uznemirenosti za one kojima želimo služiti i koje želimo spasiti, već obilježje „djece svjetla“ (Efescima 5:8). Učinimo subotu naročitim danom za pacijente, staranjem za hrišćansko svjedočenje koje nikad neće zaboraviti. Direktna njega bolesnika je djelatnost koja traje sedam dana sedmično.

Ukoliko živimo na selu, određene aktivnosti su svakodnevna obaveza, i mi treba da razumno prepoznamo šta je nužno obaviti subotom, a šta može da sačeka radni dan.

Ako smo učenici ili studenti, možemo i trebamo se pozvati na svoja vjerska prava kako bismo eventualno dogovorili ispite u nekom drugom terminu i izbjegli rad subotom. Napokon, mi sami odlučujemo gdje i kako ćemo se školovati, te da li će naš izabrani poziv zaista biti od koristi za naš sadašnji život i razvoj karaktera po Božjem obličju za budući život. To znači da se ne bismo smjeli voditi svjetovnim ambicijama prilikom izbora svoje buduće profesije, čemu nas najbolje uči Isusov primjer.

Da bi se održala svetost subote, mi moramo mudro odlučivati kad se radi o zaposlenju, vođeni savješću prosvetljenom Svetim

Duhom. Iskustvo je pokazalo da postoje opasnosti u izboru zvanja koja nam neće dopustiti da subotom iskazujemo poštovanje Stvoritelju, oslobođeni obaveza svjetovnih poslova. Ovo znači da ćemo izbjegavati zaposlenja koja, premda nužna za funkcionisanje tehnološki naprednog društva, mogu stvoriti probleme kod svetkovanja subote.

Sveto pismo je sasvim jasno kad se radi o dužnosti hrišćana prema bližnjima, čak i subotom. U našem savremenom društvu mnogi kojima je zvanje spašavanje života i imetka pozvani su da djeluju u hitnim slučajevima. Prihvatanje redovnog rada vikendom, a koji zahtijeva da subotni sati budu zaokupljeni hitnim plaćenim poslovima ili prihvatanje posla samo vikendom u zvanjima hitnih službi da bi se povećalo porodični prihod, nije u skladu s načelima svetkovanja subote što ih je Hrist dao. Djelovati u hitnim slučajevima, kad su u pitanju život i sigurnost, sasvim je nešto drugo od zarađivanja svakodnevnog hljeba uobičajenim angažovanjem u takvim poslovima subotom, često popraćenim trgovačkim, svjetovnim ili rutinskim aktivnostima. (Vidi Hristov komentar o vađenju vola ili ovce iz jame i pomaganju ljudima u potrebi. Matej 12:11; Luka 13:16.) Odsustvovanje iz doma i gubitak druženja s vjernicima subotom može štetno uticati na čovjekov duhovni život.

Svetkovanje subote ponekad ograničavaju i uskraćuju vojne, obrazovne, političke ili druge organizacije. Koliko smo u mogućnosti, trebamo nastojati da spriječimo i/ili ublažimo ovakve situacije.

Ukoliko je naše radno mjesto takvo da zahtijeva smjene ili povremeni rad subotom, trebamo nastojati da sa poslodavcem uređimo takav raspored da imamo slobodnu subotu, uz spremnost da radimo u manje poželjnoj smjeni, za praznike i sl. Ukoliko smo dobri i pošteni radnici, poslodavac nas neće htjeti izgubiti. Ali u svakom slučaju je najbolje da sami ili u saradnji sa drugim vjernicima osmislimo neki biznis gdje ćemo biti sami svoje gazde.

Generalno treba izbjegavati kupovinu, odlazak u restorane i plaćanje usluga drugima, jer to nije u skladu s načelom i praksom svetkovanja subote. Osim toga, spomenute komercijalne aktivnosti svakako će odvratiti um od svetosti subote (vidi Nehemija 10:31; 13:15 i dalje). Uz odgovarajuće planiranje možemo se unaprijed snabdjeti predvidljivim potrebama za subotu.

Što se tiče putovanja subotom, premda to može biti neophodno zbog sudjelovanja u subotnjim aktivnostima, ne bismo smjeli dopustiti da putovanje subotom postane uobičajeno; zato je potrebno pripreme izvršiti unaprijed.

U zaključku, moramo biti svjesni da je subota zaista specifična u smislu testa naše vjernosti Bogu, te da u određenom smislu predstavlja mjerački štap našeg zdravog napretka u duhovnosti i pobožnosti. Ukoliko održavamo kvalitetan vjerski život svim danima, izvjesno je da nećemo imati problema ni sa subotnim počinkom.

Dodatak
100 činjenica o suboti

Biblijske činjenice o sedmom danu

1. Nakon šest dana djelovanja u sedmici stvaranja Zemlje, Bog je počinio sedmog dana. (1. Mojsijeva 2:1-3)

2. Ova istina potvrdila je taj dan kao Božji dan odmora, ili subotu. Ime subota znači dan odmora. Dan u koji se beba rodi kasnije postaje njezinim rođendanom. Tako je sedmi dan, dan u koji je Bog počinio, postao Njegovim danom odmora – subotnjim danom.

3. Zato je sedmi dan postao Božjim danom odmora. Da li možemo zamijeniti dan svog rođenja danom u koji nismo rođeni? Ne. Isto tako ne možemo zamijeniti Božji dan odmora danom u koji On nije počinio. Tako je sedmi dan još uvijek Božji subotni dan.

4. Stvoritelj je blagoslovio sedmi dan. (1. Mojsijeva 2:3)

5. On je posvetio sedmi dan. (2. Mojsijeva 20:11)

6. Bog je ustanovio subotu u Edenskom vrtu. (1. Mojsijeva 2:1-3)

7. Subota je ustanovljena prije pada u grijeh i zato nije simbol, jer su simboli uvedeni poslije pada u grijeh.

8. Isus je rekao da je subota načinjena za čovjeka (Marko 2:27); što znači za sve ljude bez obzira na vrijeme u kome su živjeli i narod kome su pripadali.

9. Ona je uspomena na stvaranje. (2. Mojsijeva 20:11; 31:17) Svojim počivanjem u sedmi dan mi se sjećamo tog veličanstvenog događaja.

10. Subota je data Adamu, praocu ljudskog roda. (Marko 2:27; 1. Mojsijeva 2:1-3)

11. Ona je preko njega, kao našeg predstavnika, data svim narodima. (Djela 17:26)

12. To nije jevrejska institucija, jer je uspostavljena 2300 godina prije nastanka jevrejske nacije.

13. Biblija je nikad ne zove jevrejskom subotom, već uvijek „subotom Gospoda Boga tvogega.“ Ljudi trebaju pažljivo obilježavati Božji sveti dan odmora kao Njegov kanal života u vremenu.

14. Subota se spominje u razdoblju patrijaraha.

15. Ona je prije Sinaja bila dio Božjeg zakona. (2. Mojsijeva 16:4, 5, 27-29)

16. Bog je stavio subotu u srce svog moralnog Zakona. (2. Mojsijeva 20:1-17) Uput o suboti kao danu odmora nepromjenljiv je kao i ostalih devet uputstava.

17. Uput o suboti kao i svi ostali uputi Dekaloga izgovoren je glasom Gospodnjim. (5. Mojsijeva 4:12, 13)

18. Svaki uput Gospod je lično napisao. (2. Mojsijeva 31:18)

19. Bog ih je ispisao na kamenim pločama i tako potvrdio njihovu nepromjenljivost. (5. Mojsijeva 5:22)

20. Ploče na kojima je bio ispisan Božji zakon čuvane su u Kovčegu saveza, u Svetinji nad svetinjama, najsvetijem mjestu u zemaljskom svetištu i kasnije hramu. (5. Mojsijeva 10:1-5)

21. Bog je potpuno zabranio svaki rad subotom. (2. Mojsijeva 34:21)

22. Zato što su prezreli subotu, Bog je dozvolio da jedan naraštaj Izraelaca umre u pustinji. (Ezekijel 20:12, 13)

23. Ona je uzvišeni znak istinitog Boga. (Ezekijel 20:20)

24. Bog je obećao da će Jerusolim zauvijek stajati ako Jevreji budu čuvali i poštovali subotu. (Jeremija 17:24, 25)

25. U svojoj kasnijoj istoriji dospjeli su u vavilonsko ropstvo zato što su kršili subotu. (Nehemija 13:18)

26. I Jerusolim je bio razoren zbog toga što je prekršen uput o suboti. (Jeremija 17:27)

27. Bog je obećao naročiti blagoslov svima koji je svetkuju. (Isaija 56:6, 7) Ovo obećanje sastavni je dio proročanstva koje se

odnosi na hrišćansku religiju. (Vidi: Isaija 56. poglavlje)

28. Bog objašnjava da je subota data kao poseban znak između Njega i Njegovog naroda da bi znali da je On Gospod koji ih posvećuje. (Ezekijel 20:11, 12)

29. Kršitelje subote sledovalo je Božje prokletstvo, te je stoga za njih u teokratskom Izraelu bila propisana smrtna kazna. (2. Mojsijeva 31:12-18)

30. Bog će uzdići svakoga ko čuva subotu. (Isaija 56:2)

31. Bog nas poziva da je zovemo „slavnom“, a ne „starom jevrejskom subotom“ ili „jarmom ropstva.“ (Isaija 58:13)

32. Budući da su „mnoge generacije“ gazile subotu, ona će u poslednjim danima biti obnovljena. (Isaija 58:12, 13)

33. Svi proroci čuvali su i poštovali sedmi dan.

34. Sin Božji u svojoj otkupiteljskoj misiji na našoj Zemlji poštovao je sedmi dan. Tako je slijedio primjer svoga Oca. Zar da ne slijedimo siguran primjer i Oca i Sina? (Luka 4:16; Jovan 15:10)

35. Sedmi dan je Gospodnji dan. (Vidi: Otkrivenje 1:10; Marko 2:28; Isaija 58:13; 2. Mojsijeva 20:10)

36. Isus je bio Gospodar subote (Marko 2:28), što znači da je On ovaj naročiti i posvećeni dan sam držao i poštovao.

37. On je odbranio subotu kao ustanovu i poseban izraz Božje milosti usmjerene čovjeku. (Marko 2:23-28)

38. Isus nije napustio subotu, već je pažljivo učio kako je treba svetkovati. (Matej 12:1-13)

39. On je poučio učenike da subota treba biti poštovana i poslije Njegovog vaskrsenja. (Matej 24:20)

40. Pobožne žene koje su nakon raspeća brinule o Isusovom tijelu i grobu, vrlo pažljivo su svetkovale sedmi dan. (Luka 23:56)

41. Mnogo godina poslije Hristovog vaskrsenja, apostol Pavle u „subotnji dan“ vrlo nadahnuto propovijeda o planu spasenja čovjeka. (Djela 13:14)

42. Pavle, apostol neznabožaca, ističe da Jerusalimljani i

njihovi knezovi nisu poštovali glasove proroka čije su riječi čitali svake subote. (Djela 13:27)

43. Luka, nadahnuti hrišćanski historičar, pišući svoje hronike ovaj dan označava kao naročiti dan za okupljanje i propovijedanje Božje riječi. (Djela 13:44)

44. Obraćeni iz mnogoboštva pridaju suboti isto značenje. (Djela 13:42)

45. Prilikom velikog hrišćanskog sabora 52. godine n.e. u prisustvu apostola i učenika apostol Jakov spominje subotu. (Djela 15:21)

46. Na svojim misionarskim putovanjima apostoli su subotom držali propovijedi i molitvene sastanke. (Djela 16:13)

47. Apostol Pavle na javnim sastancima subotom čitao je i s prisutnima proučavao Bibliju. (Djela 17:2, 3)

48. Propovjednici mlade hrišćanske zajednice posvećivali su mnogo vremena proučavanju Božje riječi na skupovima koji su održani subotom. (Djela 17:2)

49. U knjizi Djela apostolska spominje se 48 sastanaka održanih tog dana. (Vidi: Djela 13:14, 44; 16:13; 17:2; 18:4, 11)

50. Jevreji i vjernici prve hrišćanske zajednice nisu raspravljali o svetkovanju subote. To znači da su hrišćani u apostolskom razdoblju svetkovali subotu zajedno sa Jevrejima.

51. Ni u jednoj optužnici podignutoj protiv apostola Pavla, nije mu se pripisivalo da zanemaruje subotnji dan.

52. Apostol Pavle jasno je objavio da je poštovao Zakon: „*Nisam se ogrešio ni o judejski zakon, ni o hram, ni o cezara.*“ (Djela 25:8) On ovo ne bi mogao kazati da nije svetkovao subotu.

53. Subota se s najvećim poštovanjem 59 puta spominje u Novom savezu.

54. Nijednom riječju u Novom savezu ne spominje se da je subota ukinuta ili promijenjena.

55. Bog nikada ni u jednom tekstu u Svetom Pismu nikome

nije dozvolio da radi tog dana.

56. Nijedan hrišćanin, prije ili poslije Hristovog uskrsenja, nije subotom obavljao svakodnevne poslove. U Novom savezu nije zabilježen nijedan slučaj odbacivanja subote od strane apostola ili vjernika rane hrišćanske zajednice.

57. U Svetom Pismu ne postoji zapis da je Bog ikada povukao svoj blagoslov ili posvećenje sa subotnjeg dana.

58. Subota će biti vječno svetkovana na obnovljenoj Zemlji. (Isaija 66:22, 23)

59. Subota kao dan odmora važan je dio Božjeg zakona života, koji je izašao iz Njegovih usta i bio zapisan Njegovim prstom na kamenim pločama kod Sinaja. (Vidi: 2. Mojsijeva 20. poglavlje) Kad je Isus započeo svoj rad, objavio je da nije došao poništiti Zakon: „*Ne mislite da sam ja došao da pokvarim zakon ili proroke...*“ (Matej 5:17)

60. Isus je ozbiljno prekorio fariseje kao licemjere koji su se pretvarali da vole Boga dok su istovremeno Božji zakon podređivali svojim običajima i tradicijama. Svetkovanje nedjelje dio je ljudske tradicije.

Biblijske činjenice o prvom danu sedmice (nedjelji)

1. Prve riječi zapisane u Bibliji govore o radu koji je izvršen u nedjelju, prvog dana u sedmici. (1. Mojsijeva 1:1-5) Ovo je učinio sam Tvorac gradeći temelje historije života na našoj planeti.

2. Bog je prvi dan u sedmici odredio da bude radni dan. (2. Mojsijeva 20:8-11)

3. Nijedan patrijarh nikada nije svetkovao nedjelju.

4. Nijedan prorok nikada nije svetkovao nedjelju.

5. Sam Bog naziva ga „radnim – težačkim“ danom. (Ezekijel 46:1)

6. Bog nije počivao u taj dan.

7. Bog ga nikada nije blagoslovio.

8. Hrist nikada nije počivao u taj dan.
9. Isus se bavio drvodjeljskim zanatom sve do svoje tridesete godine. (Marko 6:2, 3) On je svetkovao subotu i radio šest dana u sedmici.
  10. Apostoli su radili nedjeljom.
  11. Apostoli je nikada nisu posebno izdvojili.
  12. Rana hrišćanska zajednica nikada se nije bavila pitanjem nedjelje niti dovodila u pitanje svetkovanje subote.
  13. Nikada nije nosila blagoslov nebeskog Autoriteta.
  14. Nikada nije bila posvećena.
  15. Nijedan zakon božanskog porekla nije odredio svetkovanje nedjelje.
  16. Novi savez ne zabranjuje rad tog dana.
  17. Nikakva kazna ne postoji za nepoštovanje tog dana.
  18. Svetkovanje toga dana ne donosi nikakav blagoslov, već Božje prokletstvo.
  19. Nikakva uredba ne određuje svetkovanje tog dana. Da li bi zaista to tako bilo da je Gospod želio da ga svetkujemo?
  20. Nedjelja nikada nije nazvana „hrišćanskom subotom.“
  21. Nikada nije nazvana šabatom.
  22. Nigdje nije nazvana Gospodnjim danom. (To su kasnije činili predstavnici državne crkve u Rimskoj imperiji.)
  23. Nigdje nije nazvana danom odmora.
  24. Nijedan sveti naziv nije udružen s tim danom.
  25. Nedjelja je nazvana jednostavnim imenom: „prvi dan sedmice“ ili tačnije „prvinom šabata“ (vezano za Pedeseticu).
  26. Isus je nikada nije spomenuo.
  27. Nedjelja kao dan za svetkovanje nikad se ne spominje u Bibliji.
  28. Nijednu riječ u korist nedjelje kao svetog dana nisu izrekli ni Bog Otac, ni Hrist ni nadahnuti ljudi.
  29. Prvi dan sedmice u cijelom Novom Savezu spominje se

osam puta, ali ne kao poseban i izdvojen dan: Matej 28:1; Marko 16:2, 9; Luka 24:1; Jovan 20:1, 19; Djela 20:7; 1. Korinćanima 16:2.

30. Šest od ovih navedenih tekstova odnose se na isti prvi dan sedmice.

31. Pavle je pozvao prve hrišćane da nedjeljom obavljaju svoje svjetovne poslove. (1. Korinćanima 16:2)

32. U cijelom Novom Savezu postoji samo jedan zapis o religijskom okupljanju održanom na taj dan, ali je to bio večernji sastanak koji se protegao duboko u noć. (Djela 20:5-12)

33. Ne postoji nijedan nagovještaj da je neki sličan sastanak održan prije ili poslije toga.

34. Apostoli i vjernici rane hrišćanske zajednice nijesu imali običaj da se nedjeljom okupljaju.

35. Nije postojala nikakva obaveza da se hleb lomi nedjeljom.

36. Postoji samo jedan zapis u kome se spominje ovakav skup. (Djela 20:7)

37. Ovaj sastanak trajao je do poslije ponoći tj. do zore (Djela 20:7-11). Isus je lomio hljeb u četvrtak (Luka 22), a učenici su to činili svakog dana (Djela 2:42-46).

38. Biblija nigdje ne spominje da je prvi dan sedmice izdvojen da obznanjuje Hristovo vaskrsenje. Ovo je ljudska tradicija koja nije u skladu s Božjim zakonom. (Matej 15:1-9) Svojim bogatim značenjem krštenje nas između ostaloga podsjeća na Isusovu sahranu i uskrsenje. (Rimljanima 6:3-5)

39. Novi Savez nigdje ne spominje promjenu svetosti subote ili bilo kakvu svetost prvog dana.

40. Mesija je svojim uskrsenjem ispunio Praznik prvina koji je uvijek padao u prvi dan sedmice (vidi 3. Mojsijeva 23:11), i ništa više od toga se ne može pripisati tom danu.